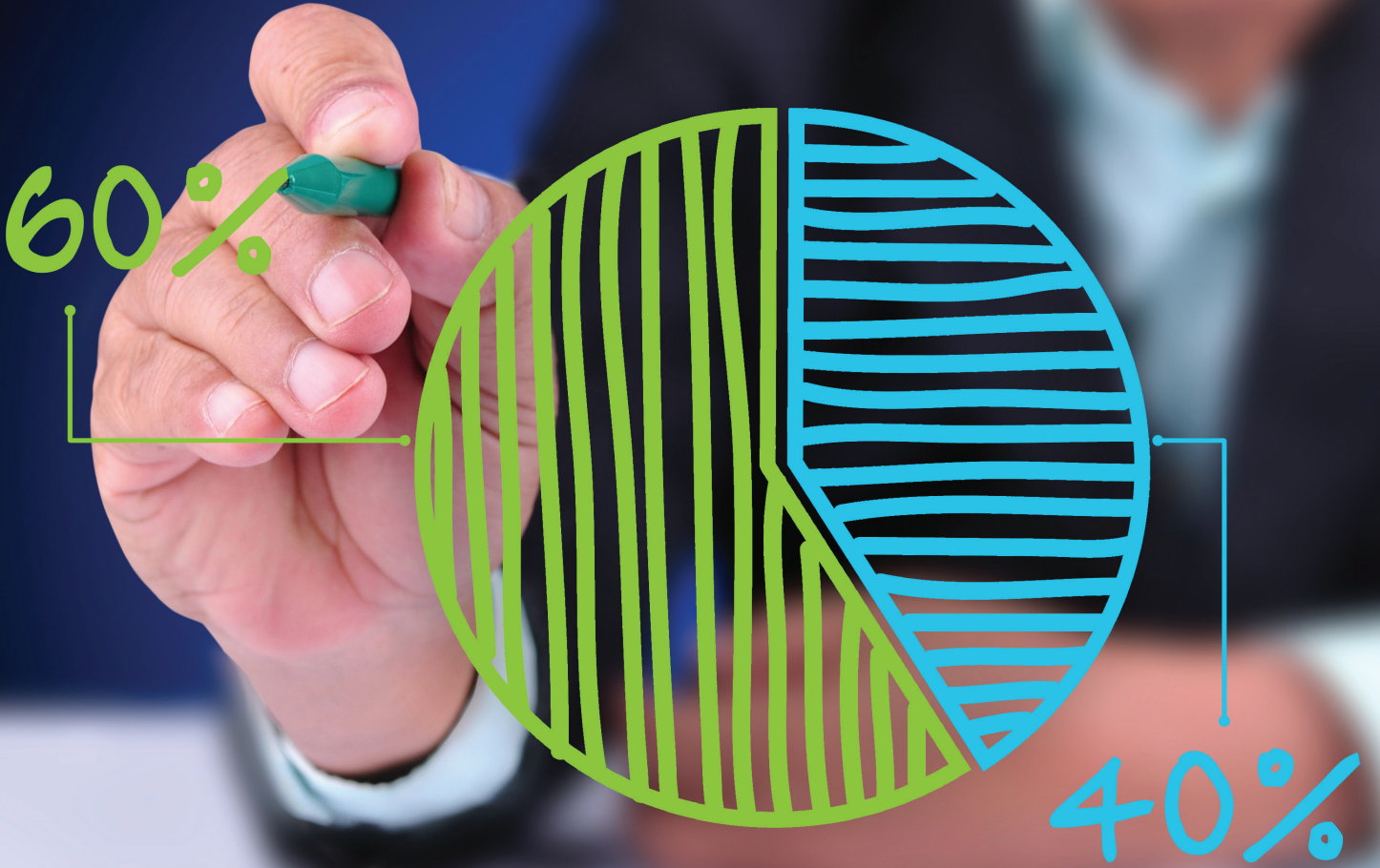

İstanbul Kalkınma Ajansı
Çocukların ve Gençlerin Girişimcilik, Beceri ve Geleceklerini Destekleme Mali Destek Programı
MESLEKİ EĞİTİM, REHBERLİK VE KARIYER DANIŞMANLIĞI MERKEZİ PROJESİ

ÇIRAK, KALFA, STAJYER BEKLENTİ ARAŞTIRMASI

ISBN: 978-975-7914-40-2

**İstanbul Esnaf ve
Sanatkarlar Odaları Birliği**

Adres

Kartal Tepe Mahallesi Alpay İzer Sokak
No: 12 İncirli - Bakırköy / İstanbul

Telefon

0 212 660 60 20

Faks

0 212 660 29 97

İnternet Sitesi

<http://istesob.org>

Elektronik Posta Adresi

istesob@istesob.org

Proje İnternet Sitesi:

<http://kariyermerkezi.org>

**İstanbul Bilumum Madeni Eşya
Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği**

Adres

Tarlabası Cad. No: 198
Beyođlu/İstanbul

Telefon

0 212 3610303

Faks

0 212 361 06 77

İnternet sitesi

www.imesob.org

Elektronik posta adresi

imesob@imesob.org

**Baskı
Portakal Basım
Adres**

Seyrantepe Mh.
İmam Çeşme Yolu
G47 S N5 K1
4.Levent / İSTANBUL

Telefon

0212 332 28 01

“İstanbul Kalkınma Ajansı'nın “2012 Yılı Çocukların ve Gençlerin Girişimcilik, Beceri ve Geleceklerini Destekleme Mali Destek Programı” tarafından desteklenen **“İSTKA/2012/GNC/299 Referans No'lu Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezi Projesi”** kapsamında hazırlanan bu yayının içeriği İstanbul Kalkınma Ajansı veya Kalkınma Bakanlığı'nın görüşlerini yansıtmamakta olup, içerik ile ilgili tek sorumluluk İSTESOB ve İMESOB'a aittir.”

İÇİNDEKİLER

- 02 ÖNSÖZ**
- 04 I. BÖLÜM**
PROJE HAKKINDA GENEL BİLGİLENDİRME
- 07 II. BÖLÜM**
ANKET ÇALIŞMASINA İLİŞKİN BİLGİLENDİRME
- 10 III. BÖLÜM**
ARAŞTIRMA VERİLERİ VE DEĞERLENDİRME
- 74 IV. BÖLÜM**
SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME
- 78 V. BÖLÜM**
TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ

İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İSTESOB), 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununa göre kurulmuş, 491 meslek kolunda faaliyet gösteren Esnaf ve Sanatkarlar Siciline kayıtlı yaklaşık 240.000 üyesi ve bağlı 152 esnaf ve sanatkarlar odası ile İstanbul'daki en büyük meslek kuruluşlarından biridir. İSTESOB'un görevi yalnızca esnaf ve sanatkarların sicil kayıtlarını tutmak değil, onların sorunlarını çözmek, işlerini geliştirmeleri ve büyümeleri yönünde destekleyici çalışmalar yapmak, onları yerel, ulusal ve uluslar arası düzeyde temsil etmek ve bu amaçla her platformda girişimlerde bulunmaktır.

Esnaf-sanatkarlar ülkenin bel kemiği, orta direği, ekonominin de temel unsurlarından biridir. Genellikle mikro işletme olarak tanımlanan 9 ve daha az çalışanı olan işletmeler ülkemizde olduğu gibi İstanbul ilinde de tüm işletmelerin %90'ı geçen bir bölümünü oluşturmaktadır. Bu işletmelerin çok büyük bir bölümü de esnaf-sanatkarlardır. Bu işletmeler ekonomiye sağladığı katma değer yanında yüksek istihdam potansiyeli ile de dikkat çekmektedir.

Esnaf ve sanatkarlar bu özellikleri ile mesleki eğitimin de tam merkezinde yer alırlar ve yüzlerce yıl öncesine dayanan Ahilik geleneği ile meslek erbabı yetiştiren bir okul işlevi görürler. Bugün de halen esnaf ve sanatkarlar mesleki eğitimin önemli bir tarafı, esnaf ve sanatkar işyerleri ise özellikle çıraklık eğitiminin pratik kısmının verildiği eğitim mekanlarıdır. Hem sahip oldukları yüksek istihdam potansiyeli, hem meslek mensubu yetiştirme görevleri, hem de girişimciliğin merkezi olan esnaf ve sanatkarlar gençlerimizle de yoğun olarak iletişim içindedir.

İSTESOB, bağlı üyeleri ve odaları için pek çok faaliyet yürütmektedir. Bunlardan en önemlisi mesleki eğitimidir. Daha bilgili ve bilinçli esnaf-sanatkarların çalışma hayatında yer alması, onların ihtiyaç duyduğu nitelik ve nicelikte eleman yetiştirilmesi için başta Milli Eğitim Bakanlığı ve İŞKUR'un yerel birimleri olmak üzere bir çok özel ve kamu kurum ve kuruluşu ile yakın işbirliği içindedir.

İSTESOB, çok uzun yıllardır Mesleki Eğitim ve Küçük Sanayii Destekleme Vakfı (MEKSA) ile işbirliği içinde bünyesinde kurduğu işletmelerüstü eğitim merkezi vasıtasıyla farklı konularda çeşitli mesleki eğitim programları uygulamış, bu konuda birçok iç ve dış kaynaklı projeler yürütmüş ve mesleki eğitimi kendine en büyük görev addetmiş bir meslek kuruluşudur. Halihazırda İkitelli Organize Sanayi Bölgesi içinde büyük bir mesleki eğitim ve teknoloji merkezi kurmakta olup, bu merkezin tamamlanmasını müteakip Merkezde mesleki eğitim, danışmanlık, AR-GE çalışmaları yanında mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı hizmetleri de yürütmeyi planlamaktadır.

İSTESOB, Proje ortağı İstanbul Bilimum Madeni Eşya Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği (İMESOB) ile birlikte İSTKA'nın 2012 yılında çağrıyla çıktığı Çocukların ve Gençlerin Girişimcilik, Beceri ve Geleceklerini Destekleme Mali Destek Programına sunduğu Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezi Projesi ile mesleki eğitim ve danışmanlık hizmetleri konusunda yürüttüğü çalışmalara bir adım daha eklemiştir. Proje çerçevesinde İSTESOB ve İMESOB bünyesinde birer Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezi kurulacaktır.

İSTESOB ve İMESOB'a üye esnaf ve sanatkarların en önemli sorunlarından biri yanlarında çırak ve kalfa olarak istihdam edecekleri, meslek öğretecekleri elemanlar bulamamalarıdır. Mesleki eğitimin gençlere tanıtılması, meslek sahibi olmanın avantajlarının ortaya konulması, mesleki eğitimi tercih edenlerin kariyer planlarına destek sağlanması mesleki eğitimin kalitesini ve bunun sonucunda tercih edilirliğinin artmasına katkı sağlayacaktır. Aynı zamanda genellikle yoksul ailelerden gelen çırak ve kalfaların dezavantajlı konumlarının iyileştirilmesine katkı verilecektir.

Esnaf ve sanatkarlığı ve meslek sahibi olmanın önem ve gereğini topluma yeterince anlatabilmek, nitelikli ve başarılı çırak ve kalfalar yetiştirmek, gençlerin mesleki eğitimi tercih etmesi, geleceğin esnafları ve potansiyel üyeleri olan çırak ve kalfaların kaliteli birer meslek erbabı olarak yetiştirilmesi, yoksul ve dezavantajlı durumda olan çırak ve kalfalara iş hayatında daha başarılı olmaları için destek sağlanması Merkezlerin temel faaliyetleri arasında yer almaktadır.

Hedeflenen çalışmaların yapılabilmesi için Proje çerçevesinde hedef gruba dönük bir mevcut durum anketi yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Anket sonucunda, İstanbul ilindeki esnaf ve sanatkar işletmelerinde çırak, kalfa ve stajyer olarak çalışan ve meslek öğrenen gençlerimizin mesleki eğitime ve iş yaşamına ilişkin görüşleri ve beklentileri tespit edilmiştir.

Bu kesime yönelik bu derece kapsamlı bir anket uygulaması çok fazla bulunmamaktadır. Bu nedenle anket sonuçlarını önemli buluyor ve bundan sonraki çalışmalarımızda yönlendirici olacağını düşünüyoruz.

Öncelikle ankete katılarak bizlerle görüşlerini paylaşan gençlerimize, anket için işyerlerini açan esnaf-sanatkarlarımıza, işletmelere giderek yüz yüze anket çalışmasını gerçekleştiren ekibe, raporu değerlendirerek görüşlerini bildiren Birlik Yönetim Kurulu Üyelerimize, sonuç raporunu hazırlayarak basım aşamasına getiren Proje Yönetim Ekibine teşekkürü bir borç biliyorum.

İSTESOB 2013 Yılı Çırak-Kalfa-Stajyer Beklenti Araştırması Raporunun, başta Birliğimizin mesleki eğitim ve kariyer danışmanlığı çalışmaları olmak üzere bu alanda faaliyet gösteren tüm kişi/kurum/kuruluşlarca yapılacak çalışmalara ışık tutmasını diliyorum.

Faik YILMAZ

İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği
Yönetim Kurulu Başkanı

I- PROJE HAKKINDA GENEL BİLGİLENDİRME

İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İSTESOB), Proje ortağı İstanbul Bilumum Madeni Eşya Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliği (İMESOB) ile birlikte İSTKA'nın 2012 yılında çağrıya çıktığı “Çocukların ve Gençlerin Girişimcilik, Beceri ve Geleceklerini Destekleme Mali Destek Programına” sunduğu “Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezi Projesi” ile İSTESOB ve İMESOB bünyesinde birer Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezi kurmayı amaçlamaktadır.

Projenin genel amacı:

İşletmelerde stajyer, çırak ve kalfa olarak çalışan gençlerin kariyerlerini planlamaları amacıyla desteklenmesi, bunun yanında meslek seçimi aşamasında bulunan ilk ve ortaöğretim öğrencilerine yönlendirme ve rehberlik desteği sağlanarak mesleki eğitime ilginin artırılması ve okuldan mesleki eğitime ve iş hayatına geçişlerin bilinçli olmasına katkı sağlanmasıdır.

Projenin özel amacı ise;

İstanbul ilindeki esnaf ve sanatkar işletmelerinde stajyer, çırak ve kalfa olarak istihdam edilen gençlerin mesleki eğitim, mesleki rehberlik, kariyer danışmanlığı ve girişimcilik konularında desteklenmesi yoluyla iş hayatında başarılarını arttırmak ve hayat boyu öğrenme kültürünü gençler arasında yaygınlaştırmak, bunun yanında ilk ve ortaöğretimde bulunan çocuk ve gençlere meslekleri tanıtarak bilinçli meslek seçimlerine katkı sağlamaktır.

Proje hedef grubu:

- İSTESOB'a ve İMESOB'a bağlı işletmelerde stajyer, çırak ve kalfa olarak çalışan gençler (yaklaşık 1000 stajyer, çırak ve kalfa): İSTESOB ve İMESOB İstanbul ilinde küçük ve orta ölçekli işletmelerin üye olduğu esnaf ve sanatkar meslek kuruluşlarıdır. İSTESOB ve İMESOB'a bağlı işletmelerin toplam sayısı 250.000 civarındadır. Bu işletmelerde stajyer, çırak ve kalfa olarak çalışan yaklaşık 1000 gence kariyer gelişimi ve planlama konusunda eğitim ve danışmanlık desteği sağlanacaktır.
- İlk ve ortaöğretim öğrencileri (yaklaşık 1000 öğrenci): henüz meslek seçmemiş ilköğretim son sınıf ve ortaöğretim 1. Sınıf öğrencilerine meslek seçimi konusunda bilgilendirme ve tanıtım desteği sağlanacaktır.
- Stajyer, çırak ve kalfaların çalıştığı işletmeler (yaklaşık 750 işletme): Hedef grupta bulunan gençlerin çalıştığı işletmelerin yanlarında çalışan

elemanlarının nitelikleri geliştiği için iş hayatındaki verimleri artacağından Projeden olumlu olarak etkileneceklerdir.

Proje nihai yararlanıcıları:

- Hedef grupta bulunan stajer, çırak ve kalfaların aileleri: hedef grupta Proje kapsamında sunulan desteklerden yararlanan gençlerin aileleri çocuklarının mesleki başarılarından olumlu etkilenecektir.
- Hedef grup dışında kalan stajer, çırak ve kalfalar: Hedef gruba yönelik faaliyetlerin sonuçları uzun vadede bu grubun dışında kalan gençlere de olumlu şekilde yansıtacaktır.
- Hedef grup dışında kalan işletmeler: yanlarında çalışan gençlerin nitelikleri ve becerileri artan işletmeler, diğer işletmelere de örnek olacaktır.
- Hedef grup dışında kalan ilköğretim öğrencileri ve aileleri: Uzun vadede mesleki rehberlik ve yönlendirme faaliyetleri hedef grup dışında kalan öğrencilere de olumlu olarak yansıtacaktır.

Projenin beklenen sonuçları:

- 1 İstanbul ilinde sayısal olarak en fazla işletmenin üye olduğu İSTESOB ve İMESOB'da stajer, çırak ve kalfalar ile meslek seçimi aşamasında bulunan ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine Proje kapsamında bulunan alanlarda danışmanlık desteği verilmesi konusunda kurumsal kapasite geliştirecektir.
- 2 Stajer, çırak ve kalfaların mesleki eğitim, kişisel gelişim ve kariyer danışmanlığı hizmetlerine daha etkin ve ihtiyaç odaklı ulaşmaları sağlanarak iş hayatında yaşadıkları sorunlar azaltılacaktır.
- 3 Çocukların meslekleri tanınması sağlanarak bilinçli meslek seçimine katkıda bulunulacaktır.
- 4 Gençlerin danışmanlık desteklerine zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın elektronik ortamda erişimleri sağlanarak, bu hizmetlerden çalışma koşulları nedeniyle yararlanamayan gençlere ulaşılması sağlanacaktır.
- 5 Gençlerin iş hayatında başarılı olma yönündeki beklentileri tespit edilerek bu alandaki bilgi ve veri eksikliği giderilecektir.

Proje faaliyetleri:

- 1 Danışmanlık merkezlerinin fiziki olarak hizmete hazır hale getirilmesi
- 2 Gençlerin iş hayatında daha başarılı olmak yönündeki beklentilerini tespit etmek amacıyla anket yapılması
- 3 Danışmanlık verilecek alanlarda bilgi bankası oluşturulması
- 4 Danışmanlık verilecek alanlarda broşür, kitapçık, film vb. yazılı ve görsel dokümanların hazırlanması ve basımı
- 5 Danışmanlık hizmetlerinin internet ortamında verilmesi amacıyla web sayfası tasarlanması
- 6 İlköğretim ve ortaöğretim okullarında mesleklerin çocuklara tanıtımı faaliyetlerinin gerçekleştirilmesi
- 7 Girişimcilik eğitimi verilmesi
- 8 Tespit edilen ihtiyaçlar doğrultusunda seçilecek alanlarda gençlere kısa süreli eğitim programları düzenlenmesidir.

II- ANKET ÇALIŞMASINA İLİŞKİN BİLGİLENDİRME

Projenin temel faaliyetlerinden birisi gençlerin iş yaşamında başarılı olmak yönündeki beklentilerinin bir anket yoluyla tespit edilmesi olmuştur. Projede 1000 gence uygulanacak anket çalışmasının hizmet satın alım yoluyla gerçekleştirilmesi öngörülmüştür. İSTESOB ve İMESOB bünyelerinde kurulacak mesleki eğitim, rehberlik ve kariyer danışmanlığı merkezlerinin çalışmalarının yönlendirilmesinde bu anketin sonuçları baz oluşturacak, gençlere en doğru yöntemlerle ve doğru bilgilerle ulaşmak için yönlendirici olacaktır.

Anket çalışması ile ilgili gerçekleştirilen faaliyetler aşağıda sıralanmıştır.

- 1 İSTKA Proje Uygulama Rehberi gereğince işin teknik şartnamesi hazırlanmış ve bu alandaki firmalardan teklif alınmıştır. Teklifler satın alma komisyonu tarafından değerlendirilmiş ve işi yapacak firma belirlenmiştir. Firma yetkilileri ile Proje Yönetim Ekibi (PYE) bir araya gelmiş ve beklentiler çalışmayı yürütecek olan firmaya açıklanmıştır. Anketin hangi kesimlere ve meslek gruplarına uygulanacağı, nerelerde ve hangi zaman dilimleri içerisinde yapılacağı konusunda görüş alışverişinde bulunulmuştur. Görüş alışverişinden sonra Firma taslak anket formunu hazırlamış ve PYE'ye sunmuştur. PYE anket üzerinde çalışmış ve görüşlerini Firmaya bildirmiştir.
- 2 Anket çalışması 10-26 Nisan 2013 tarihleri arasında 16 günde gerçekleştirilmiştir.
- 3 Son şekli verilen anket formu Firmanın anketörleri tarafından belirlenen KSS, OSB ve diğer mekânlarda yüz yüze görüşmelerde kullanılmış ve doldurulmuştur. Anketin 45 soruluk uzun bir anket olması, soruların ve cevapların daha iyi anlaşılması ve doğru sonuçlara ulaşılması açısından bu yöntem tercih edilmiştir. Araştırma İstanbul'un Avrupa ve Anadolu Yakalarındaki birçok sanayi bölgesinde yürütülmüştür.

Bunlara örnek olabilecek bazıları şunlardır:

- Atatürk Oto Sanayi Sitesi,
- Kartal Oto Sanayi Sitesi,
- Başak Oto Sanayi Sitesi,
- Kadosan Oto Sanayi Sitesi,
- Dudullu Organize Sanayi Bölgesi,
- İmes Organize Sanayi Bölgesi,
- Tuzla Organize Sanayi Bölgesi,
- İkitelli Organize Sanayi Bölgesi,
- Beylikdüzü Organize Sanayi Bölgesi

Sanayi bölgelerinde hizmet, tekstil, imalat, gıda, inşaat ve teknik gibi sektörlerde faaliyet gösteren iş yerleri seçilmiştir.

Araştırmamıza katılan gençlerin faaliyette buldukları sektöre göre dağılımları ve yüzdeleri şu şekildedir:

- Ayakkabıcı %1,9,
- Berber/Kuaför %7,9,
- İmalat %1,4,
- Gıda %22,7,
- Hizmet %5,8,
- İnşaat %1,2,
- Marangoz %2,3,
- Teknik %4,1,
- Giyim %9,5,
- Diğer %43,2

Araştırmanın dağılım oranları odaların dağılım oranlarına sadık kalınarak gerçekleştirilmiştir.

- 4 Araştırmanın örnekleminde yer alan kişi sayısı 1067'dir. Örneklem yüzde 3 hata payı hesaplanarak seçilmiştir. Araştırmaya katılan kişilerin cinsiyetlerine göre dağılım oranları %30,5 kadın %69,5 erkek şeklindedir. Daha çok erkek yoğunluklu bir çırac-kalfa –stajyer yapısı bulunduğu araştırma sonuçlarından görülmektedir. Örneklemin yaş aralığı 14-30 olarak seçilmiştir ve görüşmecilerin yaklaşık yüzde 70'i genç nüfusun oluşturduğu 17-24 yaş aralığında yer almıştır. Bu da çırac-kalfa-stajyer yaş kitlesine uygun bir araştırma örneklemini seçildiğinin göstergesidir. Yukarıda belirtilen araştırmanın yapıldığı bölgelerde özellikle çırac ve kalfalarla görüşmeler yapılmıştır. Örnekleimde ortaya çıkan eğitim profiline göre araştırmaya katılan kişilerin eğitimlerine göre dağılım oranları; ilkökul %10,4, ortaokul %35,8, düz lise %26,4, meslek lisesi %19,8, meslek yüksek okulu % 7,6 şeklindedir. Buna göre görüşülen gençlerin yüzde 62'si ortaokul ve düz lise mezunudur. Çalışılan meslekteki tecrübe süreleri ise en çok 1-3 yıl aralığında yüzde 55 olarak ortaya çıkmıştır.
- 5 Araştırma görüşmeleri yüz yüze ve yarı yapılandırılmış mülakat tekniği kullanılarak gerçekleştirilmiştir. Anketlerden açık ve kapalı uçlu sorularla elde edilen veriler SPSS'e girilmiş, SPSS'e girilen verilerin frekans dağılımı çıkartılmış ve çapraz analizi yapılmıştır. Analizde ortaya çıkan sonuçlar Firma tarafından değerlendirilerek bir rapor haline dönüştürülmüştür.
- 6 Anket Raporu Taslağı PYE ve İSTESOB Yönetim Kurulu üyeleri tarafından

incelenmiş ve görüş ve öneriler Firmaya bildirilmiştir. Firma ise rapora son şeklini vermiş ve İSTESOB'a teslim etmiştir.

- 7** PYE Anket Raporu Taslağını önsöz, proje ve anket raporu hakkında bilgilendirme ile sonuç ve genel değerlendirme bölümlerini ekleyerek basıma hazır hale getirmiştir.
- 8** Soru formlarının oluşturulmasıyla ilgili olarak, daha önce Türkiye'de yapılan benzer çalışmalar irdelenmiş ve güncellenmesi gereken konular belirlenmiş ve şimdiye kadar ölçülmemiş başlıkların eklenmesi sağlanmıştır.
- 9** Saha uygulamasının veri güvenilirliği için görüşmelerin yüzde 33'ünün telefon ile kontrolü gerçekleştirilmiştir.
- 10** SPSS verilerinin güvenilirlik ve geçerlilik çözümlenmeleri yapılmış, Cronbach alfa kat sayıları belirlenmiştir.

III- ARAŞTIRMA VERİLERİ VE DEĞERLENDİRMESİ

SORU 1

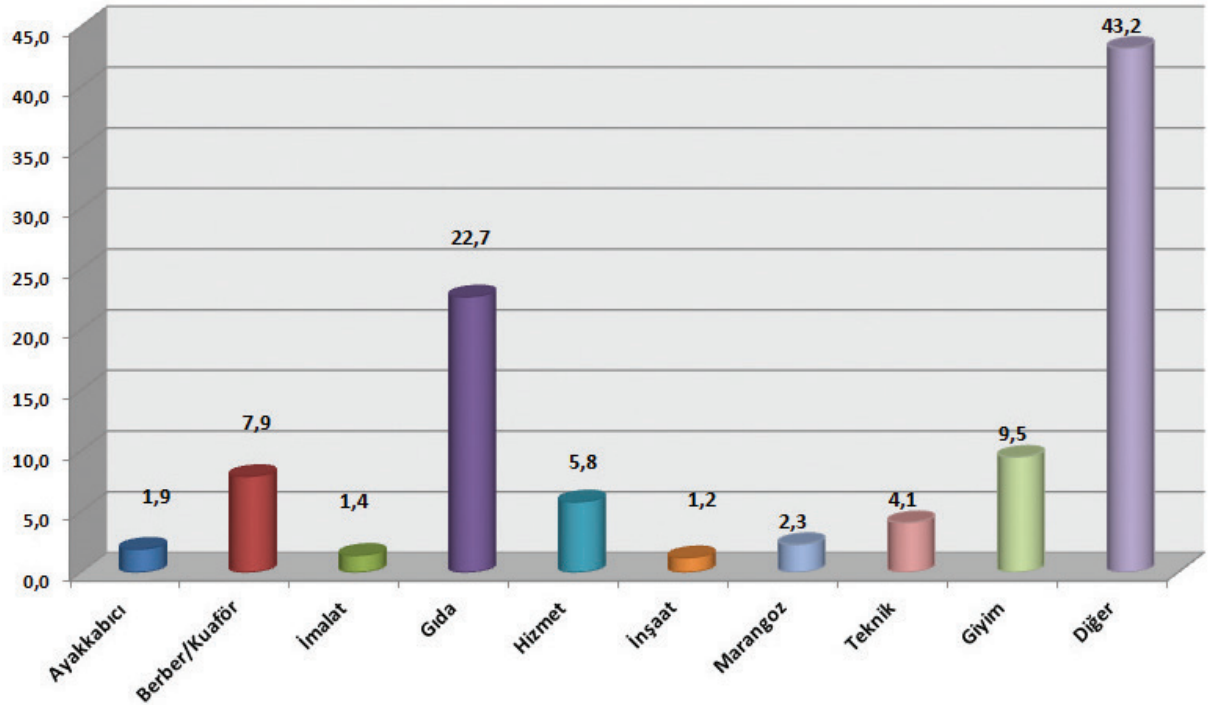
FAALİYETTE BULUNDUĞUNUZ SEKTÖR NEDİR?

Araştırmaya katılan kişilerin faaliyette buldukları sektöre göre dağılımları ve yüzdeleri;

- Ayakkabı ve Saraciye %1,9,
- Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri (Berber-Kuaför) %7,9,
- İmalat %1,4, Gıda %22,7,
- Hizmet %5,8,
- İnşaat %1,2,
- Ağaç İşleri %2,3,
- Elektrik-Elektronik %4,1,
- Hazır Giyim %9,5,
- Diğer %43,2

şeklinde. Araştırmanın dağılım oranları İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğine bağlı üye ve odaların dağılım oranlarına sadık kalınarak gerçekleştirilmiştir.

Sektör	Yüzde	Sektör	Yüzde
Ayakkabı ve Saraciye	1,9	İnşaat	1,2
Güzellik ve Saç Bakım Hizmetleri	7,9	Ağaç İşleri	2,3
İmalat	1,4	Elektrik-Elektronik	4,1
Gıda	22,7	Hazır Giyim	9,5
Hizmet	5,8	Diğer	43,2

SORU 2**YAŞINIZ?**

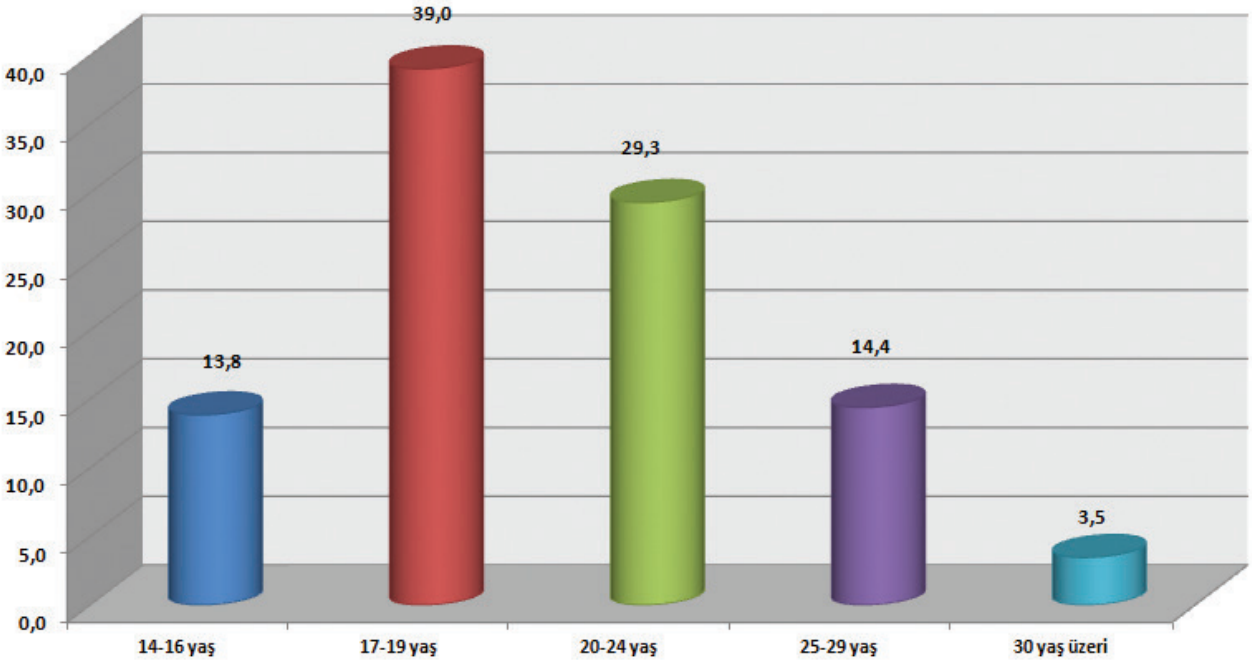
Araştırmamıza katılan kişilerin yaşlarına göre dağılım oranları; 14-16 yaş %13,8, 17-19 yaş %39,0, 20-24 yaş %29,3, 25-29 yaş %14,4, 30 yaş üzeri %3,5 şeklindedir.

Araştırmamızın sonuçlarını değerlendirdiğimizde katılımcıların daha çok genç kuşakta yer aldıklarını görmekteyiz. Bu da çırak-kalfa-stajyer yaş kitlesine uygun bir araştırma örnekleme seçildiğinin göstergesidir.

Anket sonuçları genel olarak değerlendirildiğinde katılımcıların genç yaş grubunda olmasının sorulara verilen yanıtları da etkilediği söylenebilir.

Örneklemin daha hayalci ve aynı zamanda idealist bir düşünce yapısına sahip olmasının, bugünlerini ve yarından beklentilerini fazlasıyla etkilediği gözlemlenmektedir.

Yaş	Yüzde	Yaş	Yüzde
14-16 yaş	13,8	17-19 yaş	39,0
20-24 yaş	29,3	25-29 yaş	14,4
30 yaş üzeri	3,5		

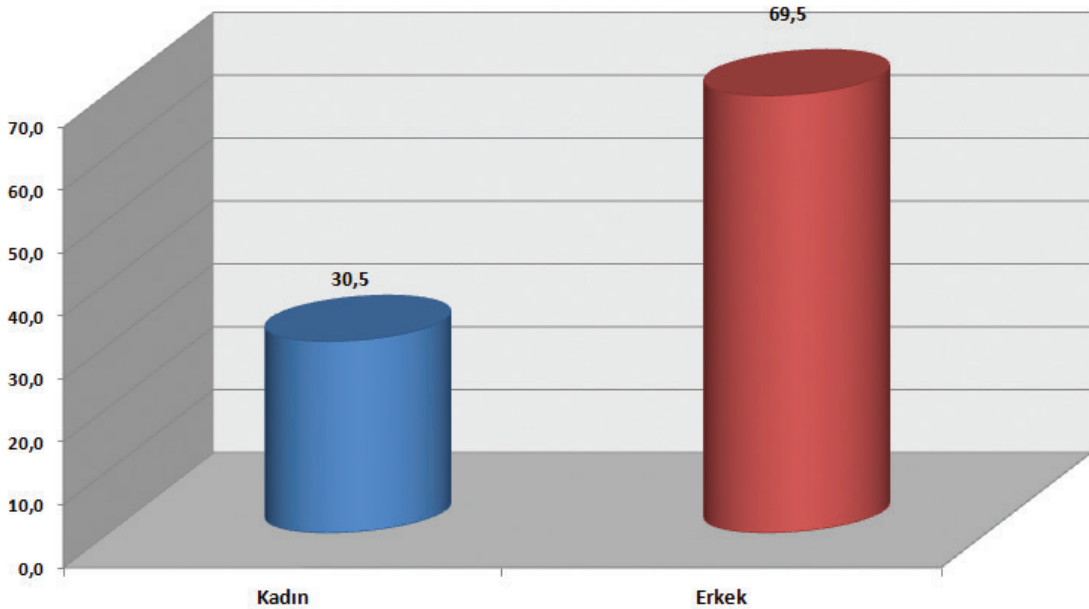
SORU 3 CİNSİYETİNİZ?

Araştırmamıza katılan kişilerin cinsiyetlerine göre dağılım oranları; kadın %30,5, erkek %69,5 şeklindedir. Araştırma sonucunda daha çok erkek yoğunluklu bir çırac-kalfa-stajyer yapısı bulunduğu görülmektedir. Kadınların büyük bir bölümü de hizmet sektöründe yer almaktadır.

Bu sonuçtan kızların mesleki eğitime yönlendirilmesi faaliyetlerine daha fazla ağırlık verilmesi ve uzun vadede kadın istihdamının artırılması yönünde çalışmaların planlanması gerektiği sonucuna varılabilir. Kadın istihdamının artırılması için mesleki rehberlik ve kariyer danışmanlığı hizmetlerinde genç kızlara pozitif ayrımcılık yapılmalıdır. Bunun yanında genç kızların girişimcilik ile ilgili eğitim programlarından öncelikli olarak yararlandırılması yararlı olacaktır.

Esnaf ve sanatkarlık ya da mesleki eğitimin daha çok erkeklere uygun olduğu yönündeki toplumdaki genel kanı, bir çok esnaf-sanatkarlık mesleğinin cinsiyetten bağımsız olarak başarıyla icra edilebileceği iyi örneklerle hedef kitlelere gösterilerek kırılabilir.

	Yüzde
Kadın	30,5
Erkek	69,5

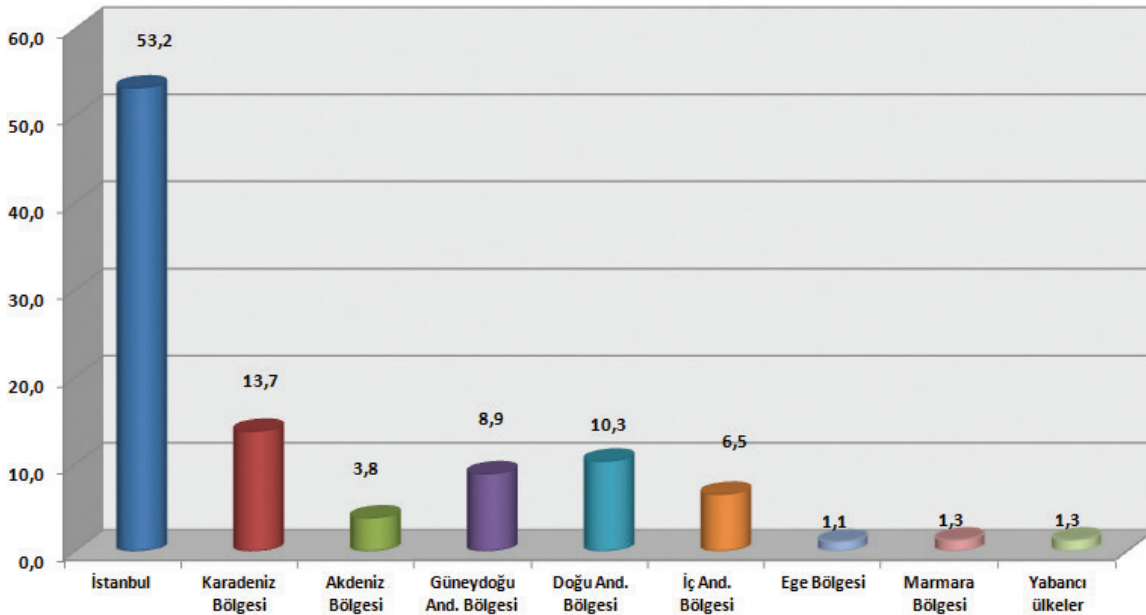
SORU 4**DOĞUM YERİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin doğum yerlerine göre dağılım oranları; İstanbul %53,2, Karadeniz Bölgesi %13,7, Akdeniz Bölgesi %3,8, Güneydoğu And. Bölgesi %8,9, Doğu And. Bölgesi %10,3, İç Anadolu Bölgesi %6,5, Ege Bölgesi %1,1, Marmara Bölgesi %1,3, yabancı ülkeler %1,3 şeklindedir.

Bu sonuç değerlendirildiğinde çırak, kalfa ve stajyerlerin yarısından fazlasının İstanbul doğumlu olduğu görülmektedir. Buna göre artık kentli bir çırak-kalfa-stajyer yapısının oluşmaya başladığı söylenebilir.

Kentli çırak ve kalfalar eski profillerinden farklı bir görünüm sergilemektedir. Bugünkü yaşamları, gelecek beklentileri, değer yapıları vb. bir çok konuda eskilerden ayrılmaktadır. Günümüzün teknoloji imkanları onları algıları daha açık, hayata daha geniş bir çerçeveden bakan ve birey olma reflekslerinin daha baskın olduğu kişiler haline getirmiştir. Bu olumlu sonuç esnaf ve sanatkarlığın meslek ahlakı vb. değerleri ile yoğrulduğunda ileride geleneklerine bağlı ama yeniliklere daha açık esnaf ve sanatkarlar ile karşılaşacağımızı göstermektedir.

	Yüzde		Yüzde
İstanbul	53,2	Karadeniz Bölgesi	13,7
Akdeniz Bölgesi	3,8	Güneydoğu And. Bölgesi	8,9
Doğu And. Bölgesi	10,3	İç And. Bölgesi	6,5
Ege Bölgesi	1,1	Marmara Bölgesi	1,3
Yabancı ülkeler	1,3		

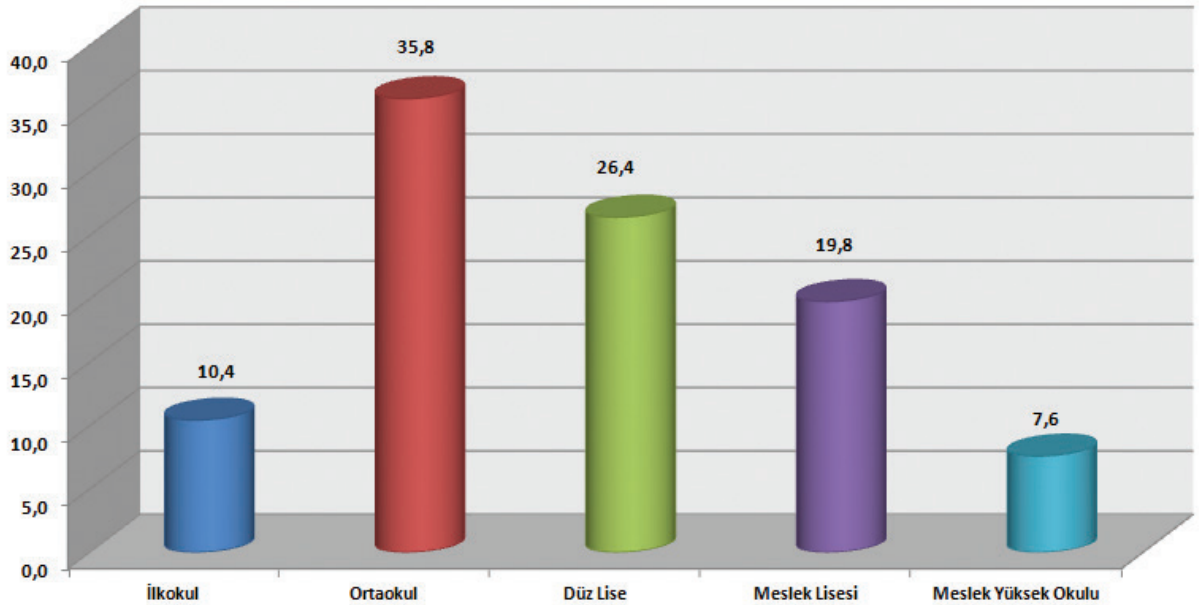

SORU 5 EĞİTİMİNİZ?

Araştırmamıza katılan kişilerin eğitimlerine göre dağılım oranları; İlkokul %10,4, Ortaokul %35,8, Düz Lise %26,4, Meslek Lisesi %19,8, Meslek Yüksek Okulu % 7,6 şeklindedir. Araştırma sonuçlarından lise mezunu bir çırak-kalfa-stajyer yapısı olduğu ve bunun yoğun bir kısmının düz lise mezunu olduğu sonucu görülmektedir. Yine geçmişe göre daha eğitilmiş bir çırak-kalfa profili olduğu görülmektedir. Özellikle hizmet sektöründe lise ve üstü eğitim alan kişi sayısı daha fazladır.

12 yıllık zorunlu eğitimle birlikte çalışan profili daha da eğitilmiş hale gelecektir. Bu durum mevcut işverenlerin çalışanları ile başta iletişimleri olmak üzere çalışma koşulları, ücretleri vb. konuları yeniden değerlendirmelerini ve yanlarında çalışan gençlerin çalışma koşullarında imkanlar dahilinde iyileştirmeler yapmalarını gerektirebilecektir. Az da olsa eskiden kalma bir takım olumsuzluklar devam ettiği sürece, gençleri mesleki eğitime yönlendirmek ve kentli ve eğitilmiş çırağı-kalfayı-stajeri elde tutmak güç olacaktır. Bunun sonucunda ise günümüzde çokça örneğine rastlandığı üzere gençler meslek erbabı olmak yerine hizmet sektöründe ara eleman olmayı ya da memur olmayı tercih edecektir.

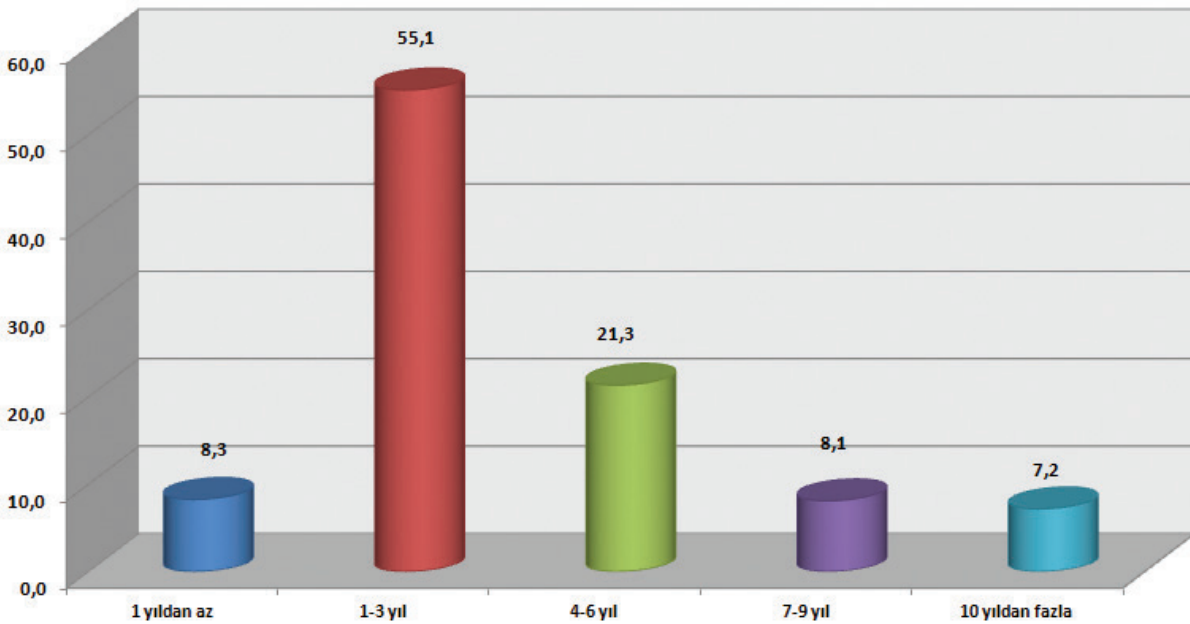
	Yüzde		Yüzde
İlkokul	10,4	Ortaokul	35,8
Düz Lise	26,4	Meslek Lisesi	19,8
Meslek Yüksek Okulu	7,6		

SORU 6**KAÇ SENEDİR BU MESLEKTE YER ALMAKTASINIZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin meslekteki sürelerine göre dağılım oranları; 1 yıldan az %8,3, 1-3 yıl %55,1, 4-6 yıl %21,3, 7-9 yıl %8,1, 10 yıldan fazla %7,2 şeklindedir. Araştırma sonuçları incelendiğinde meslekte yer alma süresinin 1-3 yılda yoğunlaştığı görülmektedir. Meslekte yer alma süresi düşük görünmektedir ama hedef kitle çırak-kalfa ve stajyer olduğu için bu yoğunluk normaldir.

Yıl	Yüzde	Yıl	Yüzde
1 yıldan az	8,3	1-3 yıl	55,1
4-6 yıl	21,3	7-9 yıl	8,1
10 yıldan fazla	7,2		

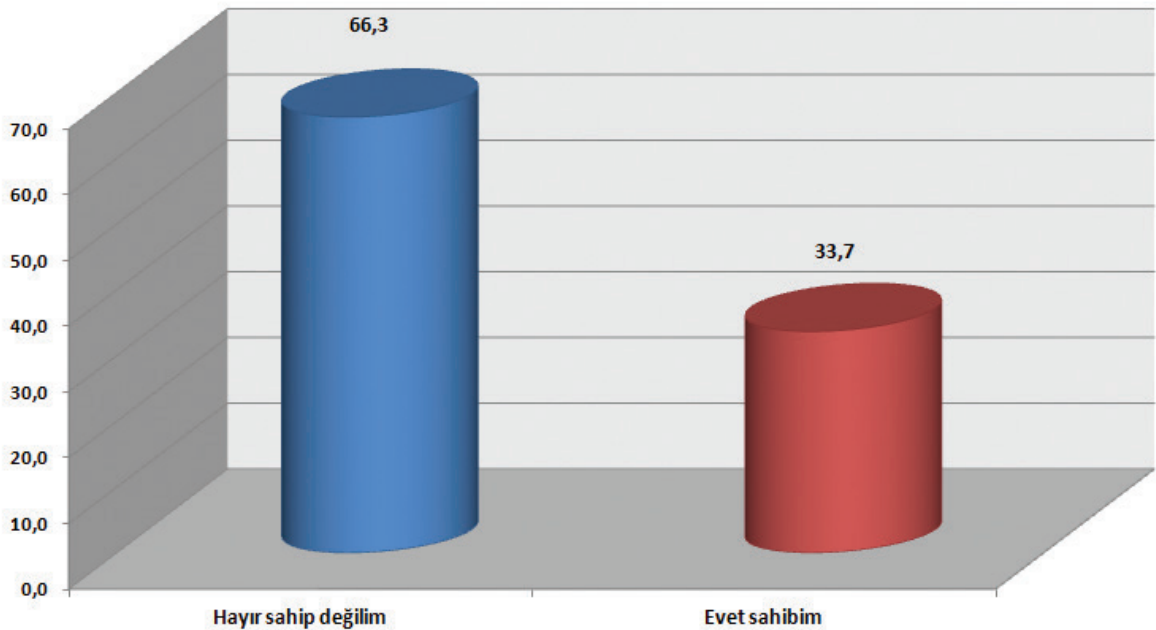
SORU 7**MESLEĞİNİZLE İLGİLİ HERHANGİ BİR MESLEKİ BELGE SAHİBİ MİSİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Hayır sahip değilim %66,3, Evet sahibim %33,7 şeklindedir.

Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde çırak-kalfa-stajyerlerin önemli bir kısmının mesleki bir belgeye sahip olmadığı görülmektedir. Bu aynı zamanda bu kişilerin bir mesleki eğitimden geçmediklerini de göstermektedir.

Bu veri, İSTESOB bünyesinde oluşturulacak Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezinin temel çalışma alanlarından birinin ülkemizde mesleki eğitim imkanları ve bu eğitimler sonucunda ulaşılabilecek belgeler ile elde edilecek unvanlar olması gerektiğini göstermektedir. Merkezden yararlanacak olan halihazırda çalışan gençler ile öğrenimine devam eden geçlere mesleklerin tanıtılması ve bu mesleklere ulaşmak için alınması gereken eğitimler, belgeler, kazanılan yeterlilikler, yapılabilecek işler ve meslekte ilerleme yollarının uygun metotlarla sunulması gerekecektir. Mesleki eğitime devam etmeyen ancak çalışma hayatının içinde yer alan gençlere özellikle belge sahibi olmanın meslek hayatlarının geleceğinde kendilerine sağlayacağı kazanımlar ile resmi eğitim-öğretim sistemi içinde bulunmanın yararları üzerinde durulması Merkezin öncelikli işlerinden biri olacaktır.

	Yüzde
Hayır, sahip değilim	66,3
Evet sahibim	33,7

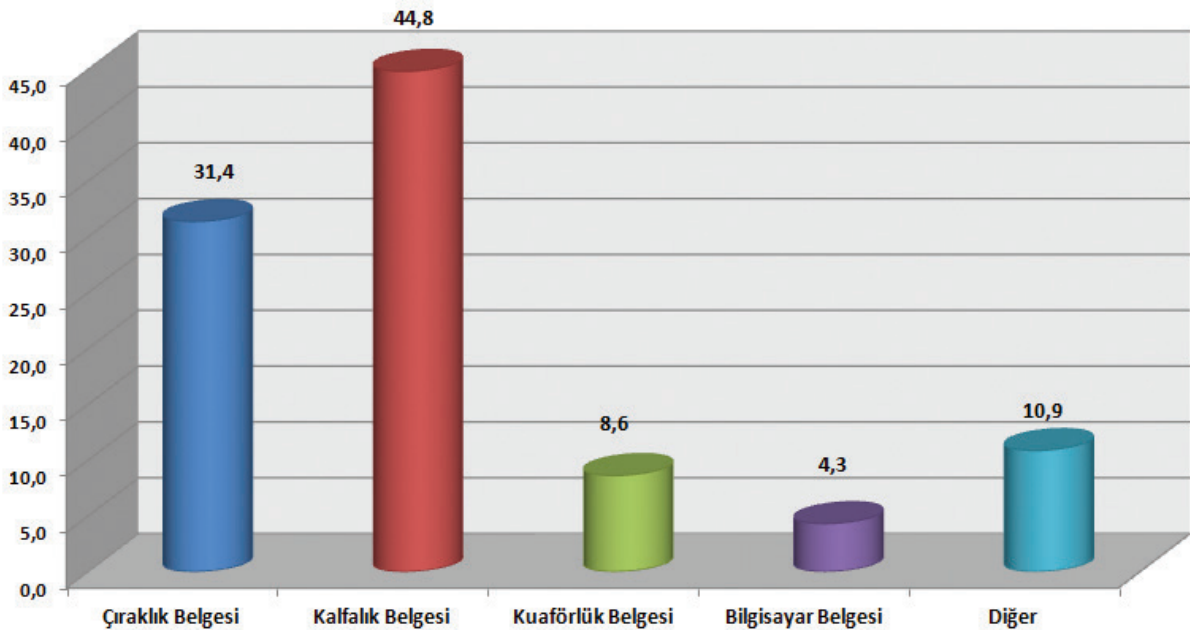

SORU 8**HANGİ MESLEKİ BELGEYE SAHİPSİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; çıraklık belgesi %31,4, kalfalık belgesi %44,8, kuaförlük belgesi %8,6, bilgisayar belgesi %4,3, diğer %10,9 şeklindedir.

Burada belge çeşitlerine bakıldığında bir karmaşa yaşandığı görülmektedir. Resmi mesleki eğitim sisteminde diploma, kalfalık-ustalık-usta öğreticilik belgeleri ile yaygın eğitim kursları sonucunda verilen kurs belgeleri yer almaktadır. Ancak ankete cevap veren gençlerin ellerindeki belgeleri ve belgelerin verdiği yeterlilik ve yetkileri yeterince bilmedikleri anlaşılmaktadır. Kariyer Merkezinin gençleri belge türleri ve hangi belgenin hangi alanda kullanılacağı konusunda bilinçlendirmesi gerekecektir.

	Yüzde		Yüzde
Çıraklık Belgesi	31,4	Kalfalık Belgesi	44,8
Kuaförlük Belgesi	8,6	Bilgisayar Belgesi	4,3
Diğer	10,9		

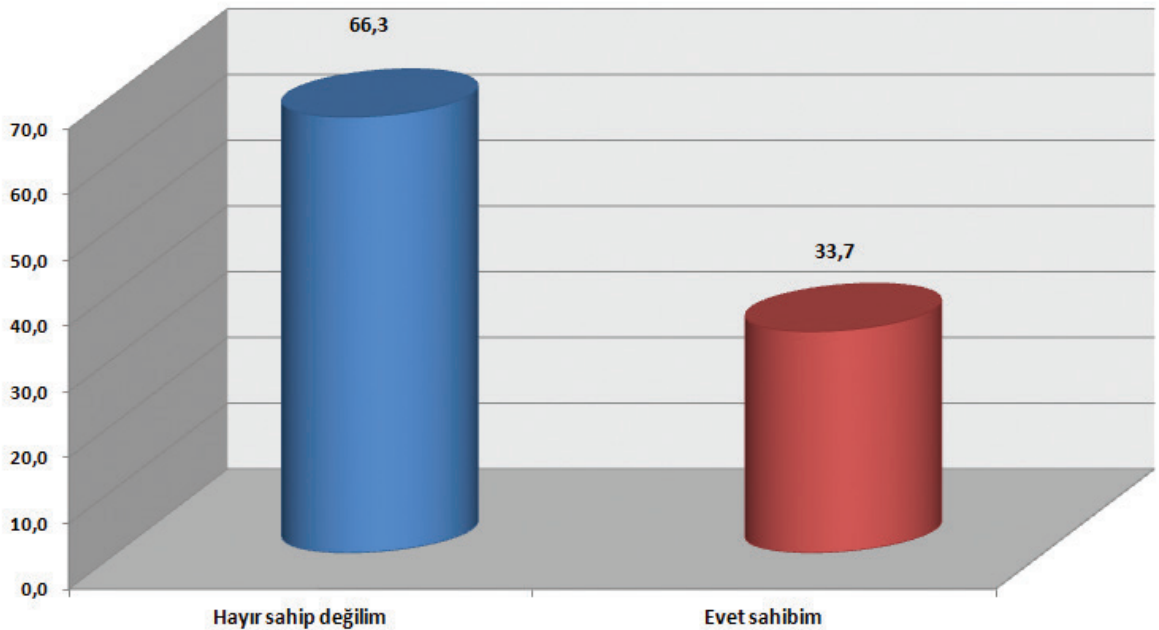
SORU 7**MESLEĞİNİZLE İLGİLİ HERHANGİ BİR MESLEKİ BELGE SAHİBİ MİSİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Hayır sahip değilim %66,3, Evet sahibim %33,7 şeklindedir.

Araştırma sonuçları değerlendirildiğinde çırak-kalfa-stajyerlerin önemli bir kısmının mesleki bir belgeye sahip olmadığı görülmektedir. Bu aynı zamanda bu kişilerin bir mesleki eğitimden geçmediklerini de göstermektedir.

Bu veri, İSTESOB bünyesinde oluşturulacak Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezinin temel çalışma alanlarından birinin ülkemizde mesleki eğitim imkanları ve bu eğitimler sonucunda ulaşılabilecek belgeler ile elde edilecek unvanlar olması gerektiğini göstermektedir. Merkezden yararlanacak olan halihazırda çalışan gençler ile öğrenimine devam eden geçlere mesleklerin tanıtılması ve bu mesleklere ulaşmak için alınması gereken eğitimler, belgeler, kazanılan yeterlilikler, yapılabilecek işler ve meslekte ilerleme yollarının uygun metotlarla sunulması gerekecektir. Mesleki eğitime devam etmeyen ancak çalışma hayatının içinde yer alan gençlere özellikle belge sahibi olmanın meslek hayatlarının geleceğinde kendilerine sağlayacağı kazanımlar ile resmi eğitim-öğretim sistemi içinde bulunmanın yararları üzerinde durulması Merkezin öncelikli işlerinden biri olacaktır.

	Yüzde
Hayır, sahip değilim	66,3
Evet sahibim	33,7

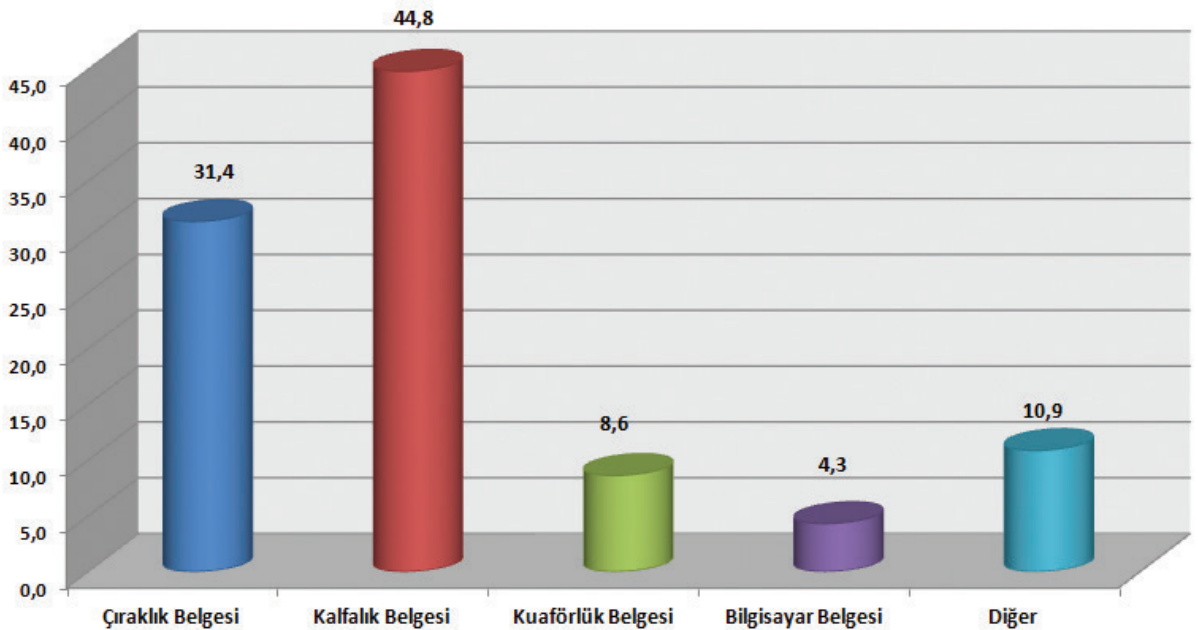

SORU 8**HANGİ MESLEKİ BELGEYE SAHİPSİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; çıraklık belgesi %31,4, kalfalık belgesi %44,8, kuaförlük belgesi %8,6, bilgisayar belgesi %4,3, diğer %10,9 şeklindedir.

Burada belge çeşitlerine bakıldığında bir karmaşa yaşandığı görülmektedir. Resmi mesleki eğitim sisteminde diploma, kalfalık-ustalık-usta öğreticilik belgeleri ile yaygın eğitim kursları sonucunda verilen kurs belgeleri yer almaktadır. Ancak ankete cevap veren gençlerin ellerindeki belgeleri ve belgelerin verdiği yeterlilik ve yetkileri yeterince bilmedikleri anlaşılmaktadır. Kariyer Merkezinin gençleri belge türleri ve hangi belgenin hangi alanda kullanılacağı konusunda bilinçlendirmesi gerekecektir.

	Yüzde		Yüzde
Çıraklık Belgesi	31,4	Kalfalık Belgesi	44,8
Kuaförlük Belgesi	8,6	Bilgisayar Belgesi	4,3
Diğer	10,9		

SORU 9**MEVCUT MESLEĞİNİZİ TERCİH ETME NEDENLERİNİZ NELERDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; mesleği sevdiğim için/ilgi alanım %30,5, baba mesleği/aile mesleği %12,1, mecburiyetten %10,5, maddi sıkıntı sebebiyle %8,7, kazancı iyi olduğu için %7,1, yeteneğim bu yönde/bana uygun olduğu için için %6,1, başka iş bulamadığım için %4,4, bu meslekte ilerlemek istediğim için için %4,2, ailem bu mesleğe verdiği için için %3,8, rahat bir iş olduğu için için %3,4, tesadüfen %3,2, diğer %2,6, bu meslek üzerine eğitim aldığım için için %2,2, evime yakın olduğu için için %1,4, şeklindedir. Bu soru karşısında elde edilen bulgular olumlu ve olumsuz olarak değerlendirilebilir. Katılımcıların %30,5 mesleği sevdiği için yanıtını verirken günümüz koşullarında bile hala eve yakın olması vb nedenler ile karşılaşılmaktadır.

İlkokuldan başlayan sistematik ve süreklilik arz eden bir mesleki yönlendirme faaliyetinin olmaması, eğitim kurumlarının meslek seçimi yönündeki desteklerinin yetersiz düzeyde kalması bu sonucu ortaya çıkartmakta ve gençleri aile veya yakın çevrenin bilinçli ya da bilinçsiz yönlendirmelerinden etkilenmelerine neden olmaktadır.

İşini severek yapmayanlardan oluşan bir toplumda refah ve huzur daha düşük düzeyde olur. Bu sonucun suç oranlarına kadar etkileri olduğu araştırmalarla ortaya konulmuştur. Bu nedenle kamu ve sivil toplum kuruluşları önderliğinde bilinçli meslek seçimi yönünde çok daha fazla çalışmalar yapılmalıdır.

İSTESOB ve İMESOB Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezi, bu noktadan hareketle, bilinçli meslek seçimi konusunda başta İSTESOB ve İMESOB üyelerinin yanında çalışan gençler olmak üzere, tüm gençlere doğrudan ve internet üzerinden hizmet sunmak üzere yapılandırılmalıdır.

	Yüzde		Yüzde
Mesleği sevdiğim için/ilgi alanım	30,5	Bu meslekte ilerlemek ist. için	4,2
Baba mesleği/aile mesleği	12,1	Ailem bu mesleğe verdiği için	3,8
Mecburiyetten	10,5	Rahat bir iş olduğu için	3,4
Maddi sıkıntı sebebiyle	8,7	Tesadüfen	3,2
Kazancı iyi olduğu için	7,1	Diğer	2,6
Yeteneğim bu yönde/bana uygun old. için	6,1	Bu meslek üzerine eğitim aldığım için	2,2
Başka iş bulamadığım için	4,4	Evime yakın olduğu için	1,4

SORU 10**MEVCUT MESLEĞİNİZE DEVAM ETMEYİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?**

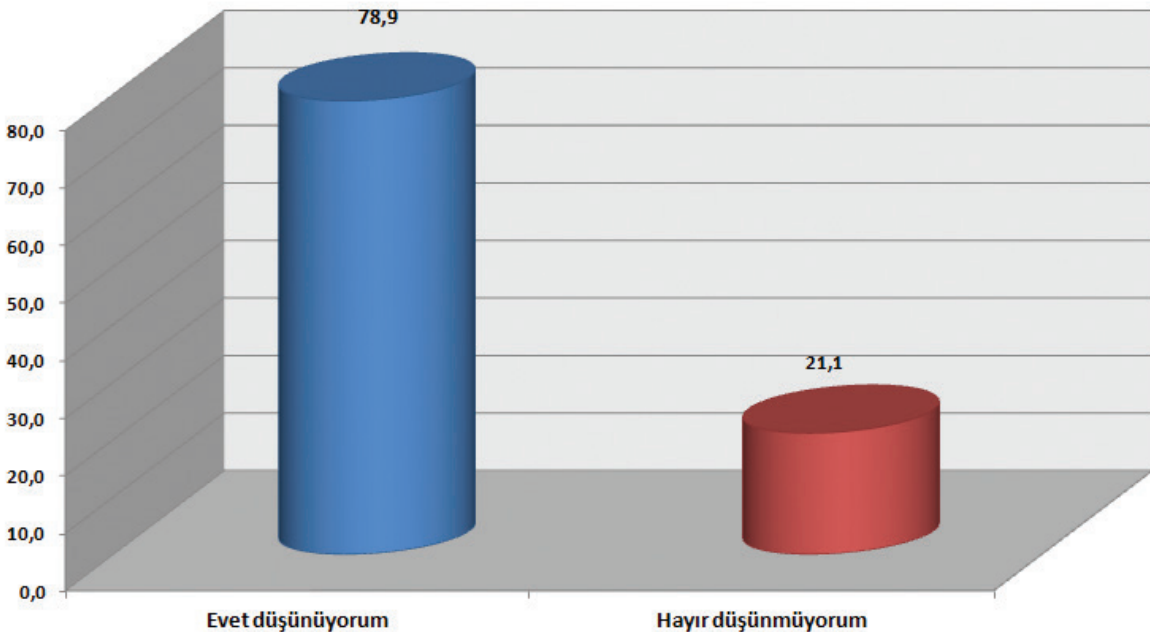
Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Evet düşünüyorum %78,9, Hayır düşünmüyorum %21,1 şeklindedir.

Araştırma sonuçları incelendiğinde olumlu bir sonuç olarak büyük bir çoğunluğun mesleğine devam etmek istediği görülmektedir. Araştırma sonuçlarına göre beyaz yaka ve istihdam edilen diğer gruplara göre anket hedef grubunda mesleğe devam etme eğiliminin yüksek olduğu gözlemlenmektedir.

Bu noktada Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezinin odaklanabileceği bir başka alan öne çıkmaktadır. Halihazırda mesleklerini seçmiş kişilerin mesleklerinde ilerlemelerini sağlayacak imkanlar konusunda bilgilendirmek ve desteklemek hizmetleri bu Merkezler tarafından sunulmalıdır.

Burada hayat boyu öğrenme kavramı işin içine girmektedir. Meslekte sürekli kendini yenileme ve geliştirmenin önemi, bunun için yapılması gerekenler, izlenmesi gereken yollar Merkezde verilecek hizmetler arasında olacaktır.

	Yüzde
Evet düşünüyorum	78,9
Hayır düşünmüyorum	21,1

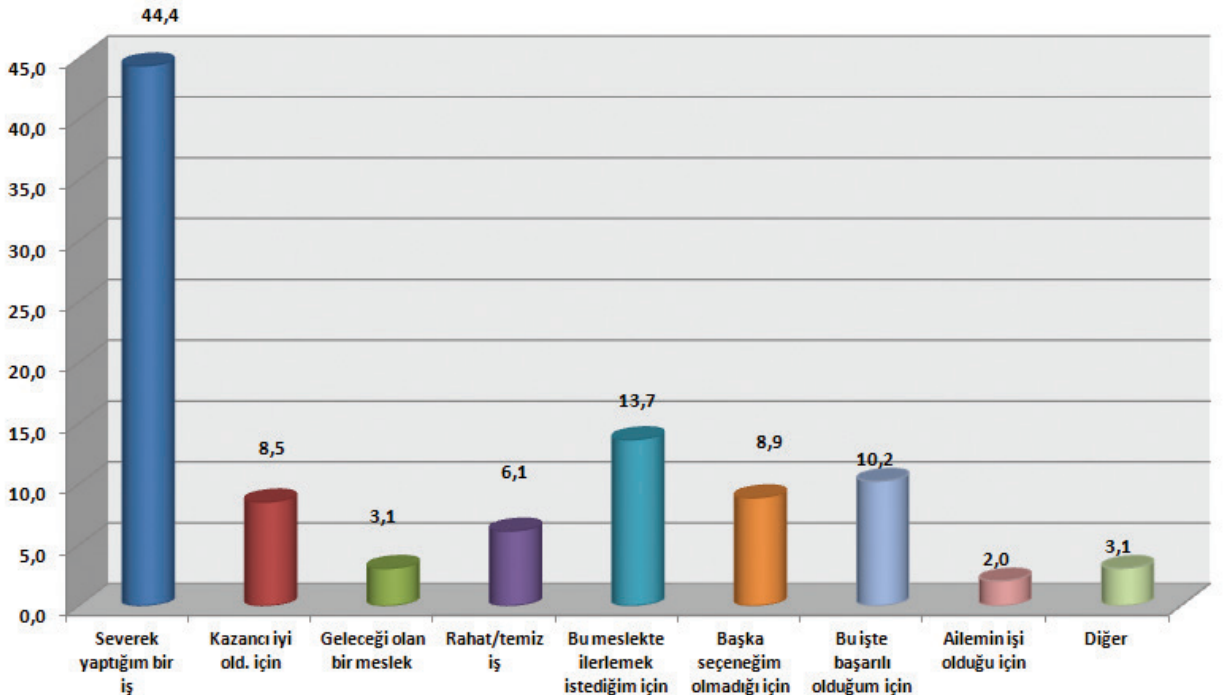

SORU 11**NEDEN DÜŞÜNÜYORSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerden mesleğine devam etmek isteyenlerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; severek yaptığım bir iş %44,4, kazancı iyi olduğu için %8,5, geleceği olan bir meslek %3,1, rahat/temiz iş %6,1, bu meslekte ilerlemek istediğim için %13,7, başka seçeneğim olmadığı için %8,9, bu işte başarılı olduğum için %10,2, ailemin işi olduğu için %2,0, diğer %3,1 şeklindedir.

Mesleğine devam etmek isteyenlerin önemli bir bölümü işini severek yapması sebebiyle işine devam edeceğini belyirmiştir. Bu veri esnaf ve sanatkar işletmelerinde çalışan/egitim gören çırak/kalfa ve stajyerlerin mesleklerini seçme ve iş yaşamlarına ilişkin temel düzeyde kararlarını verdiklerini ve bu kararlarından da geneli itibariyle memnun olduklarını göstermektedir.

	Yüzde		Yüzde
Severek yaptığım bir iş	44,4	Kazancı iyi old. için	8,5
Geleceği olan bir meslek	3,1	Rahat/temiz iş	6,1
Bu meslekte ilerlemek istediğim için	13,7	Başka seçeneğim olmadığı için	8,9
Bu işte başarılı olduğum için	10,2	Ailemin işi olduğu için	2,0
Diğer	3,1		

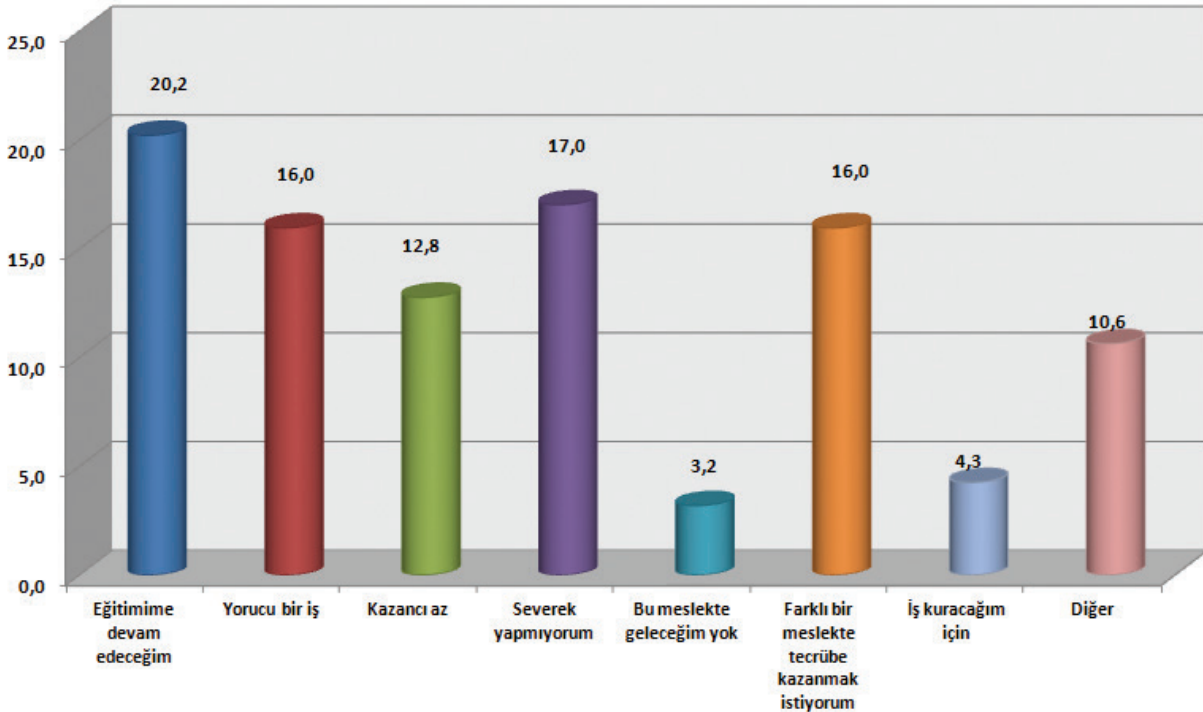

SORU 12**NEDEN DÜŞÜNÜYORSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerden mesleğine devam etmek istemeyenlerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; eğitime devam edeceğim %20,2, yorucu bir iş %16,0, kazancı az %12,8, severek yapmıyorum %17,0, bu meslekte geleceğim yok %3,2, farklı bir meslekte tecrübe kazanmak istiyorum %16,0, iş kuracağım için %4,3, diğer %10,6 şeklindedir.

Stajyerler zaten işyerlerine okulda öğrendiklerini işyerinde pekiştirmek ve çalışma hayatı hakkında tecrübe kazanmak için gelmektedir. Dolayısıyla bu grup eğitime devam edecektir. Mesleğini sevmeyen, yorucu bulan, farklı bir mesleğe yönelmek isteyen gençlerin önüne yine meslek seçimi konusu çıkacaktır. Kariyer Merkezi bu durumda olan gençlere de kişiliklerine ve yeteneklerine uygun eğitim ve mesleklere yönlendirilmeleri konusunda bilgi ve danışmanlık hizmeti verebilecektir.

	Yüzde		Yüzde
Eğitime devam edeceğim	20,2	Yorucu bir iş	16,0
Kazancı az	12,8	Severek yapmıyorum	17,0
Bu meslekte geleceğim yok	3,2	Farklı bir meslekte tecrübe kazanmak istiyorum	16,0
İş kuracağım için	4,3	Diğer	10,6

SORU 13**SEÇMİŞ OLDUĞUNUZ MESLEKTEN NE DERECE MEMNUNSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları;

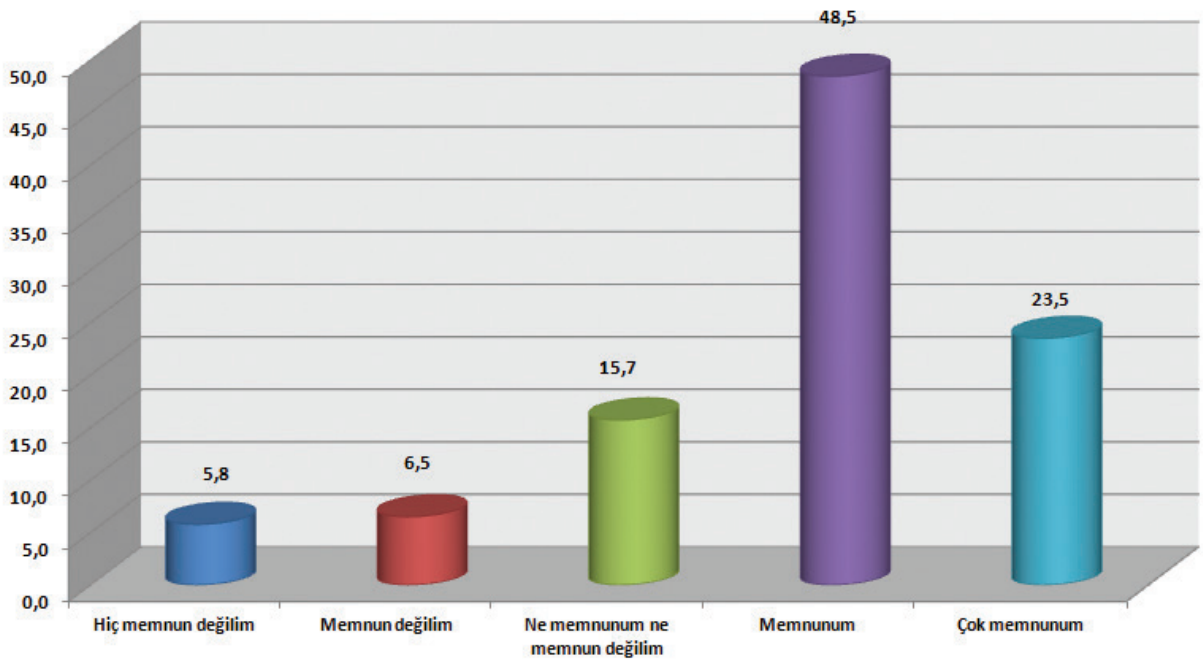
Hiç memnun değilim %5,8, Memnun değilim %6,5,

Ne memnunum ne memnun değilim %15,7,

Memnunum %48,5, Çok memnunum %23,5 şeklindedir.

Genel olarak bakıldığında kişilerin mevcut mesleklerinden memnun oldukları görülmektedir. Elde edilen veriler ışığında, gelecek kaygısını daha fazla hisseden ve hayata daha erken atılmak isteyen bir kısım gencin çıraklık ve meslek eğitimi tercih ettiği, meslek sahibi olmanın bilincinde olduğu ve mesleklerini de severek icra ettikleri sonucuna varılabilecektir. Çalışma hayatının içinde olmak, para kazanmak ve bir mesleğe ya da bir işyerine aidiyet duygusu gençlerin yaptıkları işi daha çok sevmelerine ve bunun sonucunda daha başarılı olmalarına yol açmaktadır.

	Yüzde		Yüzde
Hiç memnun değilim	5,8	Memnun değilim	6,5
Ne memnunum ne memnun değilim	15,7	Memnunum	48,5
Çok memnunum	23,5		

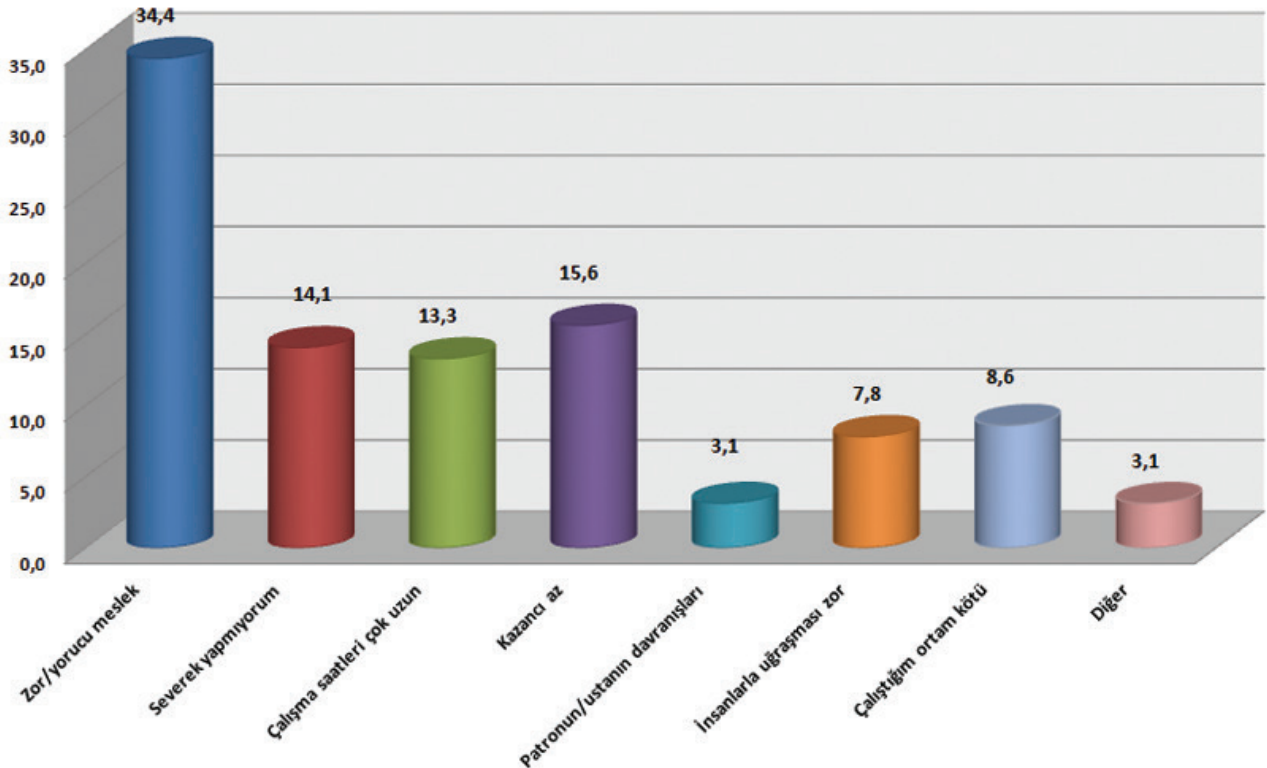

SORU 14**SEÇMİŞ OLDUĞUNUZ MESLEKTEN MEMNUN OLMAMA NEDENLERİNİZ NELERDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; zor/yorucu meslek %34,4, severek yapmıyorum %14,1, çalışma saatleri çok uzun %13,3, kazancı az %15,6, patronun/ustanın davranışları %3,1, insanlarla uğraşması zor %7,8, çalıştığım ortam kötü %8,6, diğer %3,1 şeklindedir.

Ankete katılan gençlerin mesleklerinden memnun olmamalarında ağırlıklı etken çalışma koşullarının ağırlığı olarak görülmektedir. Ülkemizde mesleki eğitimde yaşanan temel sorunlardan birisi gençlerin eğitim aldığı alanlarda çalışmamalarıdır. Burada işletmelerin sunduğu çalışma ortamı ve şartlarının yetersiz olması önemli bir rol oynamaktadır. Mesleki eğitimin özendirilmesinde, esnaf-sanatkar ve küçük işletmelerin vasıflı ara eleman bulmalarında işyeri ortamı ve çalışma şartlarının düzeltilmesi olmazsa olmaz bir ihtiyaçtır. Bu şart ve koşulların iyileştirilmesinde ise işverene ve onlara destek sunan kamu kurumlarına önemli işler düşmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Zor/yorucu meslek	34,4	Severek yapmıyorum	14,1
Çalışma saatleri çok uzun	13,3	Kazancı az	15,6
Patronun/ustanın davranışları	3,1	İnsanlarla uğraşması zor	7,8
Çalıştığım ortam kötü	8,6	Diğer	3,1

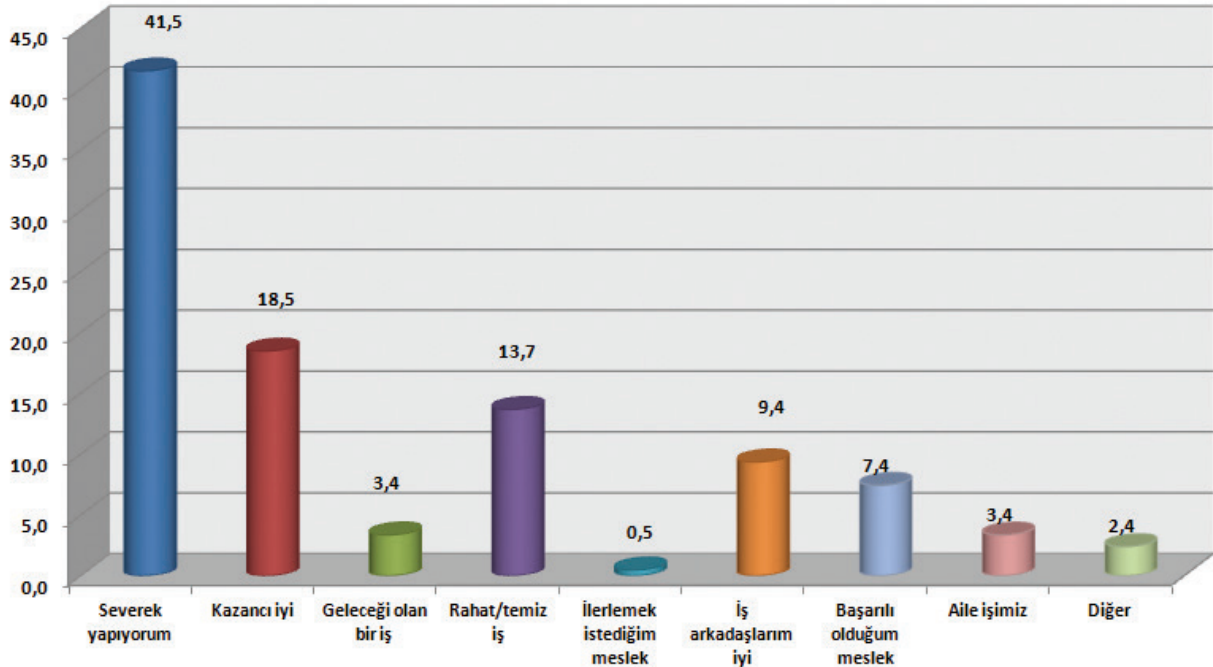

SORU 15**SEÇMİŞ OLDUĞUNUZ MESLEKTEN MEMNUN OLMA NEDENLERİNİZ NELERDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; severek yapıyorum %41,5, kazancı iyi %18,5, geleceği olan bir iş %3,4, rahat/temiz iş %13,7, ilerlemek istediğim meslek %0,5, iş arkadaşlarım iyi %9,4, başarılı olduğum meslek %7,4, aile işimiz %3,4, diğer %2,4 şeklindedir.

Veriler ankete katılan gençlerin büyük bir bölümünün mesleğini sevdiğini, dolayısıyla da meslek seçimlerinden memnun olduklarını göstermektedir. Geleneksel usullerle yapılan meslek seçimi sonucunda dahi %50'leri geçen bir memnuniyet söz konusu ise bilinçli ve bilimsel bir mesleki yönlendirme sonucunda mesleğinden ve işinden memnun kitlenin sayısı daha da artacaktır.

	Yüzde		Yüzde
Severek yapıyorum	41,5	Kazancı iyi	18,5
Geleceği olan bir iş	3,4	Rahat/temiz iş	13,7
İlerlemek istediğim meslek	0,5	İş arkadaşlarım iyi	9,4
Başarılı olduğum meslek	7,4	Aile işimiz	3,4
Diğer	2,4		

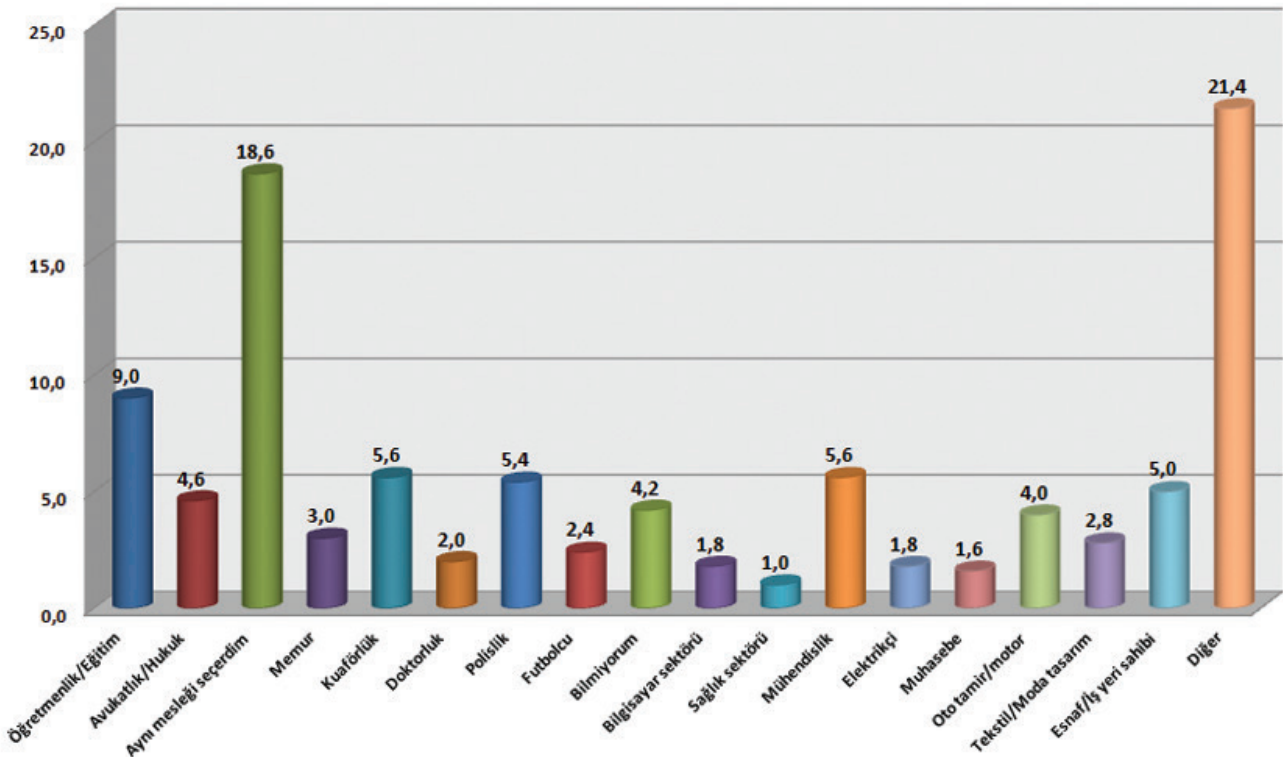

SORU 16**TEKRAR SEÇİM YAPMA ŞANSINIZ OLSA SEÇECEĞİNİZ MESLEK HANGİSİDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; öğretmenlik/egitim %9,0, avukatlık/hukuk %4,6, aynı mesleği seçerdim %18,6, memur %3,0, kuaförlük %5,6, doktorluk %2,0, polislik %5,4, futbolcu %2,4, bilmiyorum %4,2, bilgisayar sektörü %1,8, sağlık sektörü %1,0, mühendislik %5,6, elektrikçi %1,8, muhasebe %1,6, oto tamir/motor %4,0, tekstil/moda tasarım %2,8, esnaf/iş yeri sahibi %5,0, diğer %21,4 şeklindedir.

Katılımcıların muhtemel aile yapıları, yetiştikleri sosyal çevre, kitle iletişim araçları vb. etkileyici unsurların onları toplumda daha saygın olduğu kabul edilen meslekleri arzu etmelerini sağladığı görülmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Öğretmenlik/Eğitim	9,0	Bilgisayar sektörü	1,8
Avukatlık/Hukuk	4,6	Sağlık sektörü	1,0
Aynı mesleği seçerdim	18,6	Mühendislik	5,6
Memur	3,0	Elektrikçi	1,8
Kuaförlük	5,6	Muhasebe	1,6
Doktorluk	2,0	Oto tamir/motor	4,0
Polislik	5,4	Tekstil/Moda tasarım	2,8
Futbolcu	2,4	Esnaf/İş yeri sahibi	5,0
Bilmiyorum	4,2	Diğer	21,4

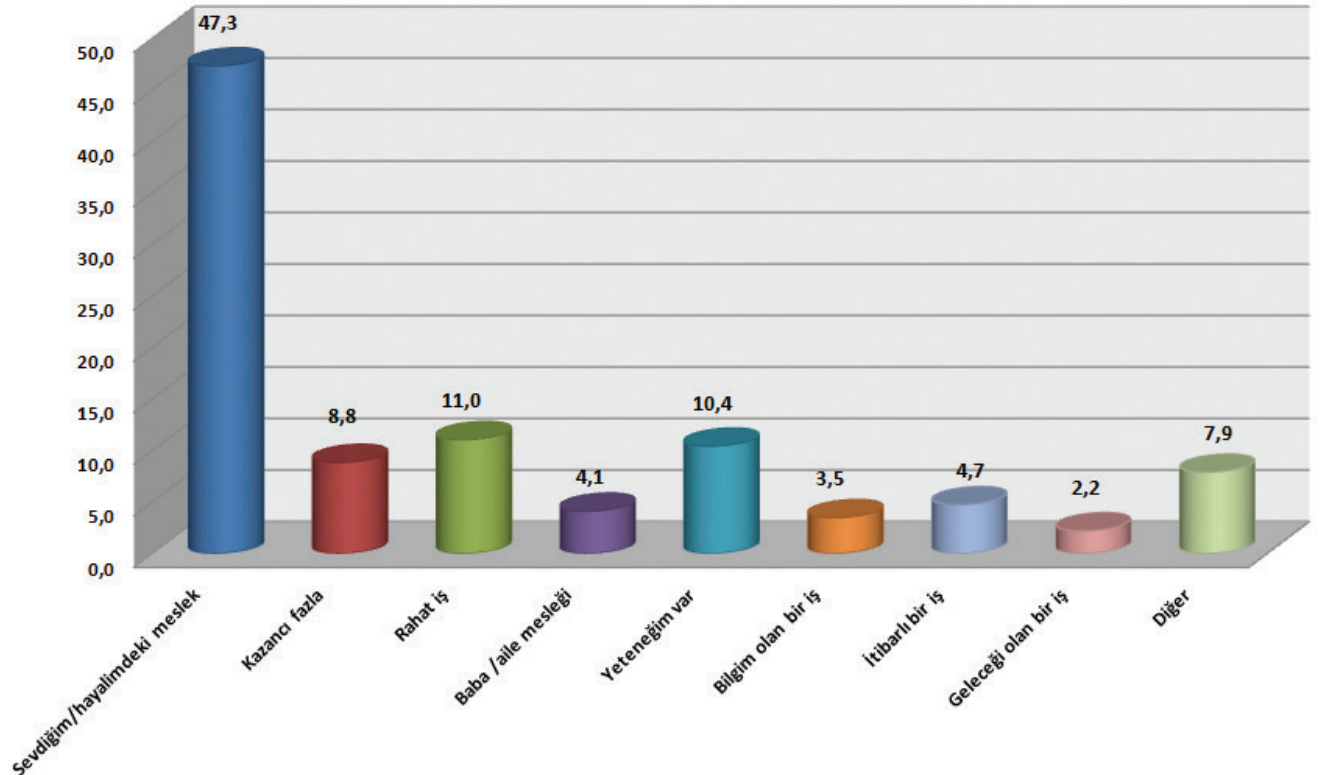
SORU 17**NEDEN?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; sevdiğim/hayalimdeki meslek %47,3, kazancı fazla %8,8, rahat iş %11,0, baba /aile mesleği %4,1, yeteneğim var %10,4, bilgim olan bir iş %3,5, itibarlı bir iş %4,7, geleceği olan bir iş %2,2, diğer %7,9 şeklindedir.

Ülkemizde halen beyaz yaka denilen kesim toplumsal statü anlamında ön planda bulunmaktadır. Esnaf ve sanatkarlığın maddi getirisi yüksek olsa bile gençler daha az kazanca rağmen memuriyeti tercih etmektedir. Gençlerin statü yanında beyaz yakalı ya da memur olmak istemesinin bir diğer nedeni işten atılma garantisi olmadan ya da kendi işyeri bile olsa bunun getireceği sorunlarla uğraşmadan rahat bir gelecek beklentisi içinde olmalarıdır.

Bu anlayışın değiştirilmesi konusunda Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezine önemli görevler düşmektedir. Konunun tarafı olan kurum ve kuruluşlarla birlikte kamuoyunun algısını değiştirecek kampanyalar düzenlenebilir, esnaf-sanatkar ve girişimci olmanın olumlu yönlerini ortaya çıkaran tanıtımlar yapılabilir.

	Yüzde		Yüzde
Sevdiğim/hayalimdeki meslek	47,3	Kazancı fazla	8,8
Rahat iş	11,0	Baba /aile mesleği	4,1
Yeteneğim var	10,4	Bilgim olan bir iş	3,5
İtibarlı bir iş	4,7	Geleceği olan bir iş	2,2
Diğer	7,9		

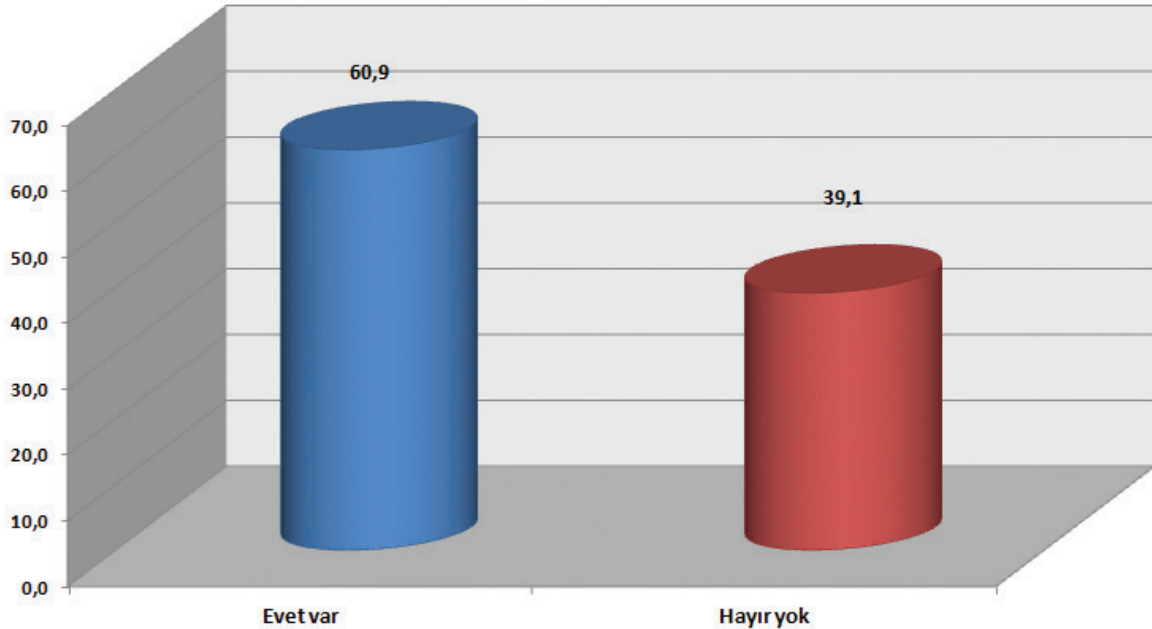
SORU 18**GELECEKTE GİRİŞİMCİLİK /KENDİ İŞİNİZİ KURMA HEDEFİNİZ VAR MIDIR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Evet var %60,9, Hayır yok %39,1 şeklindedir.

Araştırma sonucu incelendiğinde gençlerin yarısından çoğunun girişimcilik hedefi olduğu görülmektedir. Çalışma hayatında olan gençlerin meslek erbabı olmanın verdiği güven ile, istihdam edilen diğer gruplara göre girişimcilik eğilimlerinin daha yüksek olduğu söylenebilir. Bu eğilimler canlı tutulduğu ve girişimcilik kolaylaştırıldığı, iş hayatına yeni atılanlara daha cazip koşullar sunulduğu sürece bu istek gerçeğe dönüşecektir. Bu yapıldığı takdirde işsizliğin azalması vb. toplumsal refahı etkileyen olumlu sonuçlar da yaratılacaktır.

Aslında burada kendi işini kurmak isteyenlerin oranının daha yüksek olması beklenmektedir. Çünkü esnaf-sanatkarlık mesleklerini tercih edenlerin neredeyse tamamına yakın bir bölümü ileride kendi işlerini kurabilecekleri için bu meslekleri tercih etmekte, çevrelerinde bulunan örnekler bu fikri desteklemekte ve gençler bu yönde özendirilmektedirler.

	Yüzde
Evet var	60,9
Hayır yok	39,1

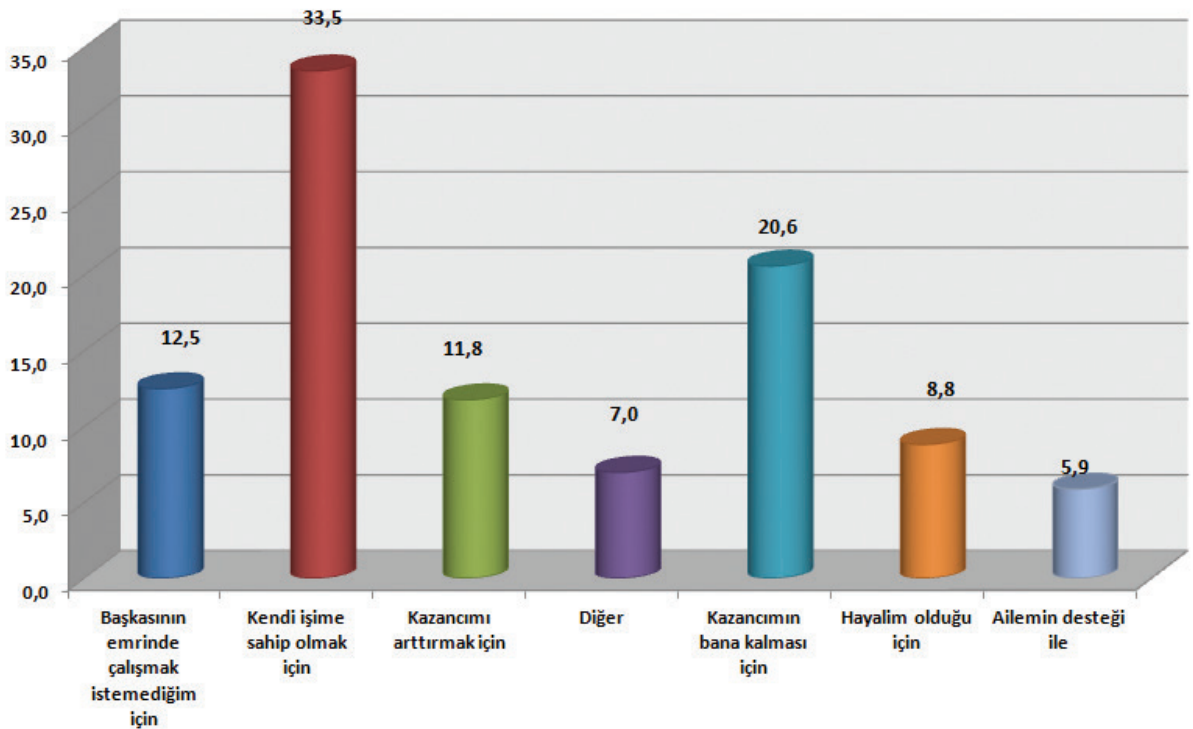

SORU 19**NEDEN VAR?**

Araştırmamıza katılan kişilerden girişimcilik fikri olanların bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; başkasının emrinde çalışmak istemediğim için %12,5, kendi işime sahip olmak için %33,5, kazancımı arttırmak için %11,8, diğer %7,0, kazancımın bana kalması için %20,6, hayalim olduğu için %8,8, ailemin desteği ile %5,9 şeklindedir.

Bir önceki başlıkta da belirtildiği gibi ankete katılan gençlerin esnaf-sanatkarlık mesleklerini tercih etmelerinde en büyük etken kendi işlerini kurma potansiyellerinin yüksek oluşudur. Esnaf-sanatkar işletmelerinin daha çok mesleki bilgi beceri gerektirmesi ve daha az sermaye ile açılıyor olması gençleri cezbeden bir unsurdur. Merkezin temel görev alanları içine girişimcilik eğitimleri ile danışmanlık hizmetleri de girmelidir. Büyük bir girişimci potansiyeli bulunan bu kesimin verimli işletmeler kurmaları ve işletmelerinin uzun ömürlü olması için eğitim ve danışmanlık hizmetlerine ihtiyaçları olacaktır.

	Yüzde		Yüzde
Başkasının emrinde çalışmak istemediğim için	12,5	Kendi işime sahip olmak için	33,5
Kazancımı arttırmak için	11,8	Diğer	7,0
Kazancımın bana kalması için	20,6	Hayalim olduğu için	8,8
Ailemin desteği ile	5,9		

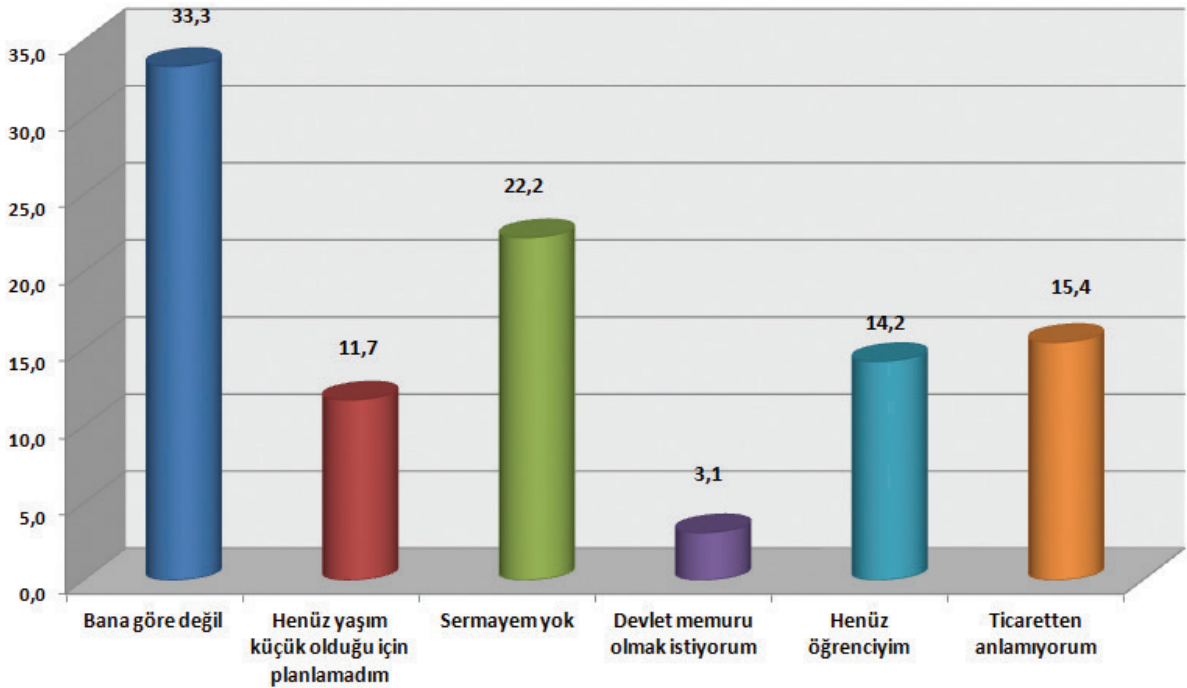

SORU 20**NEDEN YOK?**

Araştırmamıza katılan kişilerden kendi işini kurma fikri olmayanların bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; bana göre değil %33,3, henüz yaşım küçük olduğum için planlamadım %11,7, sermayem yok %22,2, devlet memuru olmak istiyorum %3,1 henüz öğrenciyim %14,2, ticaretten anlamıyorum %15,4 şeklindedir.

Bu verilerden sermaye desteği verilirse girişimci olmak isteyenlerin sayısının yaklaşık dörtte bir olduğu görülmektedir. Bu kişilerin halen iş kurmaya yönlendirilebileceğini, verilecek eğitim ve danışmanlık hizmetleri ve sağlanacak ucuz krediler ile desteklenebilecekleri görülmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Bana göre değil	33,3	Henüz yaşım küçük olduğum için planlamadım	11,7
Sermayem yok	22,2	Devlet memuru olmak istiyorum	3,1
Henüz öğrenciyim	14,2	Ticaretten anlamıyorum	15,4

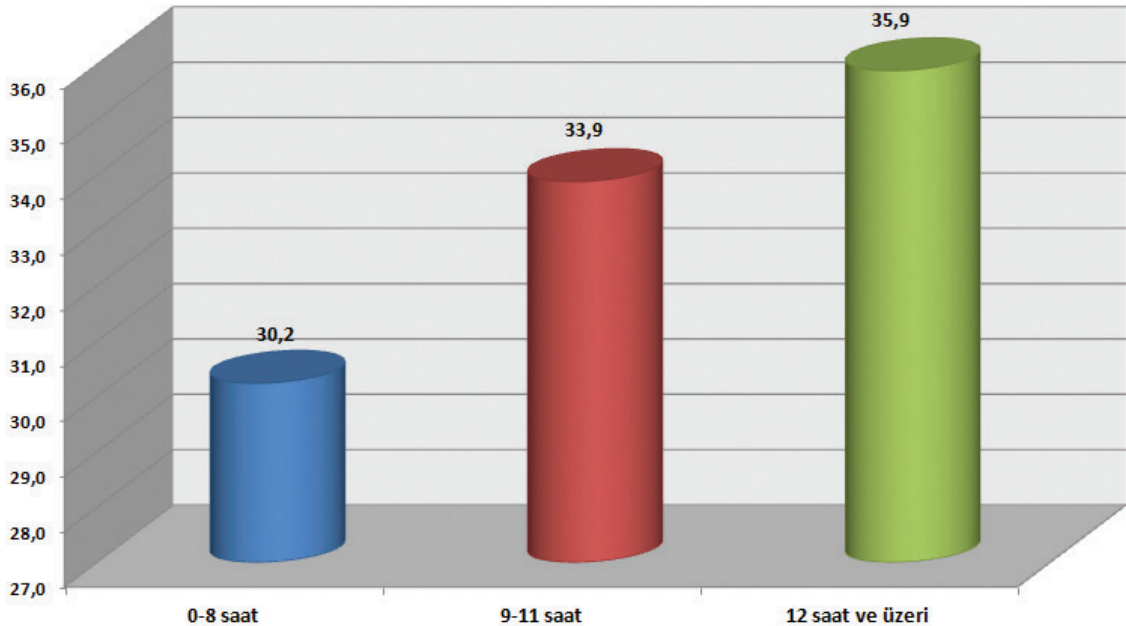
SORU 21**GÜNDE ORTALAMA KAÇ SAAT ÇALIŞIYORSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; 0-8 saat %30,2, 9-11 saat %33,9, 12 saat ve üzeri %35,9 şeklindedir.

Araştırma sonuçları incelediğinde büyük bir çoğunluğun çalışma saatlerinin yasal sürenin üzerinde olduğu görülmektedir. Bu durum gençlerin mesleki eğitimi ve özellikle küçük işletmeleri tercih etmesini olumsuz yönde etkilemekte ve mevcut yetersiz eleman problemini doğurmaktadır. Gençlere uygun çalışma ortamı ve koşulları sunulduğunda gençlerin küçük işletmeleri tercih etme oranı da artacaktır.

Merkezin temel görevlerinden biri de mesleki eğitimin geliştirilmesi, gençlerin daha uygun ortamlarda istihdamına destek olmak için başta üye esnaf-sanatkarlar olmak üzere işletmelerin bilgi ve bilinç düzeyini artırıcı faaliyetler yürütmektir. Bu kapsamda uzun çalışma saatlerinin gençlerin eğitimine ve verimliliğine etkisi, nitelikli eleman bulma konusunda sorunlara sebep olması vb konuların işleneceği toplantılar ve/veya eğitimler düzenlenebilecektir.

	Yüzde		Yüzde
0-8 saat	30,2	9-11 saat	33,9
12 saat ve üzeri	35,9		

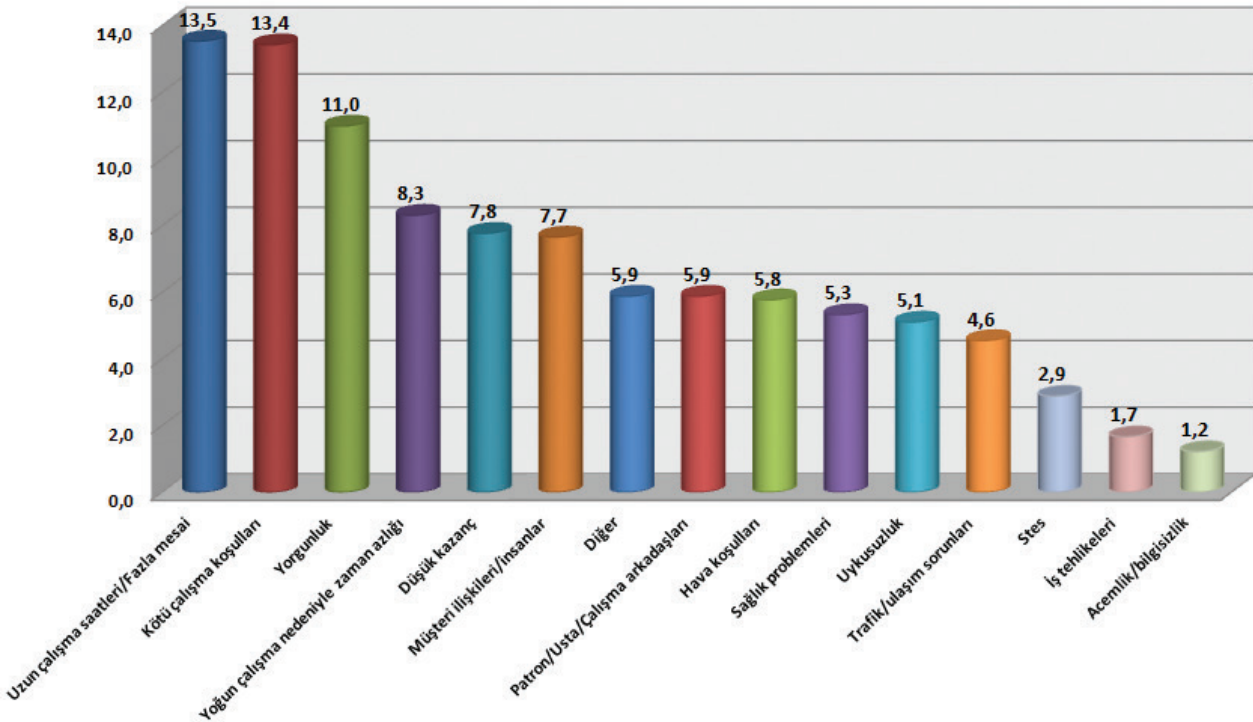

SORU 22**ÇALIŞMA HAYATINIZDA SİZİ OLUMSUZ ETKİLEYEN****3 ANA FAKTÖR/KONU NEDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; uzun çalışma saatleri/fazla mesai %13,5, kötü çalışma koşulları %13,4, yorgunluk %11,0, yoğun çalışma nedeniyle zaman azlığı %8,3, düşük kazanç %7,8, müşteri ilişkileri/insanlar %7,7, diğer %5,9, patron/usta/çalışma arkadaşları %5,9, hava koşulları %5,8, sağlık problemleri %5,3, uykusuzluk %5,1, trafik/ulaşım koşulları %4,6, stres %2,9, iş tehlikeleri %1,7, acemilik/bilgisizlik %1,2 şeklindedir.

Gençleri iş yaşamında olumsuz etkileyen faktörler arasında işyeri ortamı ve çalışma koşullarının yetersizliği öncelikle ortaya çıkmaktadır. Bu olumsuzlukların karşılıklı iletişim ve uzlaşısı ile çözümlenmesi, gençlerin iş verimini arttıracak dolayısıyla işverenin kazancına ve işyerinin devamlılığına da olumlu etkiler yapacaktır. Kariyer Merkezinin işverenlere yönelik faaliyetlerinin bu hususlar üzerinde yoğunlaşması gerektiği görülmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Uzun çalışma saatleri/Fazla mesai	13,5	Hava koşulları	5,8
Kötü çalışma koşulları	13,4	Sağlık problemleri	5,3
Yorgunluk	11,0	Uykusuzluk	5,1
Yoğun çalışma nedeniyle zaman azlığı	8,3	Trafik/ulaşım sorunları	4,6
Düşük kazanç	7,8	Stres	2,9
Müşteri ilişkileri/insanlar	7,7	İş tehlikeleri	1,7
Diğer	5,9	Acemilik/bilgisizlik	1,2
Patron/Usta/Çalışma arkadaşları	5,9		

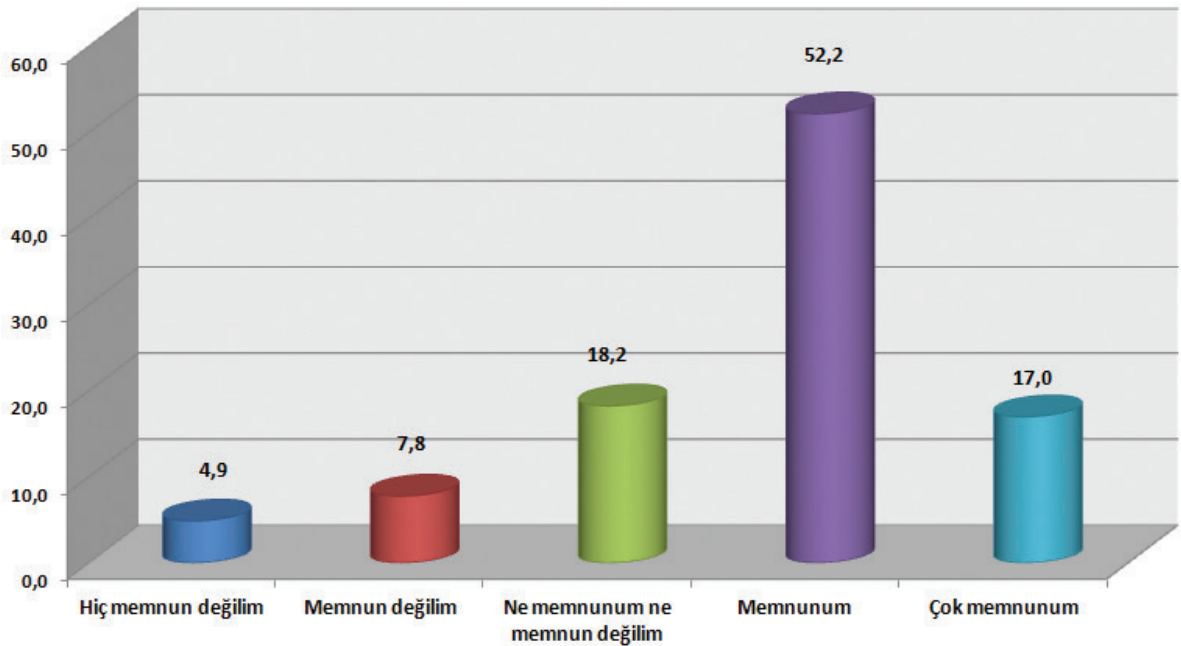
SORU 23**GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE ÇALIŞTIĞINIZ YERDEN NE DERECE MEMNUNSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; hiç memnun değilim %4,9, memnun değilim %7,8, ne memnunum ne memnun değilim %18,2, memnunum %52,2, çok memnunum %17,0 şeklindedir.

Olumlu bir sonuç olarak çırak-kalfa-stajyerlerin büyük bir kısmının çalıştığı yerden memnun olduğu görülmektedir. Anket yapılan işletmeler genellikle esnaf-sanatkar ve küçük işletmeler olmasına rağmen memnuniyet oranının yüksek olması toplumdaki genel algının çok da doğru olmadığını göstermektedir.

Bu sonuç işletmelerin asgari şartları sağladığını, çalışma ortamı ve koşulları açısından eskiye nazaran ilerleme kaydettiğini, gençler tarafından tercih edildiklerini göstermektedir.

	Yüzde		Yüzde
Hiç memnun değilim	4,9	Memnun değilim	7,8
Ne memnunum ne memnun değilim	18,2	Memnunum	52,2
Çok memnunum	17,0		

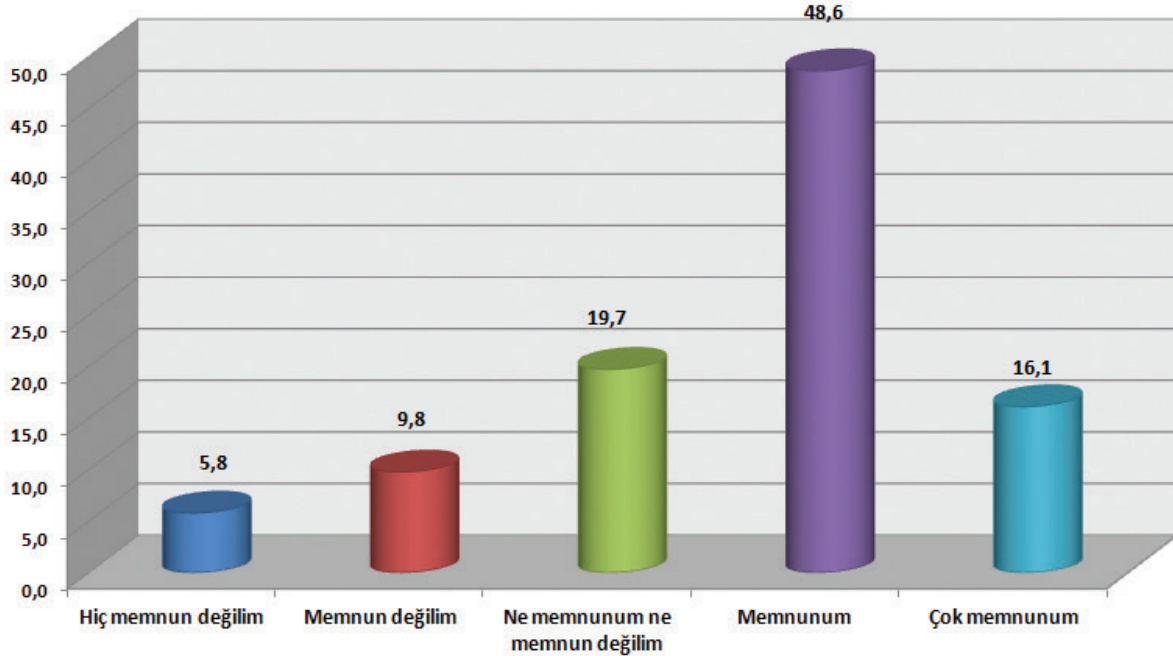

SORU 24**ÇALIŞTIĞINIZ YERİN FİZİKİ ŞARTLARINDAN NE DERECE MEMNUNSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; hiç memnun değilim %5,8, memnun değilim %9,8,ne memnunum ne memnun değilim %19,7, memnunum %48,6, çok memnunum %16,1 şeklindedir.

Olumlu bir sonuç olarak çırak-kalfa-stajyerlerin büyük oranda çalıştığı yerin fiziki şartlarından memnun olduğu görülmektedir. Küçük işletmelerin çalışma koşullarını iyileştirmesi çalışanlarının işyerine bağlılığını ve ortamdaki memnuniyetini arttırmaktadır. Esnaf ve sanatkar işletmelerinin bu açıdan gelişme içinde olduğu söylenebilir.

	Yüzde		Yüzde
Hiç memnun değilim	5,8	Memnun değilim	9,8
Ne memnunum ne memnun değilim	19,7	Memnunum	48,6
Çok memnunum	16,1		

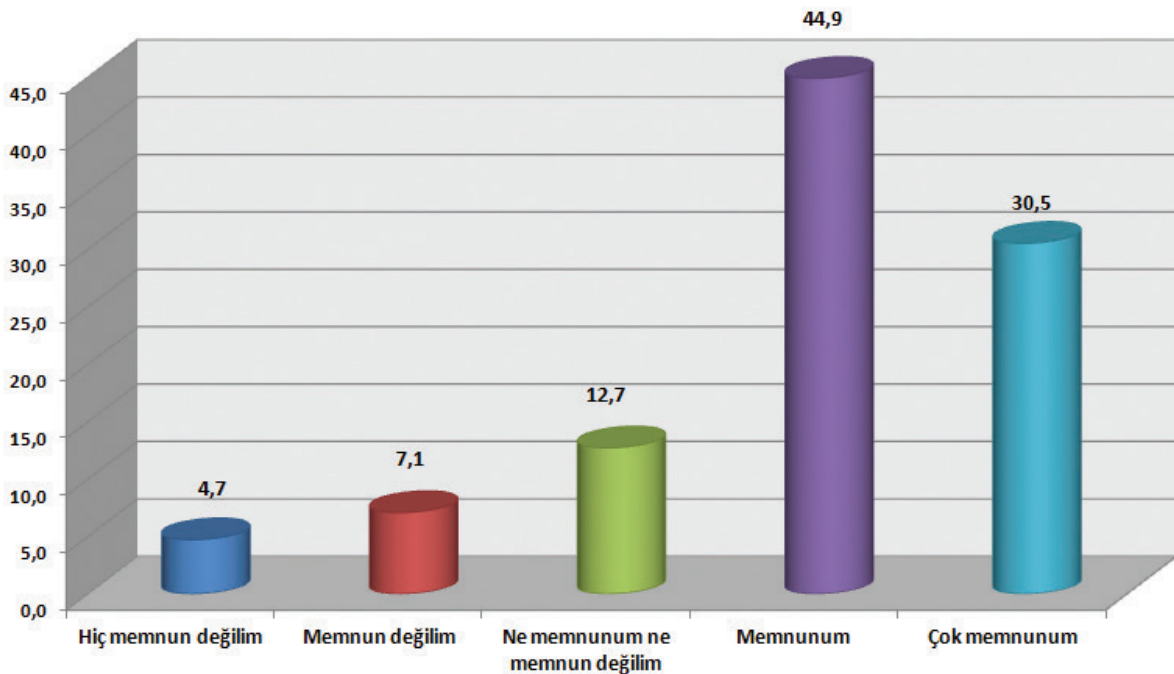

SORU 25**BİRLİKTE ÇALIŞTIĞINIZ USTANIZDAN NE DERECE MEMNUNSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; hiç memnun değilim %4,7, memnun değilim %7,1, ne memnunum ne memnun değilim %12,7, memnunum %44,9, çok memnunum %30,5 şeklindedir.

Olumlu bir sonuç olarak çırac-kalfa-stajyerlerin büyük bir kısmının birlikte çalıştığı ustasından memnun olduğu görülmektedir. İşletmelerin ölçek olarak mikro büyüklükte olmaları işletmede iş ve insani ilişkilerin daha yakın ve sıcak olmasına sebep olmaktadır. Gençler ustalarını ve işverenlerini çoğu kez babaları yerine koymakta, ustalar ve işverenler de aynı şekilde gençlere çocukları gibi davranmaktadır. Gençler ustalarında ve işverenlerinde kendi geleceklerini görmekte, genellikle onları idol olarak almaktadırlar. Olumlu sonuçlarda bu ilişki türünün etkisi büyüktür.

	Yüzde		Yüzde
Hiç memnun değilim	4,7	Memnun değilim	7,1
Ne memnunum ne memnun değilim	12,7	Memnunum	44,9
Çok memnunum	30,5		

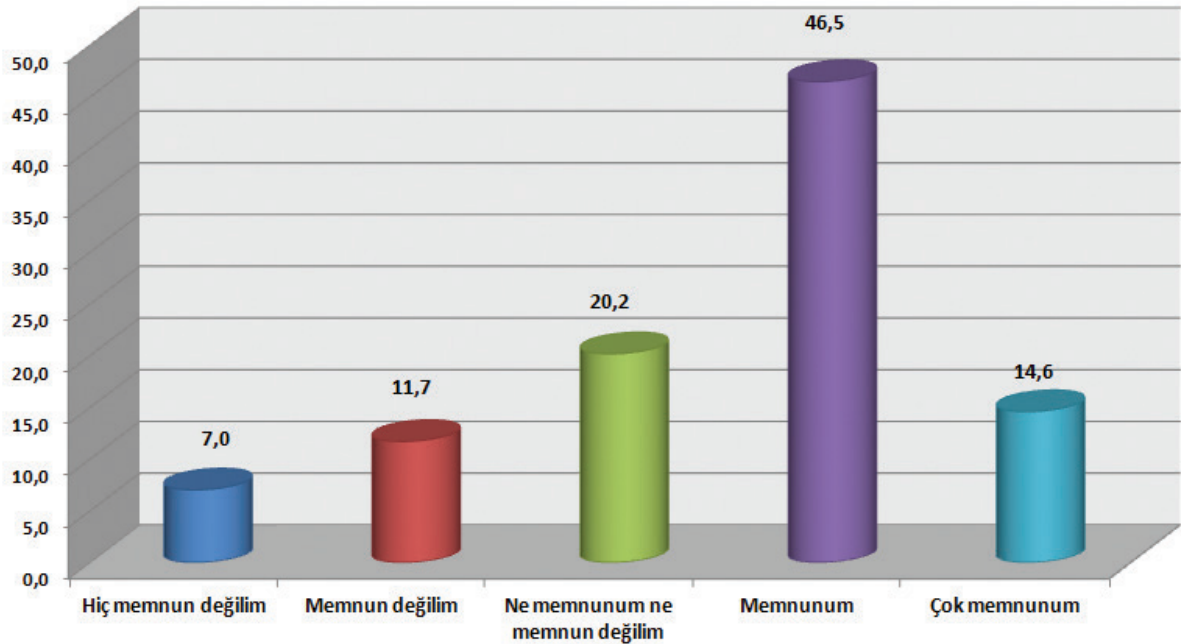

SORU 26**KAZANDIĞINIZ ÜCRETEN NE DERECE MEMNUNSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Hiç memnun değilim %7,0, Memnun değilim %11,7, Ne memnunum ne memnun değilim %20,2, memnunum %46,5, çok memnunum %14,6 şeklindedir.

Olumlu bir sonuç olarak çırak-kalfa-stajyerlerin büyük bir kısmının kazandığı ücretten memnun olduğu görülmektedir. Resmi çıraklık eğitiminde uygulanan ücret asgari ücretin üçte biri oranında olmasına rağmen, genelde işletmeler bundan daha fazla ücret ödemektedirler. Yeterince çırak bulunmaması, kalfaların yetiştikten sonra kolayca başka işletmelere geçebilmeleri gibi unsurlar ücretleri piyasa koşullarına çıkarmaktadır. Çıraklık eğitimi dışında doğrudan işletmelerde çalışan konumunda olanlar ise kendi bilgi ve becerileri doğrultusunda piyasa koşullarına uygun ücretler almaktadırlar.

	Yüzde		Yüzde
Hiç memnun değilim	7,0	Memnun değilim	11,7
Ne memnunum ne memnun değilim	20,2	Memnunum	46,5
Çok memnunum	14,6		

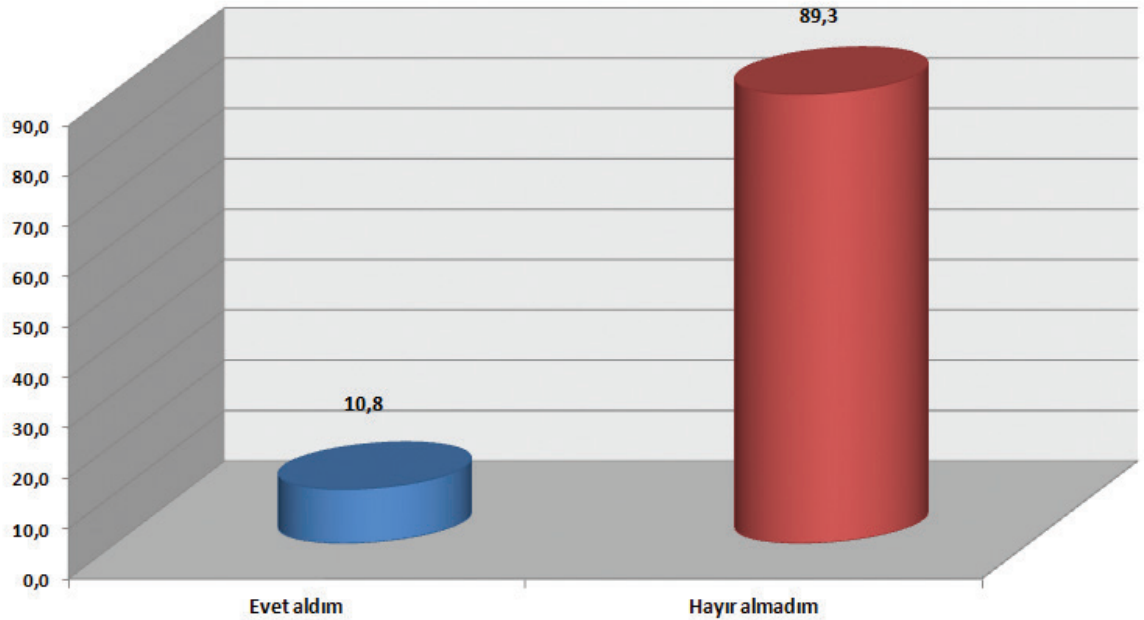

SORU 27**DAHA ÖNCE KARIYER DANIŞMANLIĞI HİZMETİ ALDINIZ MI?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Evet aldım %10,8, hayır almadım %89,3 şeklindedir.

Çırak-kalfa-stajyerlerin çok büyük bir çoğunluğunun kariyerlerini planlarken her hangi bir kariyer danışmanlığı hizmeti almadığı ortaya çıkmıştır. Bu sonuç ülkemizde bu tür hizmetlerin yaygınlaşmamış olması, gençlerin ve ailelerinin bu hizmetin bilincinde olmamaları, hizmete kolay ulaşamaması gibi nedenlere dayanmaktadır. Bu nedenle bu projenin isabetli bir seçim olduğu ve önemli bir açığı kapatma anlamında bir adım atıldığı görülmektedir. İSTESOB Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezi İstanbul'un ihtiyacı olan bir hizmeti gençlere götürmek üzere yapılandırılacaktır.

	Yüzde
Evet aldım	10,8
Hayır almadım	89,3

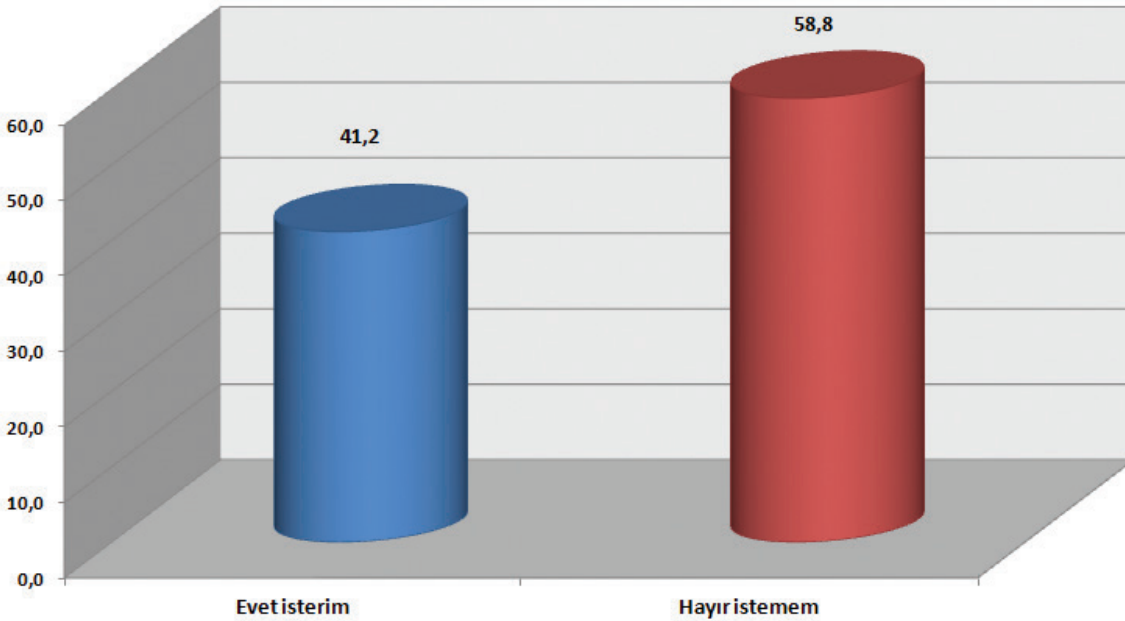
SORU 28**KOLAY ULAŞABİLECEĞİNİZ BİR KARIYER DANIŞMA MERKEZİ OLSA DESTEK ALMAK İSTER MİSİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; evet isterim %41,2, hayır istemem %58,8 şeklindedir.

Gençlerin kariyer desteği almak istememesi cevabının oran olarak fazla olması gençlere kariyer merkezlerinin daha fazla tanıtılması, verilecek hizmetlerin onlara katacağı değerini daha iyi anlatılması gerektiğini göstermektedir. Gençlerin bu hizmete ihtiyacı vardır ancak gençler bunun farkında değildir.

İSTESOB Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezinin öncelikli çalışmaları arasında Merkezi ve vereceği hizmetleri hedef kitleye tanıtmak gelmelidir.

	Yüzde
Evet isterim	41,2
Hayır istemem	58,8

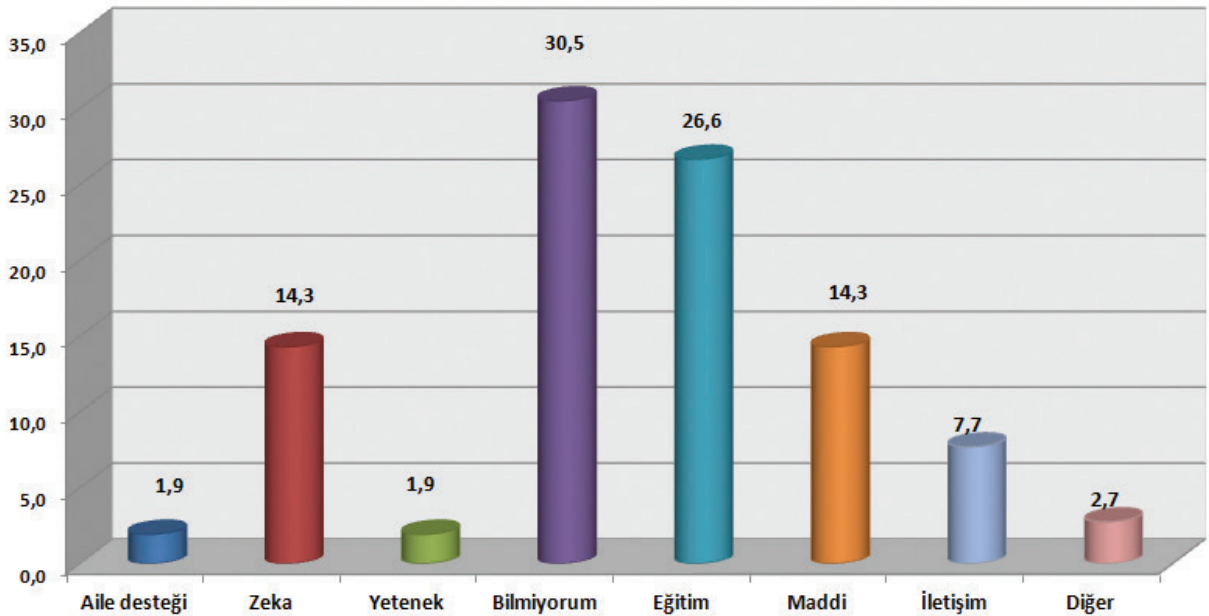

SORU 29**HANGİ ALANLARDA (İŞ YAŞAMINDA BAŞARILI OLABİLMEK İÇİN) DESTEĞE İHTİYAÇLARI OLDUĞUNU DÜŞÜNÜYORSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; aile desteği %1,9, zeka %14,3, yetenek %1,9, bilmiyorum %30,5, eğitim %26,6, maddi %14,3, iletişim %7,7, diğer %2,7 şeklindedir.

Bu sonuçta en dikkat çekici yanıt zekadır. Bu sonuca dayanılarak çırac ve kalfaların; toplumun bakış açısı, ustalarının davranış biçimleri, çalışma koşulları vb. nedenler ile kısmi bir özgüven kaybı yaşadığı sonucuna varılabilir. %30'u geçen bir oranda "Bilmiyorum" cevabı alınması, gençlerin kariyerlerini yönlendirmede desteğe ihtiyaçları olduğunu göstermektedir. Yine %27'lere yakın bir "Eğitim" cevabı, mesleki gelişimlerinde eğitimin önemini kavramış olduklarının göstergesidir. Onlara mesleki ve kişisel gelişimleri ile ilgili eğitim yollarının ve imkanlarının sunulması gerekmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Aile desteği	1,9	Zeka	14,3
Yetenek	1,9	Bilmiyorum	30,5
Eğitim	26,6	Maddi	14,3
İletişim	7,7	Diğer	2,7

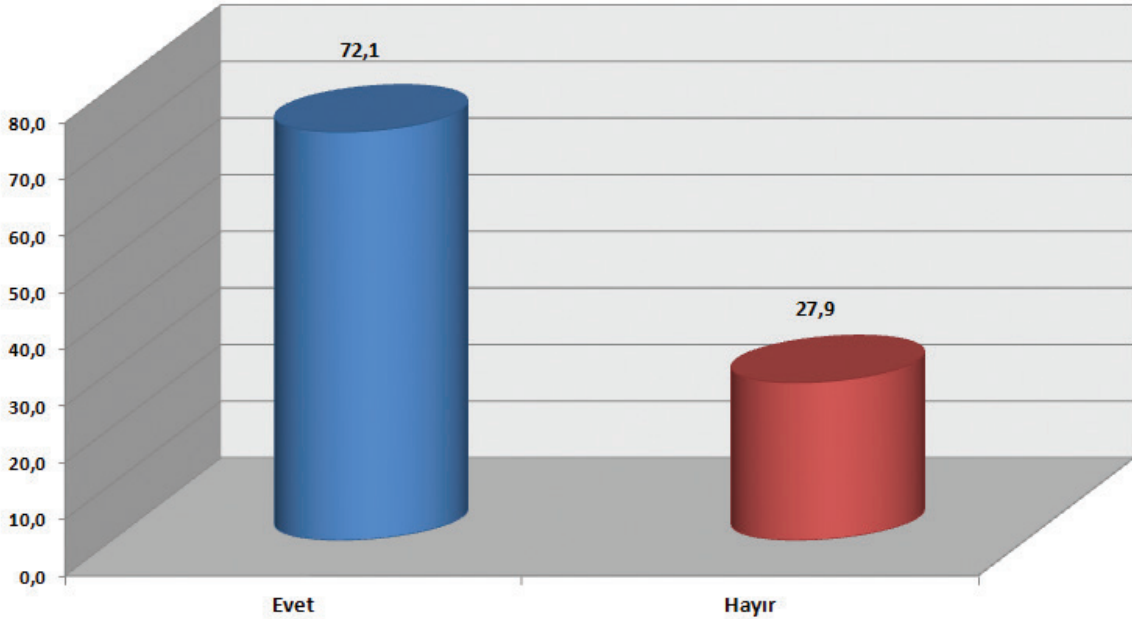

SORU 30**KARİYERİNİZİ PLANLARKEN DESTEĞE İHTİYAÇ DUYUYOR MUSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; evet %72,1, hayır %27,9 şeklindedir.

Araştırma sonuçlarına göre katılımcıların büyük bir kısmının kariyerini planlarken desteğe ihtiyaç duyduğu ortaya çıkmaktadır. Ancak “Kolay ulaşabileceğiniz bir kariyer danışma merkezi olsa destek almak ister misiniz?” sorusuna verilen cevaplarda “Hayır”ın ağırlıklı olduğu görülmüştür. Bu çelişkili durum kariyer merkezlerinin yeterince tanınmadığının, fonksiyonlarının bilinmediğinin ya da gençlere hizmet sunan yeterli merkez bulunmadığının bir göstergesidir.

	Yüzde
Evet	72,1
Hayır	27,9

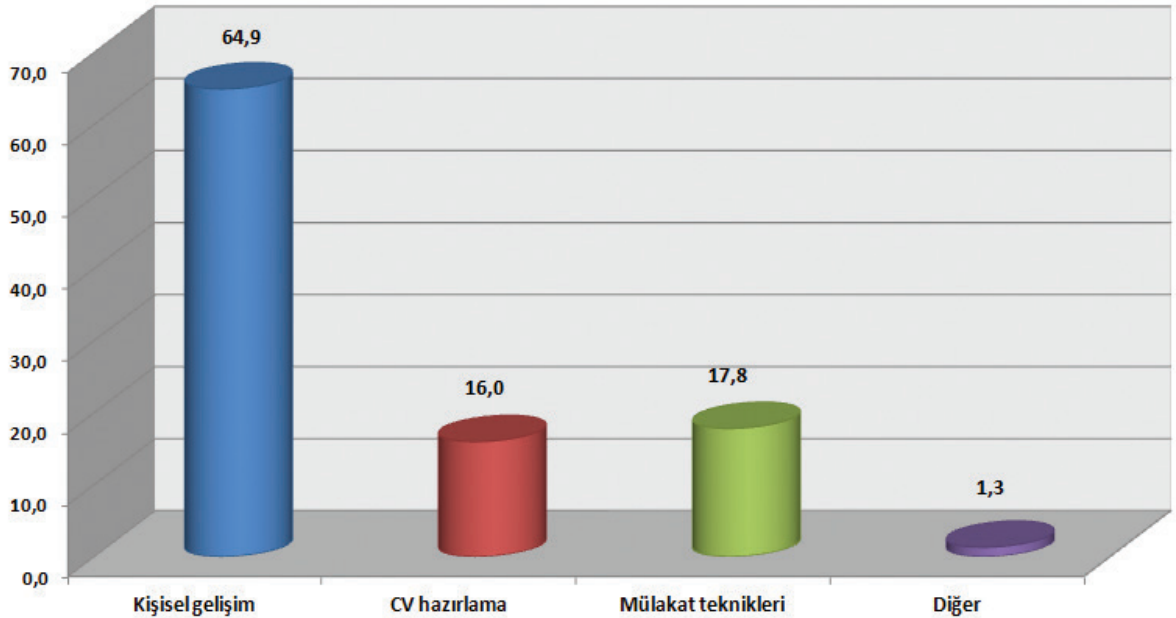

SORU 31**HANGİ ALANLARDA DESTEĞE İHTİYAÇ DUYUYORSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; kişisel gelişim %64,9, cv hazırlama %16,0, mülakat teknikleri %17,8, diğer %1,3 şeklindedir.

Bu soruya ağırlıklı olarak “Kişisel gelişim” cevabı verilmesi doğal karşılanmalıdır. Çünkü anket yapılan kitle mesleğini belirlemiş, genellikle esnaf-sanatkar ve KOBİ’lerde çalışan, iş ararken herhangi bir CV hazırlama ya da yoğun bir mülakattan geçirilmeyen gençlerdir. Onların iş hayatı ile ilgili hedeflerini büyütme, kendilerini daha iyi ifade eder hale getirmek önem arz etmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Kişisel gelişim	64,9	CV hazırlama	16,0
Mülakat teknikleri	17,8	Diğer	1,3

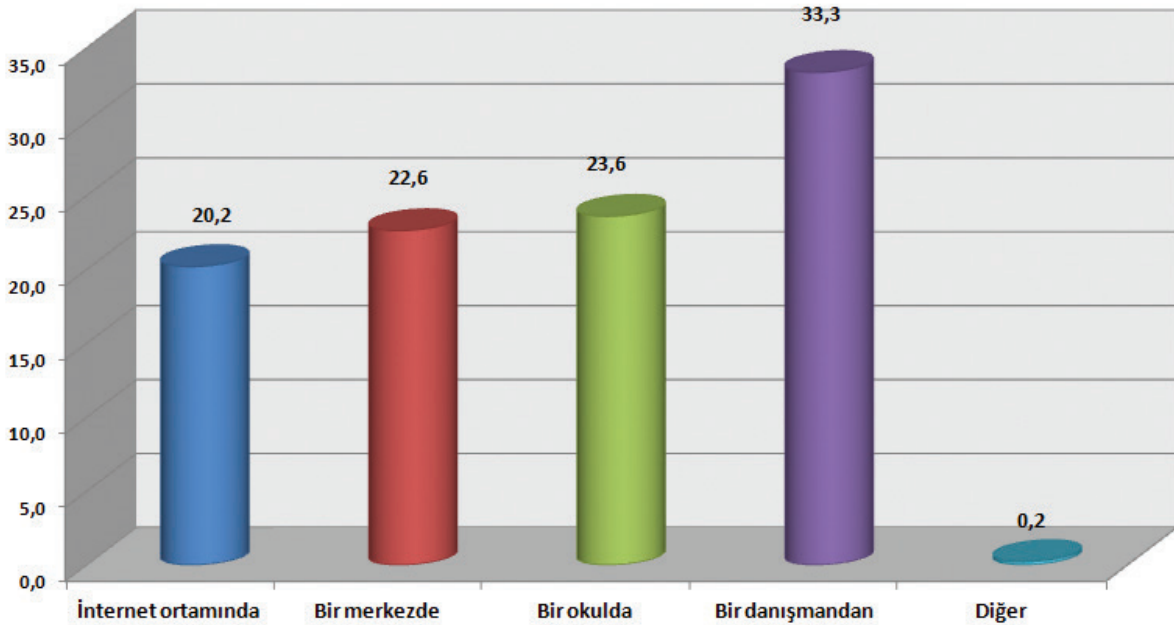

SORU 32**BU DESTEĞİ NASIL ALMAYI TERCİH EDERSİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; internet ortamında %20,2, bir merkezde %22,6, bir okulda %23,6, bir danışmandan %33,3, diğer %0,2 şeklindedir.

Sorulara verilen cevaplara bakıldığında gençlerin %80'e yakın bir bölümünün aslında yüz yüze danışmanlık hizmeti almayı tercih ettiği görülmektedir. Hedef kitlenin eğitim ve sosyal durumu göze alındığında internet üzerinden hizmet almak istemede %20'lik oran önemsenmesi gereken bir rakamdır. Bu nedenle Merkezin yüz yüze hizmetler yanında on-line hizmetlere de ağırlık vermesi önem arz etmektedir.

	Yüzde		Yüzde
İnternet ortamında	20,2	Bir merkezde	22,6
Bir okulda	23,6	Bir danışmandan	33,3
Diğer	0,2		

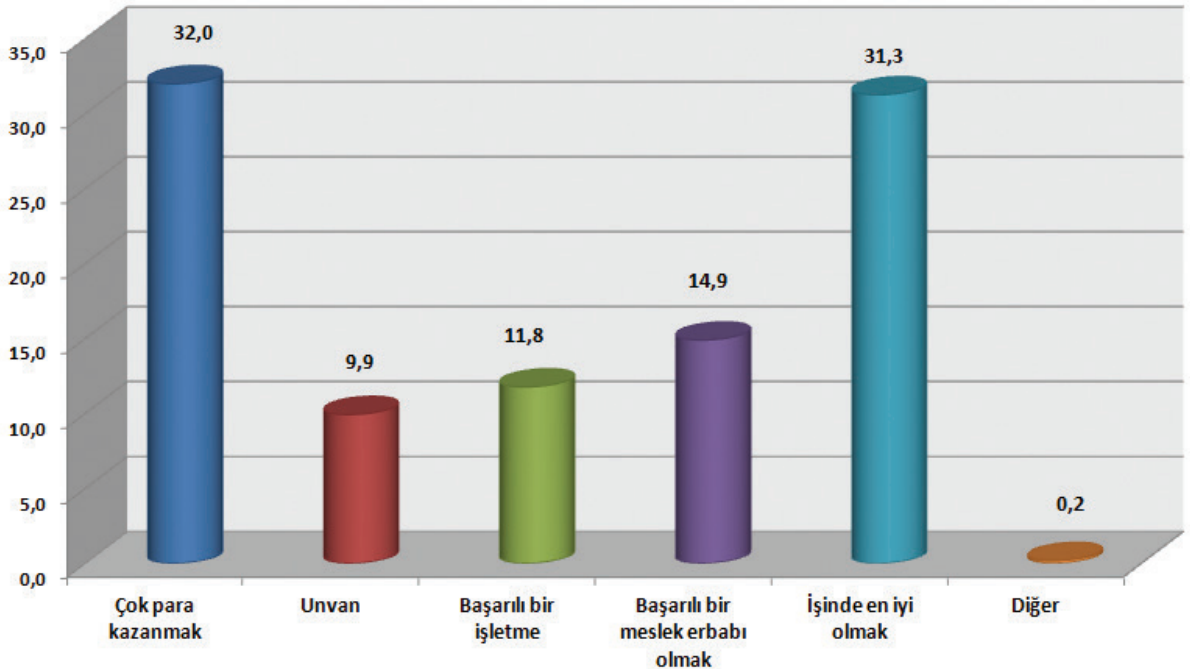

SORU 33**SİZCE İŞ YAŞAMINDA BAŞARILI OLMAK NEYİ İFADE ETMEKTEDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; çok para kazanmak %32,0, unvan %9,9, başarılı bir işletme %11,8, başarılı bir meslek erbabı olmak %14,9, işinde en iyi olmak % 31,3, diğer %0,2 şeklindedir.

“Başarılı bir işletme”, “Başarılı bir meslek erbabı” ve “İşinde en iyi olmak” cevapları birbirine yakın ve tamamlayıcı cevaplar olması nedeniyle birlikte değerlendirilebilir. Bu şekilde bakıldığında gençler için işte başarının maddi beklentilerin önünde olduğunu görüyoruz. Buradan gençlerin bu isteklerinin/beklentilerinin uygun kanallarla desteklenmesi gerektiği sonucunu çıkarabiliriz.

	Yüzde		Yüzde
Çok para kazanmak	32,0	Unvan	9,9
Başarılı bir işletme	11,8	Başarılı bir meslek erbabı olmak	14,9
İşinde en iyi olmak	31,3	Diğer	0,2

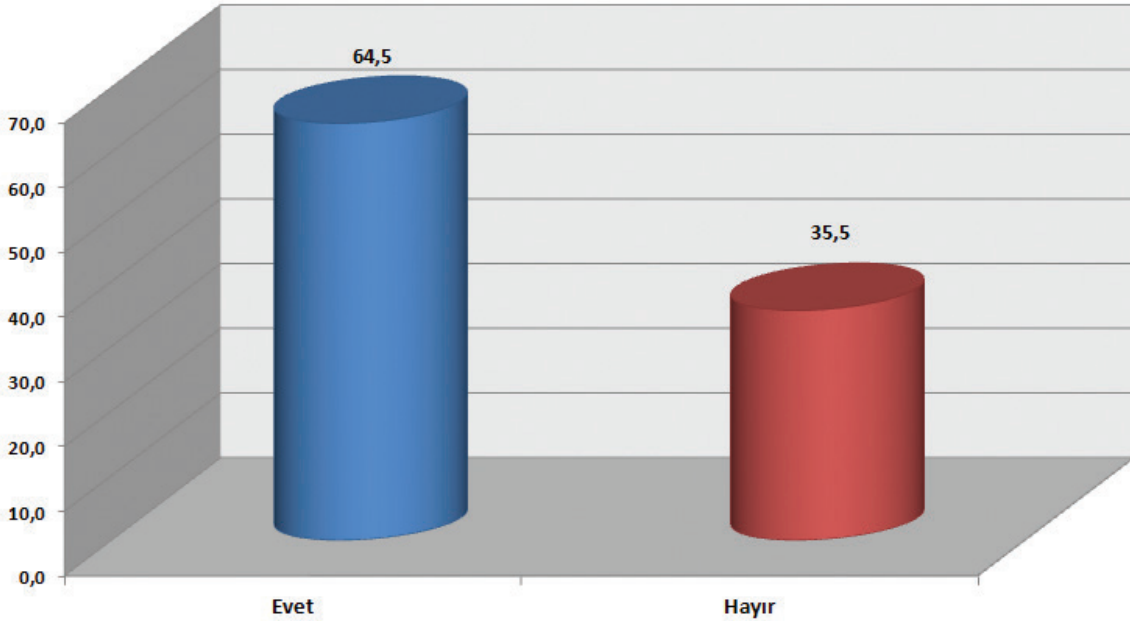

SORU 34**MESLEĞİNİZDE NE KADAR İLERLEYEBİLECEĞİNİZİ
(UNVAN, KADEME) BİLİYOR MUSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; evet %64,5, hayır %35,5 şeklindedir.

Her ne kadar “Evet” cevabı çoğunlukta olsa da %35’lik “Hayır” cevabı veren bölüme yönelik eğitim yolları, yöntemleri ve imkanları konusunda bir rehberlik ve danışmanlık hizmeti gerektiği de açıktır.

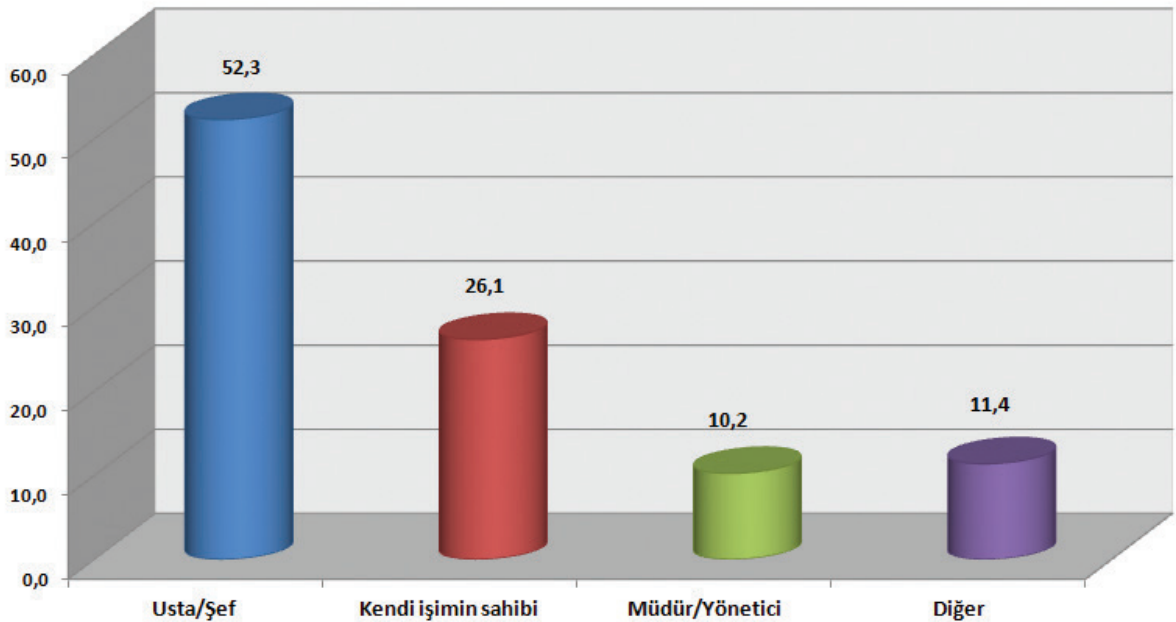
	Yüzde
Evet	64,5
Hayır	35,5

SORU 35**LÜTFEN BELİRTİNİZ.**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; usta/şef %52,3, kendi işimin sahibi %26,1, müdür/yönetici %10,2, diğer %11,4 şeklindedir.

	Yüzde		Yüzde
Usta/Şef	52,3	Kendi işimin sahibi	26,1
Müdür/Yönetici	10,2	Diğer	11,4

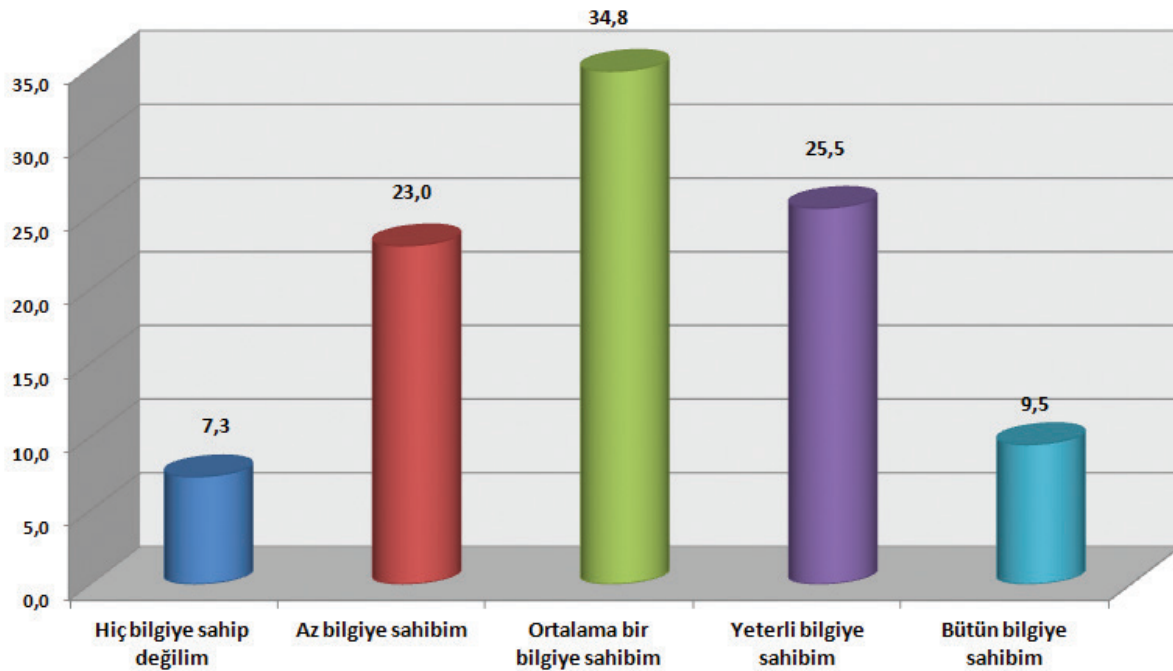

SORU 36**MESLEĞİNİZİN İLGİLİ OLDUĞU SEKTÖR VE YAN MESLEKLER HAKKINDA NE KADAR BİLGİYE SAHİPSİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; hiç bilgiye sahip değilim %7,3, az bilgiye sahibim %23,0, ortalama bir bilgiye sahibim %34,8, yeterli bilgiye sahibim %25,5, bütün bilgiye sahibim %9,5 şeklindedir.

Gelişmiş ülkelerde kişilerin yaşamları süresince en az 5 kez iş değiştirdikleri bilinmektedir. Hayat boyu öğrenme kavramı doğrultusunda zaman ve şartlara göre kişilerin mesleklerini geliştirmeleri ve değiştirmeleri özendirilmektedir. Bu doğrultuda kişilerin kolay geçiş yapabilecekleri sektörleri ve meslekleri bilmeleri ve kendilerini bu yönde donatmaları önem arz etmektedir. Merkezin iş piyasasını sürekli olarak izlemesi, gelişen ve değişen sektörleri, bu sektörlerin ihtiyaç duyduğu işgücünün niteliği ve niceliğini bilmesi, başvuran gençleri bu bilgiler doğrultusunda yönlendirmesi gerekmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Hiç bilgiye sahip değilim	7,3	Az bilgiye sahibim	23,0
Ortalama bir bilgiye sahibim	34,8	Yeterli bilgiye sahibim	25,5
Bütün bilgiye sahibim	9,5		

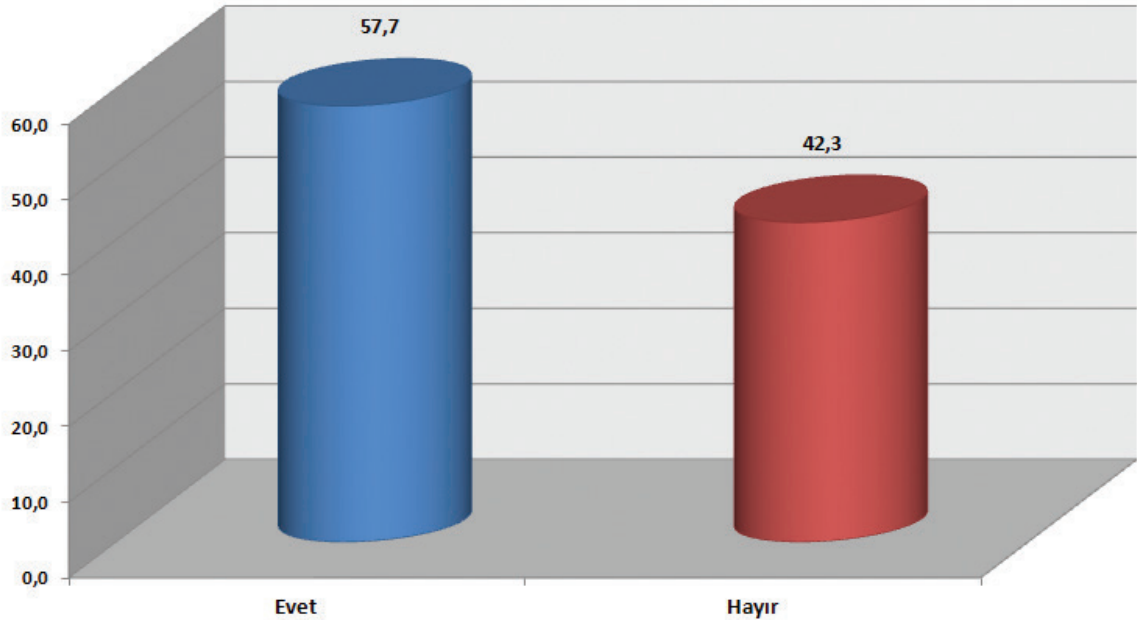

SORU 37**MESLEKİ EĞİTİMLE İLGİLİ İMKANLARDAN HABERDAR MISINIZ? (DİKEY GEÇİŞ, FARK DERSLERİ İLE DİPLOMAYA ULAŞMA İMKANI VB.)**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Evet %57,7, Hayır %42,3 şeklindedir.

Yine soruya ankete katılanların yarıya yakını hayır cevabını vermiştir. Her ne kadar eğitim kurumlarında bu yönde rehberlik hizmeti verilse de bunun yeterli olmadığı, gençlerin eğitim imkanlarından haberdar edilmeye ihtiyaç duyduğu görülmektedir.

	Yüzde
Evet	57,7
Hayır	42,3

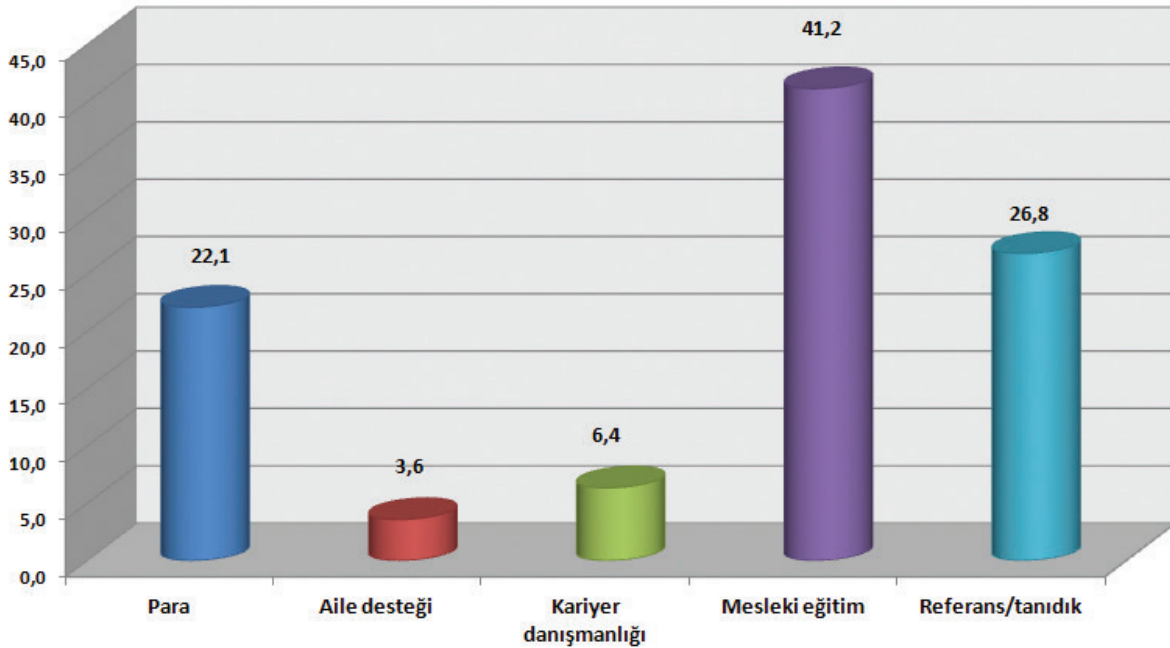

SORU 38**KİŞİSEL GELİŞİMİNİZ/KARİYER GELİŞİMİNİZ İÇİN İHTİYAÇ DUYDUĞUNUZ EN ÖNEMLİ/ÖNCELİKLİ BULDUĞUNUZ ADIM NEDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; para %22,1, aile desteği %3,6, kariyer danışmanlığı %6,4, mesleki eğitim %41,2, referans/tanıdık %26,8 şeklindedir.

Neredeyse yarıya yakın bir bölümün bu soruya “Mesleki eğitim” cevabını vermesi önemsenmesi gereken bir sonuçtur. Kamu ve özel eğitim kurumlarının kısa süreli mesleki ve kişisel gelişime yönelik eğitim programlarını arttırması, daha ulaşılabilir hale getirmesi gerekmektedir. Yine hedef kitlenin esnaf-sanatkar ve KOBİ’lerde çalışan gençlerden oluşması, çalıştıkları işyerlerinin işe girerken tanıdık/referansın yüksek olduğu işletmeler olması, kişisel/kariyer gelişimlerinde en fazla ihtiyaç duydukları adımlar arasında önemli bir yer tutmuştur.

	Yüzde		Yüzde
Para	22,1	Aile desteği	3,6
Kariyer danışmanlığı	6,4	Mesleki eğitim	41,2
Referans/Tanıdık	26,8		

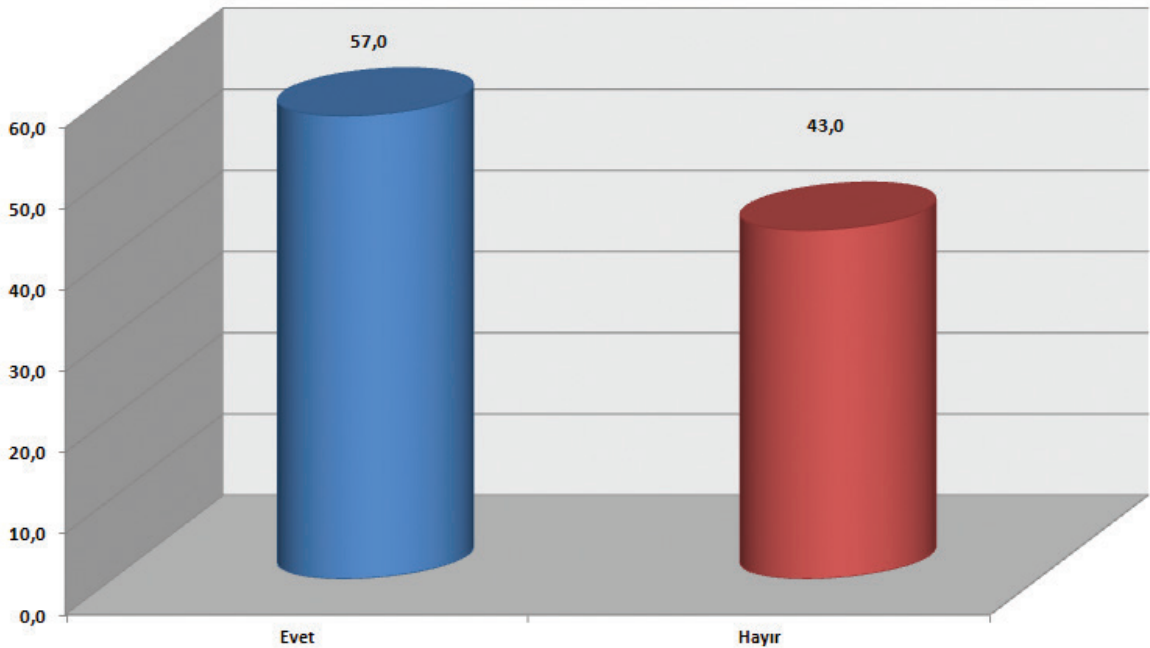

SORU 39**AİLE BÜTÇESİNE KATKIDA BULUNMA ZORUNLULUĞUNUZ VAR MIDIR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; evet %57,0, hayır %43,0 şeklindedir.

Gençlerin yarısından fazlasının erken yaşlarda aileye katkı sağlamak gibi önemli bir sorumluluk üstlendikleri gözlemlenmektedir. Hayata erken atılmanın olgunlaşma vb olumlu sonuçları ile birlikte gençliğini yeterince yaşamama vb. olumsuz ve ileride davranış bozukluklarına zemin hazırlayabilecek sonuçları olabilecektir. Ayrıca öncelikli hedefin para kazanmak olduğu durumlarda, mesleği öğrenme ve geliştirme ikinci planda kalmaktadır. İlerde daha düzgün bir iş yaşamı için meslek öğrenme ve meslekte gelişmenin önemini bu gençlere anlatılması gerekmektedir.

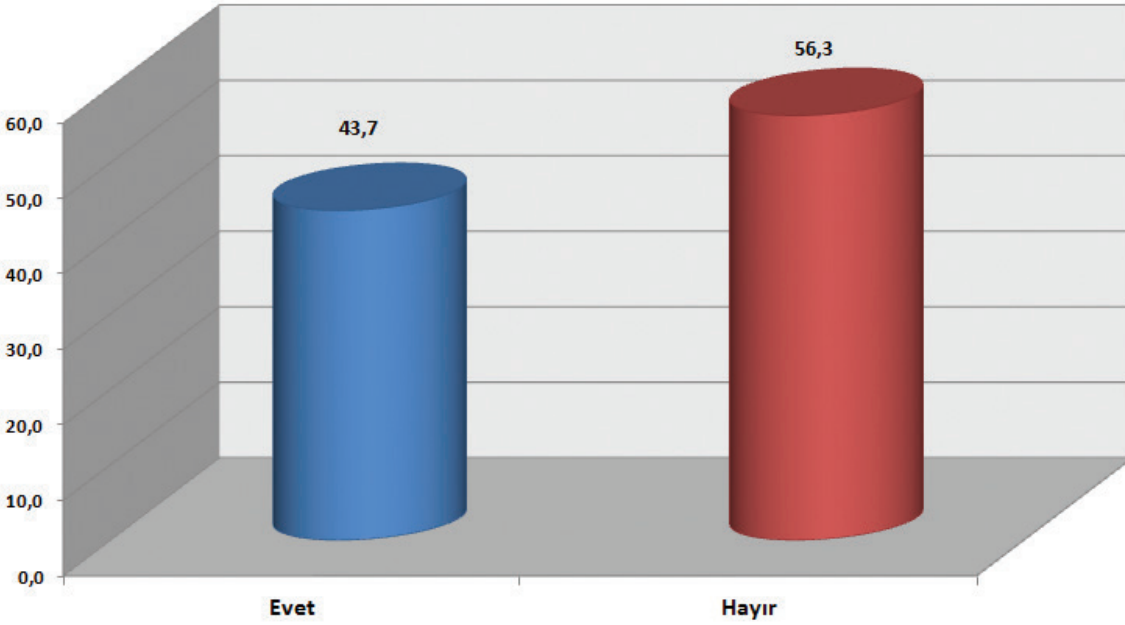
	Yüzde
Evet	57,0
Hayır	43,0

SORU 40**BAKMAKLA YÜKÜMLÜ OLDUĞUNUZ KİŞİLER VAR MIDIR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; evet % 43,7, hayır %56,3 şeklindedir.

	Yüzde
Evet	43,7
Hayır	56,3

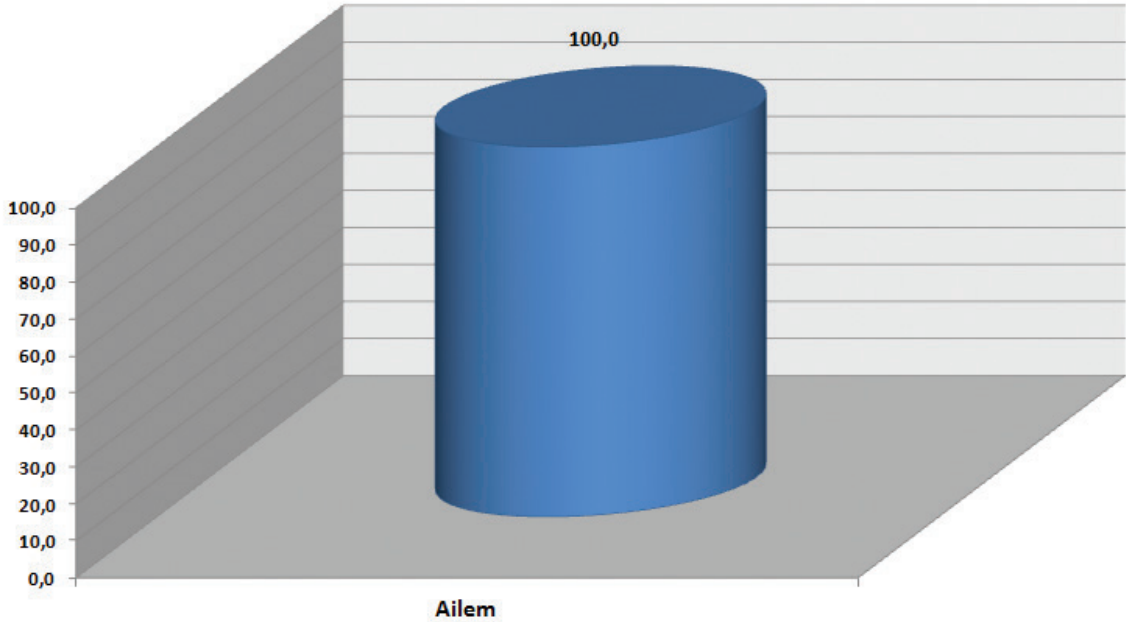

SORU 41

LÜTFEN BELİRTİNİZ.

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Ailem %100 şeklindedir.

	Yüzde
Ailem	100,0

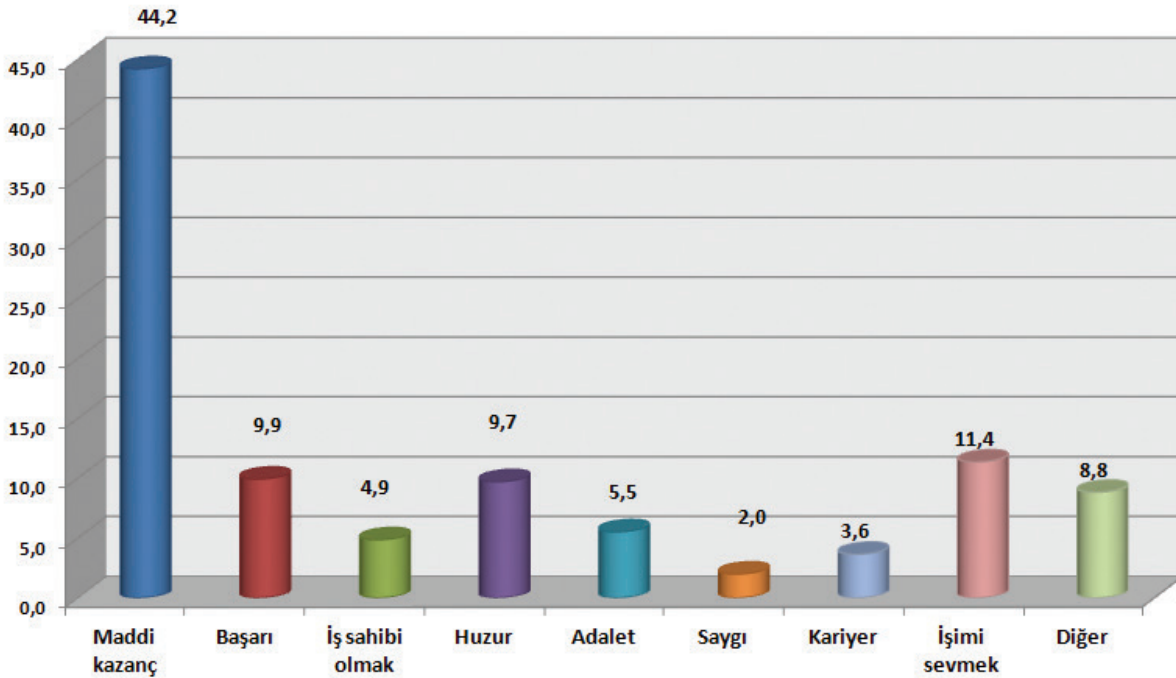

SORU 42**İŞ YAŞAMINIZDAN ÖNCELİKLİ BEKLENTİLERİNİZ NELERDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; maddi kazanç %44,2, başarı % 9,9, iş sahibi olmak %4,9, huzur %9,7, adalet %5,5, saygı %2,0, kariyer %3,6, işimi sevmek %11,4, diğer %8,8 şeklindedir.

Bu sorunun ankete katılanlar tarafından halihazırdaki işleri ve çalıştıkları işyerleri ile sınırlı cevaplandığı görülmektedir. Aksi taktirde başlangıçtaki bir takım sorulara verilen cevaplarla bu cevap arasında çelişkiler meydana gelmektedir. Örneğin bu kesim en fazla kendi işini kurmak isteyen kesimdir ve nitekim daha önceki bazı sorulara verilen cevaplardan bu sonuç görülmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Maddi kazanç	44,2	Başarı	9,9
İş sahibi olmak	4,9	Huzur	9,7
Adalet	5,5	Saygı	2,0
Kariyer	3,6	İşimi sevmek	11,4
Diğer	8,8		

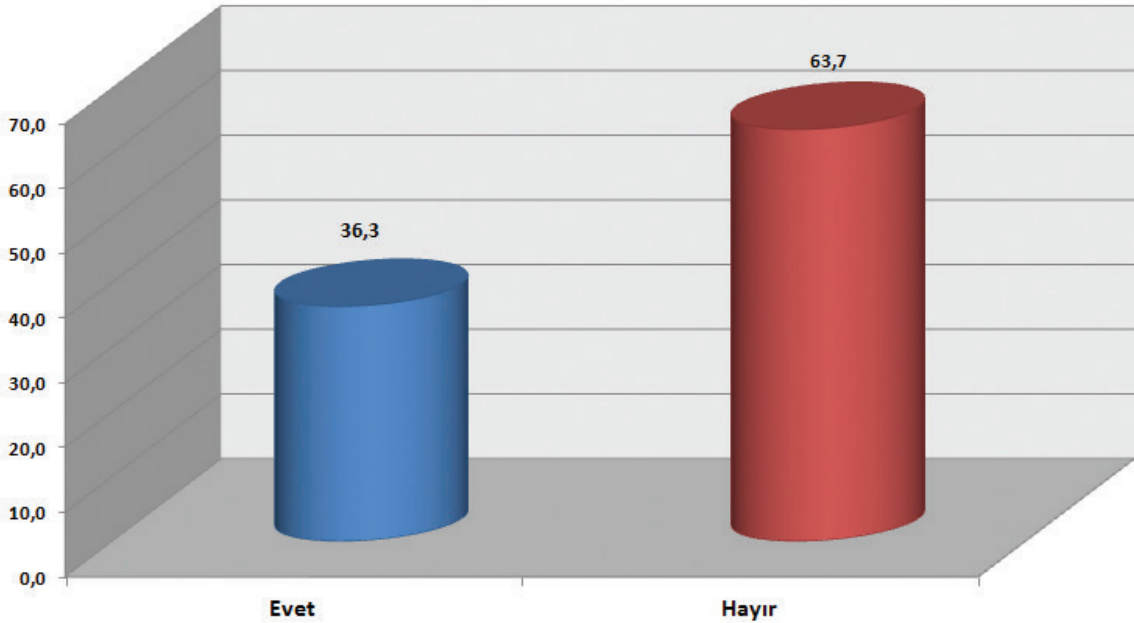

SORU 43**İŞ YAŞAMINIZDA ÖRNEK ALDIĞINIZ/ İDOLÜNÜZ BİR İNSAN VAR MIDIR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Evet %36,3, Hayır %63,7 şeklindedir.

Genellikle gençlerin iş yaşamları ile ilgili bir idolleri bulunmaktadır. Burada büyük oranda örnek aldıkları bir kişinin bulunmaması önemli bir sonuçtur. Bunun sebebinin bilinmesi faydalı olacaktır.

	Yüzde
Evet	36,3
Hayır	63,7

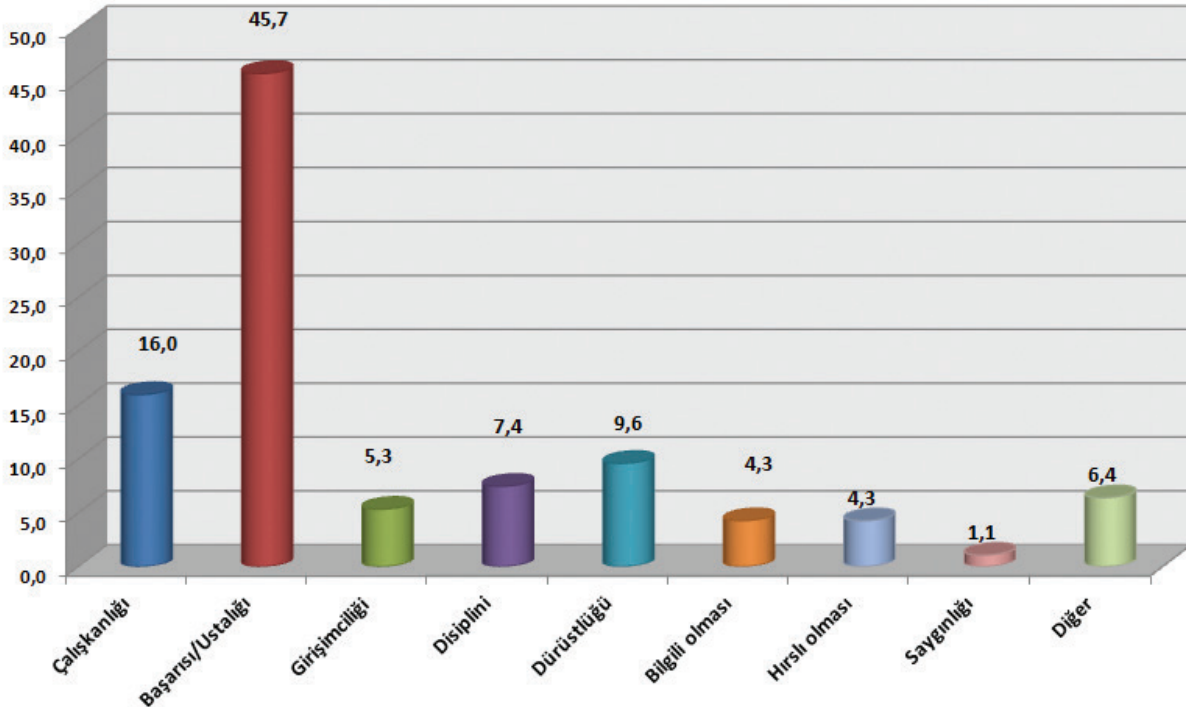

SORU 44**İDOLÜNÜZÜN SİZCE ÖNE ÇIKAN ÖZELLİĞİ NEDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerden iş yaşamlarında örnek aldığı/ idolü bir kişinin bulunduğunu belirtenlerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; çalışkanlığı %16,0, başarısı/ustalığı %45,7, girişimciliği %5,3, disiplini %7,4, dürüstlüğü %9,6, bilgili olması %4,3, hırslı olması %4,3, saygınlığı %1,1, diğer %6,4 şeklindedir.

Sonuçlara bakıldığında, yarıya yakın bir kesimin idol aldığı kişinin mesleki başarısını ve ustalığını ön planda tuttuğu görülmektedir. Bu sonuç kendilerinin de mesleklerinde başarılı olma, ustalaşma isteklerinin bir göstergesidir.

	Yüzde		Yüzde
Çalışkanlığı	16,0	Başarısı/Ustalığı	45,7
Girişimciliği	5,3	Disiplini	7,4
Dürüstlüğü	9,6	Bilgili olması	4,3
Hırslı olması	4,3	Saygınlığı	1,1
Diğer	6,4		

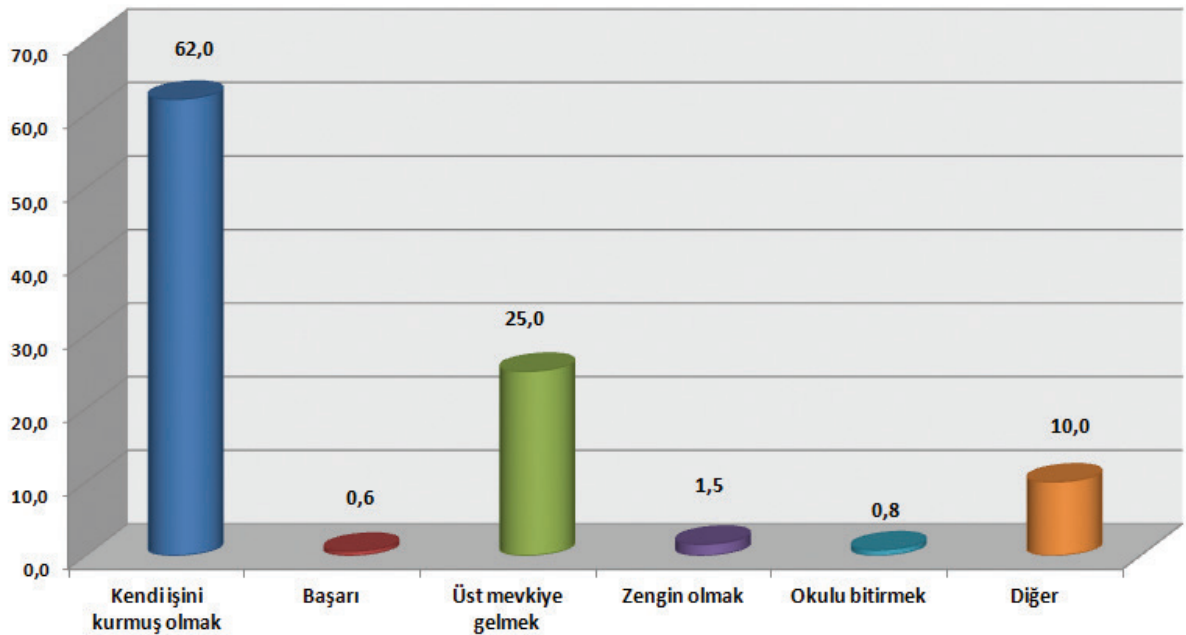

SORU 45**GELECEK 5 YIL HEDEFLERİNİZ/ULAŞMAK İSTEDİĞİNİZ NOKTA NEDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; kendi işini kurmuş olmak %62,0, başarı %0,6, üst mevkiye gelmek %25,0, zengin olmak %1,5, okulu bitirmek %0,8, diğer %10,0 şeklindedir.

Daha önce de belirtildiği gibi bu kesim girişimciliğin en yoğun olduğu kesimdir. Çıraklık eğitimine devam eden hemen hemen her genç günün birinde kendi işini kurmayı hedeflemektedir. Onların bu istekleri dikkate alınmalı, verilecek eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile desteklenmelidir.ktır.

	Yüzde		Yüzde
Kendi işini kurmuş olmak	62,0	Başarı	0,6
Üst mevkiye gelmek	25,0	Zengin olmak	1,5
Okulu bitirmek	0,8	Diğer	10,0

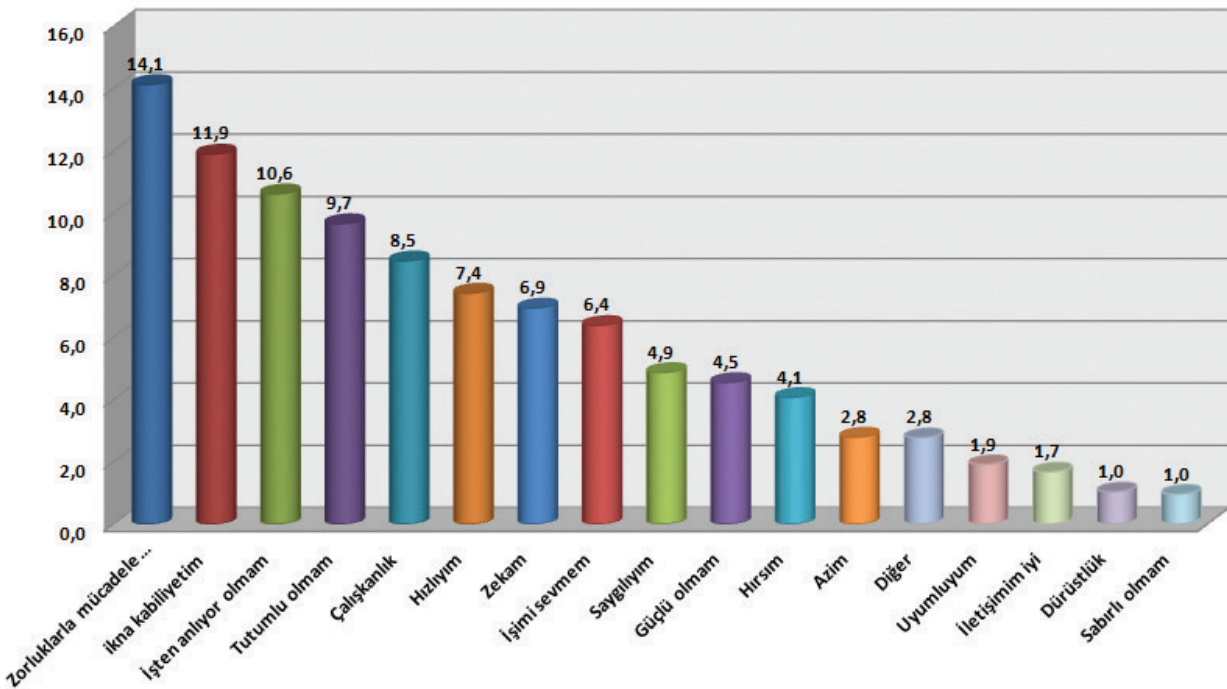

SORU 46**MESLEKİ ANLAMDA GÜÇLÜ BULDUĞUNUZ YANLARINIZDAN İLK ÜÇÜ NELERDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; zorluklarla mücadele edebilmem %14,1, ikna kabiliyetim %11,9, işten anlıyor olmam %10,6, tutumlu olmam %9,7, çalışkanlık %8,5, hızlıyım %7,4, zekam %6,9, işimi sevmem %6,4, saygılıyım %4,9, güçlü olmam %4,5, hırsım %4,1, azim %2,8, diğer %2,7 uyumluyum %1,9, iletişimim iyi %1,7, dürüstlük %1,0, sabırlı olmam %1,0 şeklindedir.

Buradaki sonuçlar dikkate alınarak gençlerin olumlu buldukları yönlerin altı çizilebilir ve güçlü oldukları bu yönlerini daha da geliştirmeleri sağlanabilir.

	Yüzde		Yüzde
Zorluklarla mücadele edebilmem	14,1	Güçlü olmam	4,5
İkna kabiliyetim	11,9	Hırsım	4,1
İşten anlıyor olmam	10,6	Azim	2,8
Tutumlu olmam	9,7	Diğer	2,7
Çalışkanlık	8,5	Uyumluyum	1,9
Hızlıyım	7,4	İletişimim iyi	1,7
Zekam	6,9	Dürüstlük	1,0
İşimi sevmem	6,4	Sabırlı olmam	1,0
Saygılıyım	4,9		

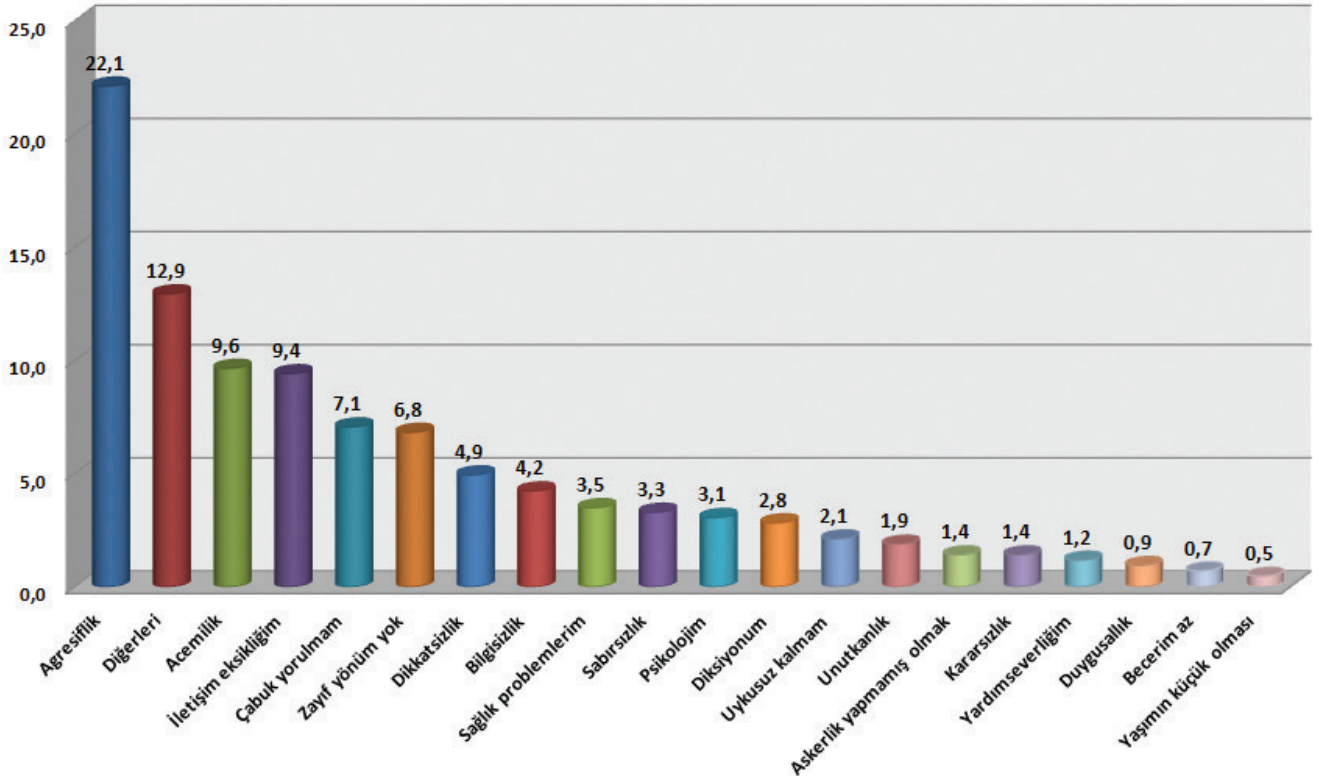

SORU 47**MESLEKİ ANLAMDA ZAYIF BULDUĞUNUZ YANLARINIZDAN İLK ÜÇÜ NELERDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; agresiflik %22,1, diğer %12,9, acemilik %9,6, iletişim eksikliği %9,4, çabuk yorulmam %7,1, zayıf yönüm yok %6,8, dikkatsizlik %4,9, bilgisizlik %4,2, sağlık problemlerim %3,5, sabırsızlık %3,3, psikolojim %3,1, diksiyonum %2,8, uykusuz kalmam %2,1, unutkanlık %1,9, askerlik yapmamış olmak %1,4, kararsızlık %1,4, yardımseverliğim %1,2, duygusallık %0,9, becerim az %0,7, yaşımın küçük olması %0,5 şeklindedir.

Buradaki sonuçlar dikkate alınarak gençlerin kendilerini zayıf buldukları yönlerini güçlendirici eğitim ve rehberlik hizmetleri verilmesi mümkündür. Özellikle bir takım kişisel gelişim eğitimleri ve mesleki eğitimler ile bazı olumsuz özelliklerin geliştirilmesi söz konusu olabilecektir.

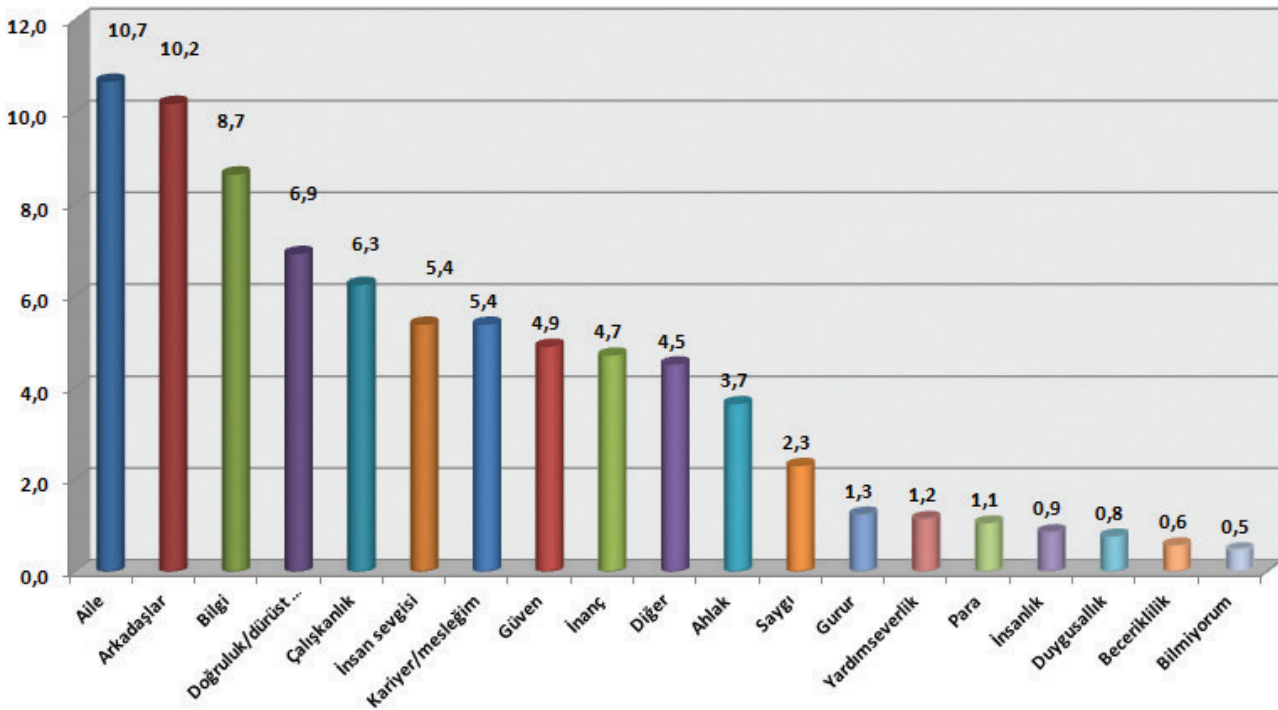
	Yüzde		Yüzde
Agresiflik	22,1	Psikolojim	3,1
Diksiyonum	2,8	Acemilik	9,6
Uykusuz kalmam	2,1	İletişim eksikliği	9,4
Unutkanlık	1,9	Çabuk yorulmam	7,1
Askerlik yapmamış olmak	1,4	Kararsızlık	1,4
Dikkatsizlik	4,9	Yardımseverliğim	1,2
Bilgisizlik	4,2	Duygusallık	0,9
Sağlık problemlerim	3,5	Becerim az	0,7
Sabırsızlık	3,3	Yaşımın küçük olması	0,5
Zayıf yönüm yok	6,8	Diğer	12,9

SORU 48**SİZİN İÇİN ÖNE ÇIKAN/ÖNEMLİ BULDUĞUNUZ KİŞİSEL DEĞERLERİNİZİ (İLK ÜÇ) SIRALAR MISINIZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; zeka %20,3, aile %10,7, arkadaşlar %10,2, bilgi %8,7, doğruluk/dürüstlük %6,9, çalışkanlık %6,3, insan sevgisi %5,4, kariyer/mesleğim %5,4, güven %4,9, inanç %4,7, diğer %4,5, ahlak %3,7, saygı %2,3, gurur %1,3, yardımseverlik %1,2, para %1,1, insanlık %0,9, duygusallık %0,8, beceriklilik %0,6, bilmiyorum %0,5 şeklindedir.

	Yüzde		Yüzde
Zeka	20,3	Aile	10,7
Ahlak	3,7	Arkadaşlar	10,2
Saygı	2,3	Bilgi	8,7
Gurur	1,3	Doğruluk/dürüstlük	6,9
Yardımseverlik	1,2	Çalışkanlık	6,3
Para	1,1	İnsan sevgisi	5,4
İnsanlık	0,9	Kariyer/mesleğim	5,4
Duygusallık	0,8	Güven	4,9
Beceriklilik	0,6	İnanç	4,7
Bilmiyorum	0,5	Diğer	4,5

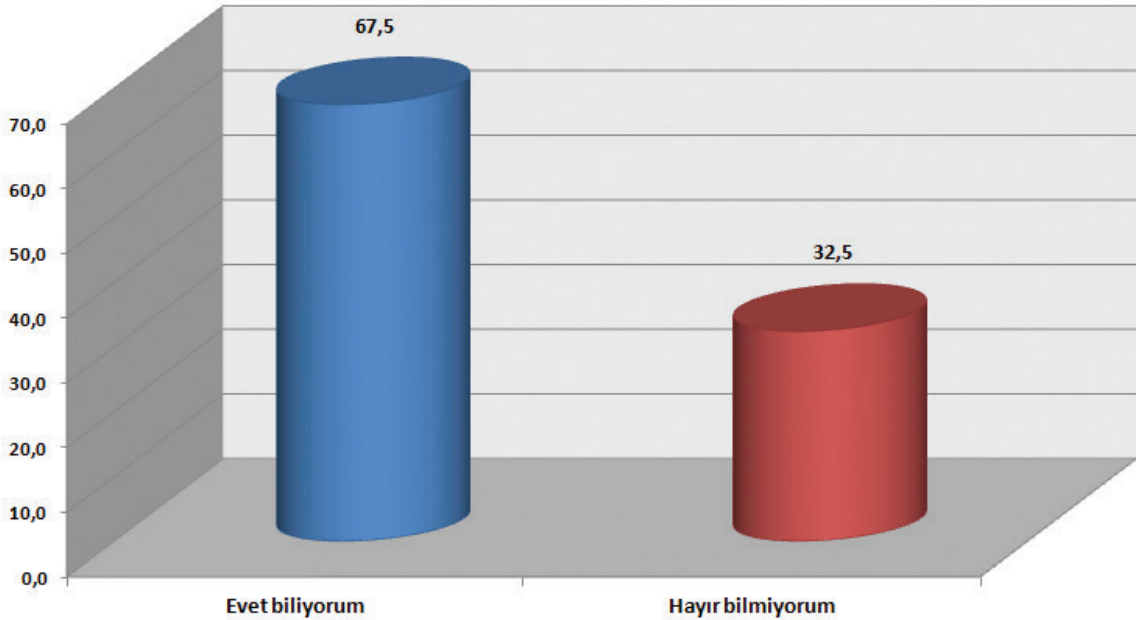

SORU 49**DAHA FAZLA MESLEKİ EĞİTİM ALABİLECEĞİNİZİ BİLİYOR MUSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; evet biliyorum %67,5, hayır bilmiyorum %32,5 şeklindedir.

Bu soruya olumlu cevap verenlerin bilgi düzeylerinin tespit edilmesi, olumsuz cevap verenlerin ise mesleki eğitim imkanları ile ilgili temel bilgilere sahip kılınması önemli bulunmaktadır.

	Yüzde
Evet biliyorum	67,5
Hayır bilmiyorum	32,5

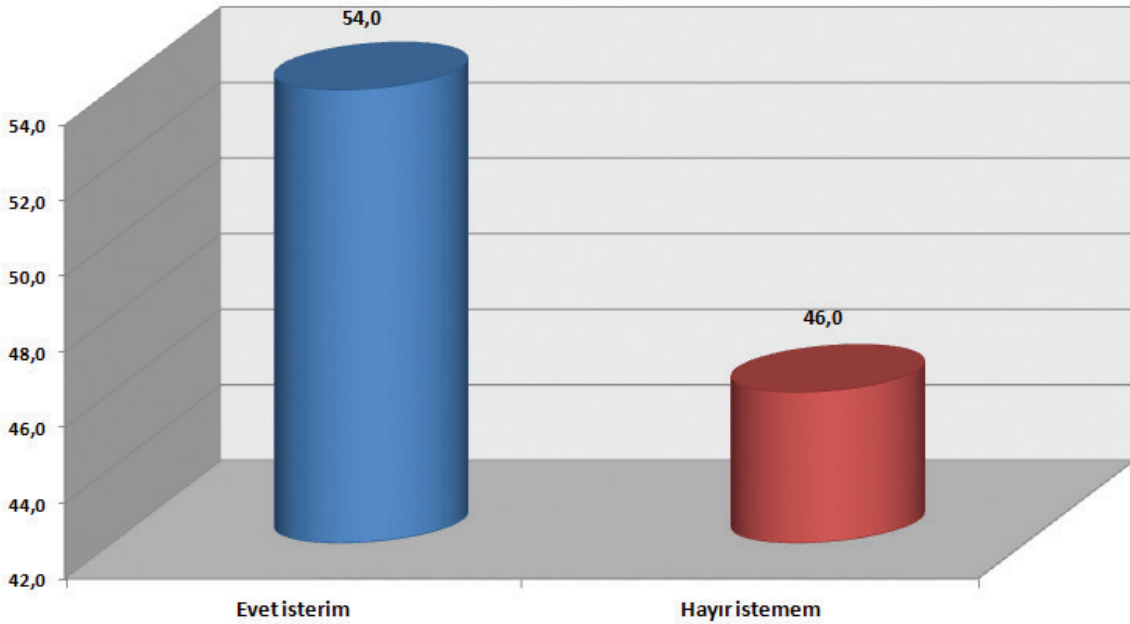

SORU 50**DAHA FAZLA MESLEKİ EĞİTİM ALMAK İSTER MİSİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; evet isterim %54,0, hayır istemem %46,0 şeklindedir.

Bu soruya olumlu cevap verenlerin almak istediği eğitimler ile, olumsuz cevap verenlerin eğitime ihtiyaç duymama nedenleri daha ayrıntılı araştırılmalıdır. Çoğunluğun daha fazla eğitim almak istemesi, gençlere yönelik meslek geliştirme eğitim programları düzenlenmesi halinde gençlerin katılma yönünde istekli olacağı şeklinde yorumlanabilir.

	Yüzde
Evet isterim	54,0
Hayır istemem	46,0

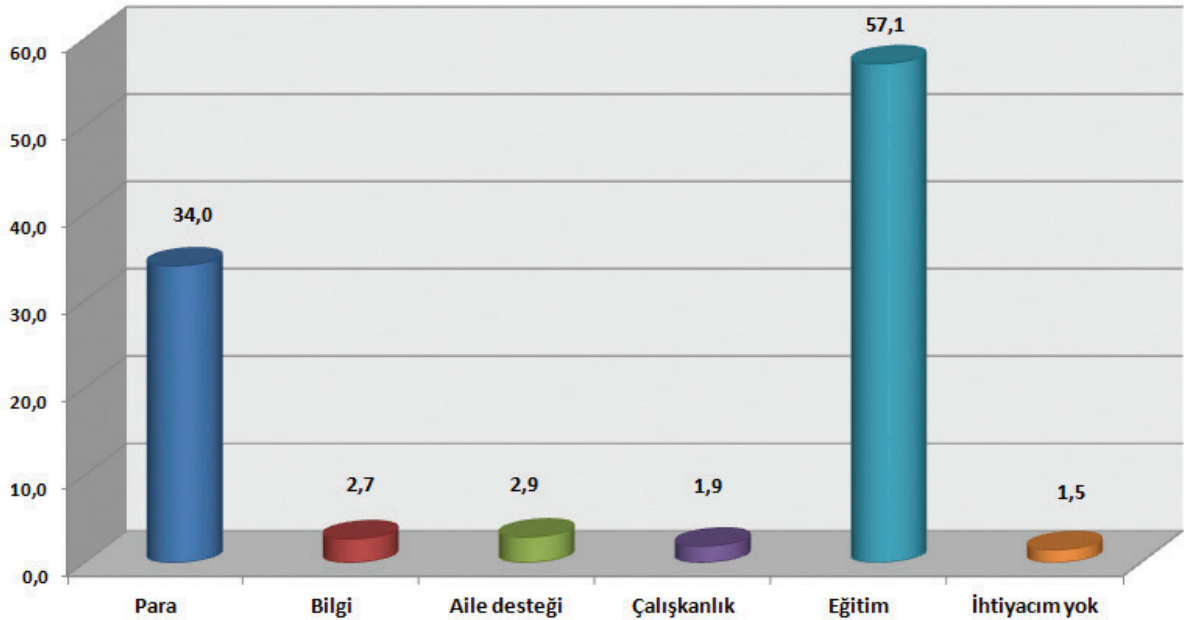

SORU 51**GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE KENDİNİZİ GELİŞTİRMEK İÇİN NEYE İHTİYAÇ DUYMAKTASINIZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; para %34,0, bilgi %2,7, aile desteği %2,9, çalışkanlık %1,9, eğitim %57,1, ihtiyacım yok %1,5 şeklindedir.

Araştırma sonuçları incelendiğinde katılımcıların büyük çoğunluğunun kendini geliştirmek için eğitime ihtiyacı olduğu görülmektedir. Eğitim meslek yaşamının olmazsa olmazı olup, bir çok soruda bir ihtiyaç olarak karşımıza çıkmaktadır. Eğitimden sonra önemli bir orana sahip olan para ise özellikle kendi işini kurmak isteyenler için büyük bir ihtiyaçtır. İlgili kurum ve kuruluşların bu konuda çözümler üretmeleri ve bu çözümlerin hedef kitlelere ulaştırılması önem arz etmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Para	34,0	Bilgi	2,7
Aile desteği	2,9	Çalışkanlık	1,9
Eğitim	57,1	İhtiyacım yok	1,5

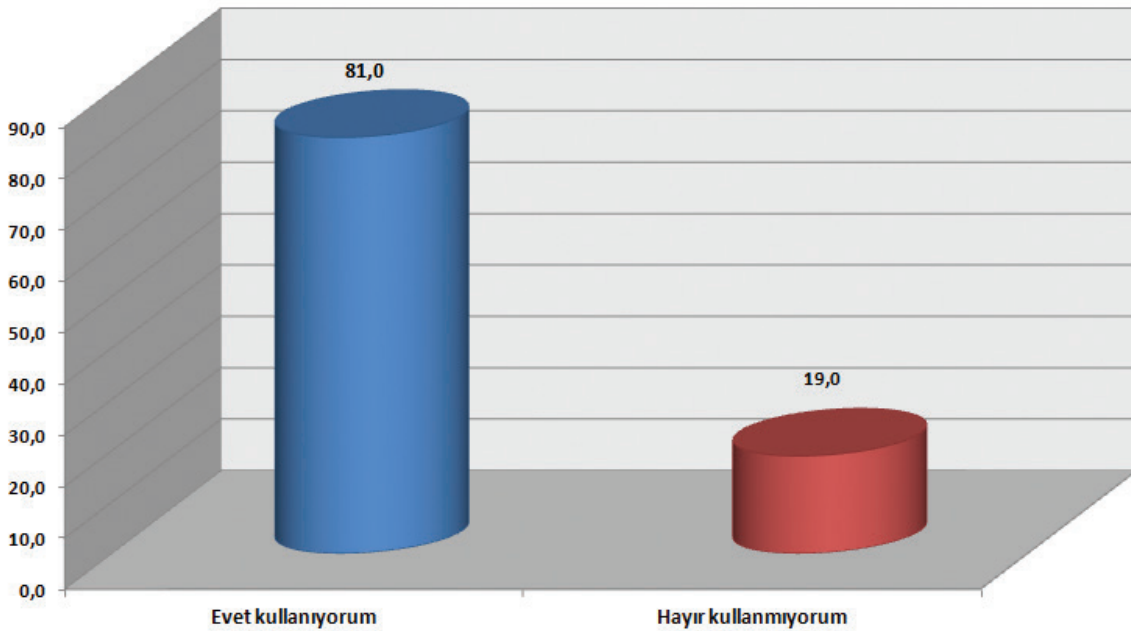

SORU 52**İNTERNET KULLANIYOR MUSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; evet kullanıyorum %81,0, hayır kullanmıyorum %19,0 şeklindedir.

Katılımcıların genç olması interneti kullanma oranını yüksek olarak ortaya koymaktadır. Bu durum raporun başlangıcında belirtildiği üzere eskiye göre çok daha farklı bir çırak-kalfa yapısıyla karşı karşıya olduğumuzu göstermektedir. Çalışma yaşamının her aşamasının artık bu gerçek üzerinden şekillendirilmesi gerekmektedir. Merkezin de hizmetlerinde bu sonucu dikkate alması, on-line hizmetlere ağırlık vermesi gerekmektedir.

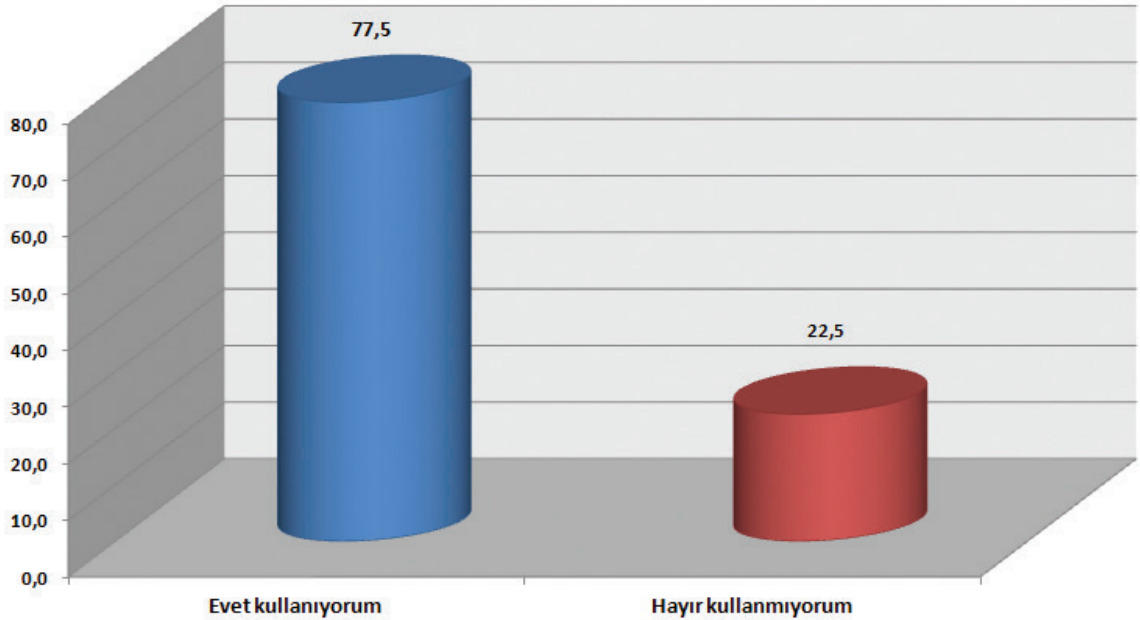
	Yüzde
Evet kullanıyorum	81,0
Hayır kullanmıyorum	19,0

SORU 53**SOSYAL MEDYAYI KULLANIYOR MUSUNUZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Evet kullanıyorum %77,5, Hayır kullanmıyorum %22,5 şeklindedir. Araştırmanın sonuçlarını incelediğimizde büyük çoğunluğun sosyal medya kullanıcısı olduğunu görmekteyiz. Merkezin, hedef kitle ile iletişime geçme ve hizmetlerini duyurma konusunda sosyal medyayı kullanması olumlu olacaktır.

	Yüzde
Evet kullanıyorum	77,5
Hayır kullanmıyorum	22,5

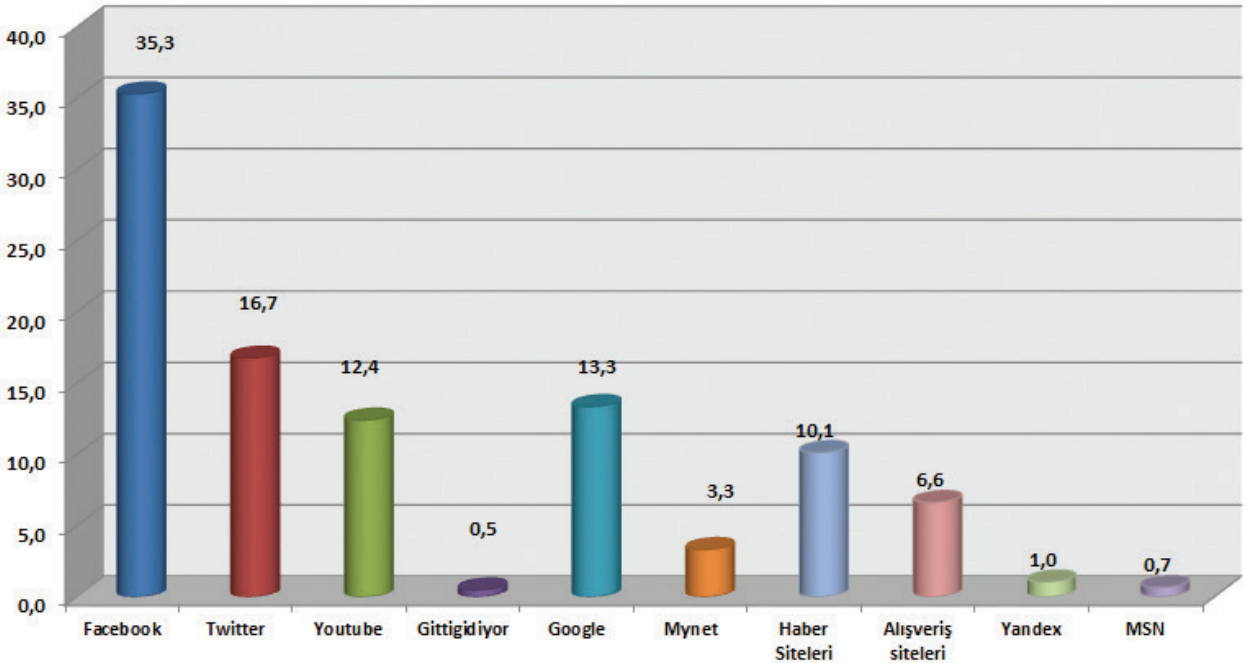

SORU 54**EN SIK GİRDİĞİNİZ ÜÇ İNTERNET SİTESİNİ SÖYLER MİSİNİZ?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; Facebook %35,3, Twitter %16,7, Youtube %12,4, Gittigidiyor %0,5, Google %13,3, Mynet %3,3, haber siteleri %10,1, alışveriş siteleri %6,6, Yandex %1,0, MSN %0,7 şeklindedir.

Bu sonuca dayanarak internet kullanımının daha çok sosyal medya kullanımı yönünde yoğunlaştığı söylenebilir.

	Yüzde		Yüzde
Facebook	35,3	Twitter	16,7
Youtube	12,4	Gittigidiyor	0,5
Google	13,3	Mynet	3,3
Haber Siteleri	10,1	Alışveriş siteleri	6,6
Yandex	1,0	MSN	0,7

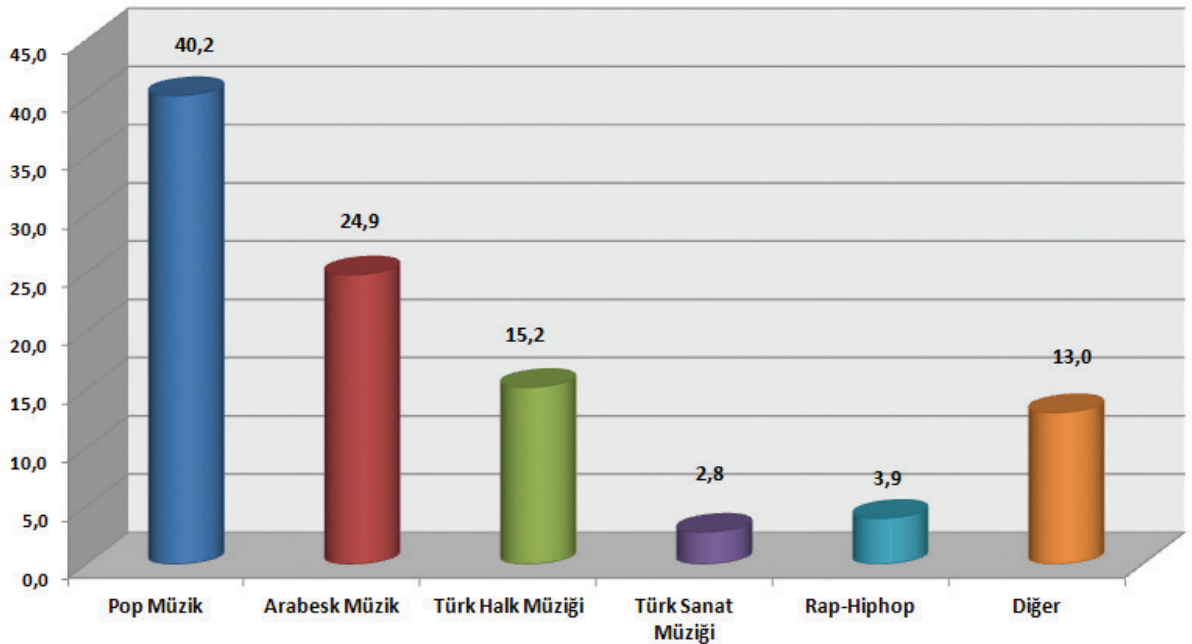

SORU 55**EN SEVDİĞİNİZ SANATÇI KİMDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; pop müzik %40,2, arabesk müzik %24,9, Türk halk müziği %15,2, Türk sanat müziği %2,8, rap-hiphop %3,9, diğer %13,3 şeklindedir.

Araştırma sonuçları incelendiğinde daha çok pop-arabesk kültürü yönünde bir eğilim olduğu söylenebilir. Günümüzde yaygın olan popüler müzik dinleme eğiliminin çırak ve kalfalarda da yaygın olduğu görülmektedir. Bununla birlikte arabesk müzik ve halk müziği de sevilen sanatçılar arasında önemli bir paya sahiptir. Halk müziği büyük oranda doğum yeri ve çekirdek ailenin kültürü ile tercih edilen bir müzik türüdür. Arabesk müzik ise en çok çırak ve kalfa grupları tarafından dinlenen bir müzik türü olmuştur. Ama bu eğilimin devam etmekte birlikte geçmişe göre azaldığı da görülmektedir. Bu durumda raporun başında da belirtildiği gibi kentli ve teknolojinin nimetlerinden faydalanarak hayata daha geniş bakan bir genç kesim olması önemli bir etken olmuştur.

	Yüzde		Yüzde
Pop Müzik	40,2	Arabesk Müzik	24,9
Türk Halk Müziği	15,2	Türk Sanat Müziği	2,8
Rap-Hiphop	3,9	Diğer	13,0

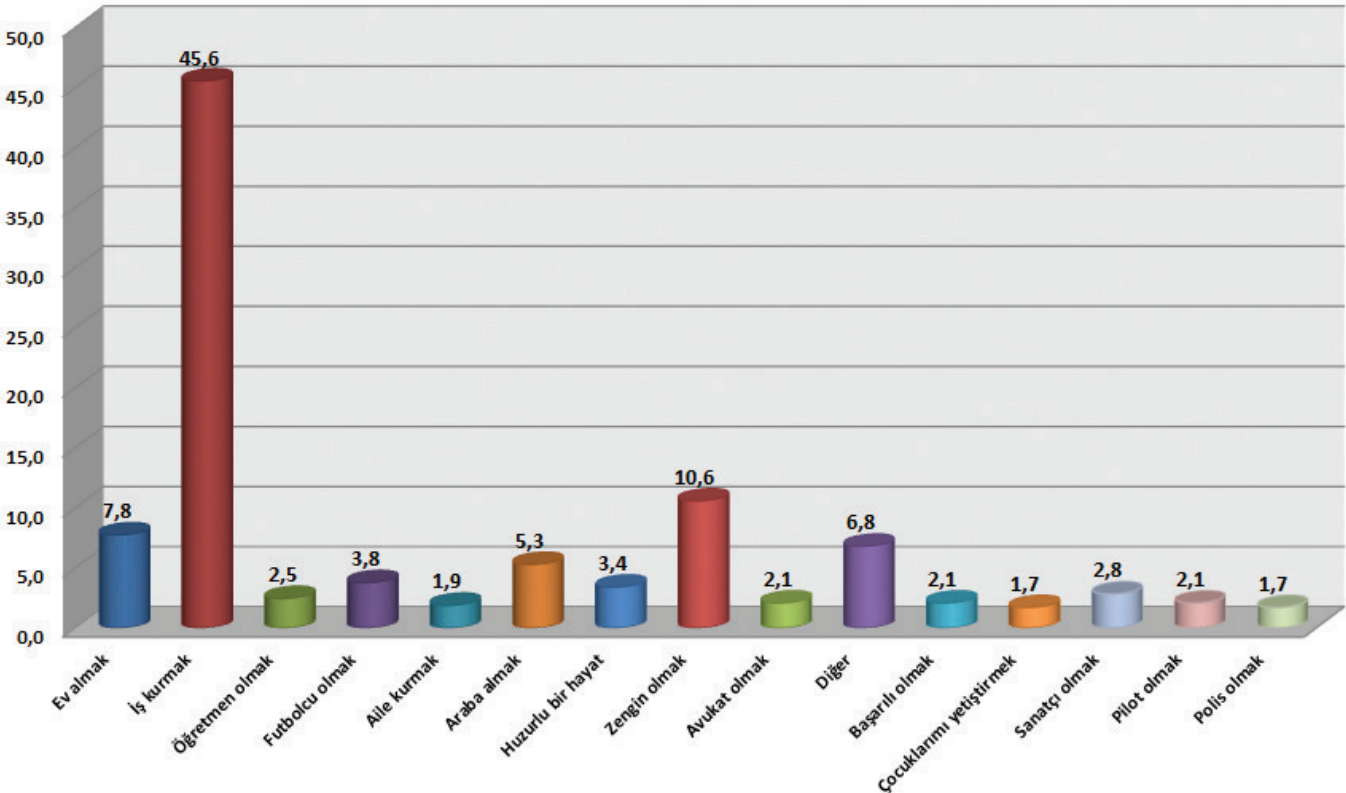

SORU 56**EN BÜYÜK HAYALİNİZ NEDİR?**

Araştırmamıza katılan kişilerin bu soruya verdikleri cevaplar ve dağılım oranları; ev almak %7,8, iş kurmak %45,6, öğretmen olmak %2,5, futbolcu olmak %3,8, aile kurmak %1,9, araba almak %5,3, huzurlu bir hayat %3,4, zengin olmak %10,6, avukat olmak %2,1, diğer %6,8, başarılı olmak %2,1, çocuklarımı yetiştirmek %1,7, sanatçı olmak %2,8, pilot olmak %2,1, polis olmak %1,7 şeklindedir.

Yine iş kurma hedefinin bu kesimde çok yüksek oranda olduğu görülmektedir.

	Yüzde		Yüzde
Ev almak	7,8	Avukat olmak	2,1
İş kurmak	45,6	Öğretmen olmak	2,5
Başarılı olmak	2,1	Futbolcu olmak	3,8
Çocuklarımı yetiştirmek	1,7	Aile kurmak	1,9
Sanatçı olmak	2,8	Araba almak	5,3
Pilot olmak	2,1	Huzurlu bir hayat	3,4
Polis olmak	1,7	Zengin olmak	10,6
Diğer	6,8		

Çapraz sorgulamalar

Bu bölümde önemli soruların çapraz sorgulamaları bulunmaktadır.

SORU 57**EĞİTİMİNİZ?*****SEÇMİŞ OLDUĞUNUZ MESLEKTEN NE DERECE MEMNUNSUNUZ?**

Eğitiminiz?	Seçmiş olduğunuz meslekten ne derece memnunsunuz?				
	Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Ne memnunum ne memnum değilim	Memnunum	Çok memnunum
İlkokul	8,6	5,2	20,7	50,0	15,5
Ortaokul	5,1	7,1	15,8	51,0	20,9
Düz Lise	6,8	4,1	18,5	43,2	27,4
Meslek Lisesi	3,6	8,2	13,6	42,7	31,8
Meslek Yüksek Okulu	7,1	9,5	2,4	69,0	11,9

SORU 58**EĞİTİMİNİZ?*****GELECEKTE GİRİŞİMCİLİK/KENDİ İŞİNİZİ KURMA HEDEFİNİZ VAR MIDIR?**

Eğitiminiz?	Gelecekte girişimcilik /kendi işinizi kurma hedefiniz var mıdır?	
	Evet var	Hayır yok
İlkokul	55,4	44,6
Ortaokul	64,1	35,9
Düz Lise	63,2	36,8
Meslek Lisesi	56,4	43,6
Meslek Yüksek Okulu	57,1	42,9

SORU 59**EĞİTİMİNİZ?*** **GELECEK 5 YIL HEDEFLERİNİZ/ULAŞMAK İSTEDİĞİNİZ NOKTA NEDİR?**

Eğitiminiz?	Gelecek 5 yıl hedefleriniz/ulaşmak istediğiniz nokta nedir?						
	Kendi işimi kurmuş olmak	Başarı	Üst mevkiye gelmek	Diğer	Zengin olmak	Okulu Bitirmek	Diğer
İlkokul	76,5	---	15,7	---	3,9	---	3,9
Ortaokul	64,9	0,5	26,5	1,6	0,5	0,5	5,4
Düz Lise	52,6	---	26,3	3,6	2,9	2,2	12,4
Meslek Lisesi	58,1	1,9	28,6	1,9	---	---	9,5
Meslek Yüksek Okulu	74,4	---	15,4	---	2,6	---	7,7

SORU 60**SEÇMİŞ OLDUĞUNUZ MESLEKTEN NE DERECE MEMNUNSUNUZ?*** **GÜNDE ORTALAMA KAÇ SAAT ÇALIŞIYORSUNUZ?**

Seçmiş olduğunuz meslekten ne derece memnunsunuz?	Günde ortalama kaç saat çalışıyorsunuz?		
	0-8 saat	9-11 saat	12 saat ve üzeri
Hiç memnun değilim	12,9	48,4	38,7
Memnun değilim	17,1	40,0	42,9
Ne memnunum ne memnun değilim	29,1	31,4	39,5
Memnunum	33,3	33,7	33,0
Çok memnunum	32,8	29,7	37,5

SORU 61
ÇALIŞTIĞI YER
*** CİNSİYET?**

Çalıştığı yer	Cinsiyet	
	Kadın	Erkek
Ayakkabıcı	50,0	50,0
Berber/Kuaför	52,1	47,9
İmalat	16,7	83,3
Gıda	27,8	72,2
Hizmet	31,4	68,6
İnşaat	---	100,0
Teknik	1,3	98,8
Giyim	51,8	48,2
Diğer	23,1	76,9

SORU 62
ÇALIŞTIĞI YER
*** EĞİTİMİNİZ?**

Çalıştığı yer	Eğitiminiz					
	İlkokul	Ortaokul	Düz Lise	Meslek Lisesi	Meslek Yüksek Okulu	Lisans
Ayakkabıcı	---	100,0	---	---	---	---
Berber/Kuaför	4,3	38,3	33,0	20,2	1,1	3,2
İmalat	16,7	50,0	16,7	16,7	---	---
Gıda	11,1	27,8	31,7	21,4	6,3	1,6
Hizmet	11,1	20,5	30,8	27,4	6,0	4,3
İnşaat	8,3	66,7	16,7	8,3	---	---
Teknik	11,3	51,3	15,0	16,3	3,8	2,5
Giyim	14,5	36,4	23,6	9,1	10,9	5,5
Diğer	13,5	44,2	19,2	21,2	---	1,9

SORU 64**ÇALIŞTIĞI YER*** **GELECEKTE GİRİŞİMCİLİK/KENDİ İŞİNİZİ KURMA HEDEFİNİZ VAR MIDIR?**

Çalıştığı yer	Gelecekte girişimcilik /kendi işinizi kurma hedefiniz var mıdır?	
	Evet var	Hayır yok
Ayakkabıcı	100,0	---
Berber/Kuaför	70,0	30,0
İmalat	41,7	58,3
Gıda	52,0	48,0
Hizmet	53,8	46,2
İnşaat	58,3	41,7
Teknik	73,4	26,6
Giyim	60,0	40,0
Diğer	66,7	33,3

SORU 63**ÇALIŞTIĞI YER*** **MEVCUT MESLEĞİNİZE DEVAM ETMEYİ DÜŞÜNÜYOR MUSUNUZ?**

Çalıştığı yer	Mevcut mesleğinize devam etmeyi düşünüyor musunuz?	
	Evet düşünüyorum	Hayır düşünmüyorum
Ayakkabıcı	50,0	50,0
Berber/Kuaför	83,0	17,0
İmalat	75,0	25,0
Gıda	75,4	24,6
Hizmet	85,3	14,7
İnşaat	58,3	41,7
Teknik	86,3	13,8
Giyim	66,7	33,3
Diğer	75,0	25,0

SORU 65**ÇALIŞTIĞI YER**

*** GENEL OLARAK DÜŞÜNDÜĞÜNÜZDE ÇALIŞTIĞINIZ YERDEN NE DERECE MEMNUNSUNUZ?**

Çalıştığı yer	Genel olarak düşündüğünüzde çalıştığınız yerden ne derece memnunsunuz?				
	Hiç memnun değilim	Memnun değilim	Ne memnunum ne memnun değilim	Memnunum	Çok memnunum
Ayakkabıcı	---	---	---	100,0	---
Berber/Kuaför	3,2	6,4	9,6	59,6	21,3
İmalat	---	25,0	16,7	41,7	16,7
Gıda	5,6	8,1	24,2	50,0	12,1
Hizmet	3,4	3,4	20,7	52,6	19,8
İnşaat	16,7	8,3	16,7	58,3	---
Teknik	3,8	7,5	20,0	45,0	23,8
Giyim	8,9	14,3	16,1	53,6	7,1
Diğer	5,8	7,7	13,5	51,9	21,2

SORU 66**ÇALIŞTIĞI YER**

*** KAZANDIĞINIZ ÜCRETEN NE DERECE MEMNUNSUNUZ?**

Çalıştığı yer	Kazandığınız ücretten ne derece memnunsunuz?			
	Hiç memnun değilim	Ne memnunum ne memnun değilim	Memnunum	Çok memnunum
Ayakkabıcı	---	50,0	50,0	---
Berber/Kuaför	6,4	21,3	47,9	12,8
İmalat	8,3	8,3	41,7	8,3
Gıda	6,5	22,0	42,3	14,6
Hizmet	4,2	20,3	46,6	17,8
İnşaat	8,3	8,3	50,0	16,7
Teknik	6,3	20,0	43,8	21,3
Giyim	12,5	23,2	50,0	5,4
Diğer	9,6	15,4	55,8	11,5

SORU 67**ÇALIŞTIĞI YER**

*** MESLEĞİNİZDE NE KADAR İLERLEYEBİLECEĞİNİZİ
(UNVAN, KADEME) BİLİYOR MUSUNUZ?**

Çalıştığı yer	Mesleğinizde ne kadar ilerleyebileceğinizi (unvan, kademe) biliyor musunuz?	
	Evet	Hayır
AAyakkabıcı	50,0	50,0
Berber/Kuaför	77,7	22,3
İmalat	66,7	33,3
Gıda	52,8	47,2
Hizmet	59,6	40,4
İnşaat	83,3	16,7
Teknik	70,1	29,9
Giyim	53,6	46,4
Diğer	79,6	20,4

IV- SONUÇ VE GENEL DEĞERLENDİRME

Esnaf-sanatkarlar ve KOBİ'lerde çalışan ya da eğitim gören çırac-kalfa-stajyerlerin iş hayatına ve mesleki eğitime bakışları, iş hayatında daha başarılı olmak için ihtiyaç duyduğu konular ve destekler, bu destekleri hangi yöntemle almak istedikleri gibi konuları tespit etmek amacıyla yapılan bu anket çalışması sonucunda genel olarak aşağıdaki sonuçlara ulaşılmıştır.

- 1) Anket sonuçlarından elde edilen en temel sonuç, esnaf-sanatkar ve KOBİ'lerde çalışan/eğitim gören gençlerin (çırac/kalfa/stajyerler), geçmiş yıllarda olduğu gibi, kırdan kente göç eden ve şehre alışmaya çalışan gençler değil, şehirde doğmuş ve büyümüş, eğitim düzeyleri daha yüksek, teknoloji ile daha yakın gençler olduğu olmuştur. Zaman içinde “eti senin kemiği benim” çırac profilinden yüksek oranda sosyal medya kullanımı ile verilere açık, dünyası daha geniş bir çırac profiline geçiş yaşanmıştır. Gençlerin bu özellikleri dikkate alınarak mesleki eğitim ve istihdam politikalarının yönlendirilmesi önem arz etmektedir. Eğitimden sorumlu kurumlar da, işletme sahipleri de bu neslin ihtiyaçlarını ve özelliklerini dikkate almaları halinde başarıya ulaşacaklardır. Bu yeni profil İSTESOB ve İMESOB Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Merkezinin hizmet konuları ve yöntemlerinin belirlenmesinde baz oluşturmalıdır.
- 2) Diğer bir sonuç, bir çok sektörde ve meslek dalında halen erkek egemen bir yapının korunduğudur. Hizmet sektörü haricinde bir çok sektörde kadın istihdamının artırılması için, genç kızlarımızın ilgili meslek dallarına yönlendirilmesi, onlara bu mesleklerin ve çalışma koşullarının daha iyi anlatılması gerekmektedir. Bir çok meslek dalında toplumsal algının kadınların lehine değiştirilmesine ihtiyaç duyulmaktadır. Kadınların kendini daha güvende hissedeceği, sanatkar olmaktan mutlu olacağı, yaratıcılığını sergileyeceği mesleklerin sayısı artırılmalıdır.
- 3) Yine anketten elde edilen temel bir gösterge, ankete katılan gençlerin büyük bir çoğunluğunun mesleklerinden, yaptıkları işlerden ve işyerlerinden memnuniyetleridir. Beyaz yakalılar üzerinde yapılan araştırmalarda dahi bu derece olumlu bir tablo ortaya çıkmamaktadır. Gençler erken yaşta mesleklerini belirleyerek hayata atılmaktan memnun görünmekte olup, ayrıca büyük bir çoğunluğu ilerde kendi işlerini kurma gibi hedeflere sahiplerdir. Aslında bu sonuç bir çeşit kariyer planlaması yaptıklarını göstermekte olup, bu planlarının doğruluğu ve desteklenmesi açısından İSTESOB ve İMESOB bünyelerinde kurulacak Merkezler yine önem taşıyacaktır.

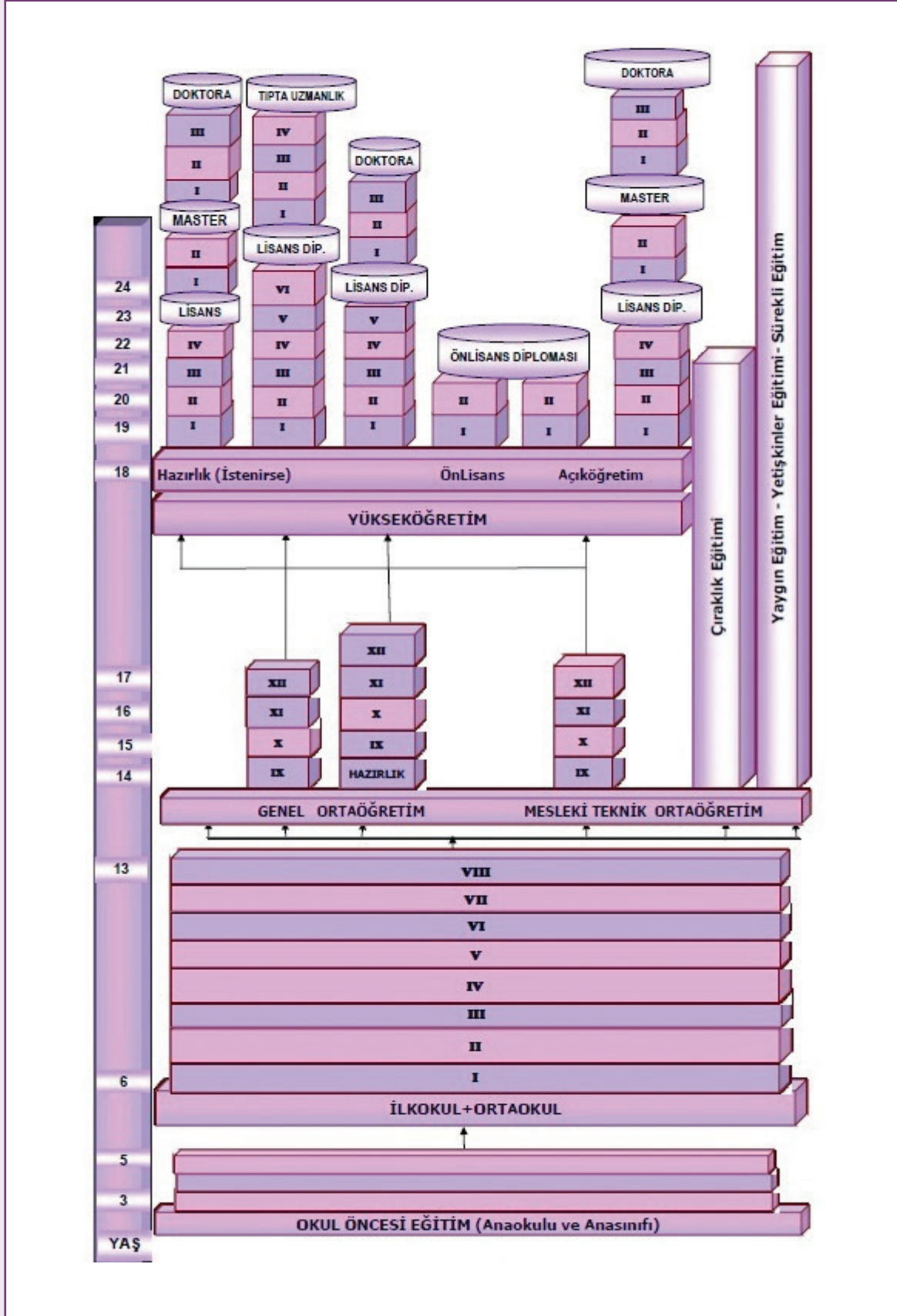
- 4) Diğer bir önemli sonuç, geneli itibariyle mesleklerinden ve işyerlerinden memnuniyet oranları yüksek olsa da, özellikle çalışma saatlerinin uzunluğu, yorgunluk, işin ağırlığı gibi bazı çalışma ortam ve koşulları gençleri olumsuz etkilemektedir. Gençlerin mesleklerinde ve işyerlerinde kalıcı olmaları, işletmelerin ise sürekli istihdamı sağlayabilmeleri açısından bu koşulların iyileştirilmesi önem arz etmektedir. Bu anlamda, Merkez yapacağı bir takım faaliyetler ile esnaf-sanatkarları bilgi ve bilinç düzeylerini arttırmalıdır. Esnaf-sanatkarların çırak bulamama sorunlarının altında yatan temel nedenlerden birisi budur. Gençlerin sosyalleşmeleri, kendilerini geliştirip değiştirmeleri için onlara fırsat yaratmak, hayata ve işe bakışlarını olumlu yönde etkileyecek ve motivasyonlarını arttıracaktır.
- 5) Anketten çıkan en önemli sonuçlardan bir tanesi de bu kesimde girişimcilik ruhunun azami düzeyde olmasıdır. Bir çok soruya verilen cevaplardan hedef kitlenin %70'lere varan bir bölümünün ilerde kendi işyerlerini kurmayı istedikleri anlaşılmaktadır. Özellikle çıraklık eğitimine devam eden gençler üzerinde yapılan başka araştırmalarda bu oran daha da yüksek çıkmaktadır. Bir mesleki eğitimden geçmiş, belge sahibi olmuş kişilerin girişimcilik konusunda da güçlendirildikten sonra işyeri açmaları ülkemize önemli ekonomik ve sosyal faydalar sağlayacaktır. Gençlerin bu istekleri değişik eğitim ve danışmanlık hizmetleri ile desteklenmeli, onlara uygun kredi mekanizmaları yaratılmalıdır. Bu anlamda kurulacak Merkezlerin odaklanacağı en önemli konulardan birisi de girişimcilik olmalıdır.
- 6) Her ne kadar mesleklerinden ve işlerinden memnun olsalar da hayalleri sorulduğunda gençlerin büyük bir bölümü toplumsal itibar ve saygınlığı fazla olan beyaz yakalı meslekleri sıralamaktadırlar. Toplumdaki bu sosyal algının değiştirilmesi için yapılması gereken pek çok çalışma olacaktır. Doğru iletişim kanalları ve yöntemleri ile algı yönetimi ve stratejisi belirlenerek meslek erbabı ve sanatkar olmanın itibarlı hale getirilmesi bir politika olarak belirlenmelidir.
- 7) Her ne kadar ankete katılanların büyük bir bölümü mesleki eğitimden geçmiş olduklarını belirtse de, bir çoğunun mesleki belgeleri bulunmadığı ya da mesleki belgelerin önemini kavrayamadıkları açıktır. Gençler mesleki eğitim modelleri, türleri, imkanları, mesleki belgelerin önemi, unvan, yetki ve sorumluluklar, vb. konularda yeterince bilgi sahibi bulunmamaktadır. Birbirini destekleyen bir çok soruda gençlerin bu konuda bilgilendirme ve danışmanlık hizmetine ihtiyaç duydukları görülmektedir. Kariyer

planlamasında mesleki eğitim, yeterlilik ve yetkiler, mesleki belgeler olmazsa olmaz konular olduğu için, bu konulara özel önem verilmelidir.

- 8) Yine elde edilen sonuçlardan biri, gençlerin mesleki rehberlik ve kariyer hizmetlerinden haberdar olmadıkları, bu hizmetlere kolayca ulaşamadıkları, ancak bu tür hizmetlere ihtiyaç duydukları olmuştur. Bu anlamda İSTESOB ve İMESOB bünyelerinde kurulacak Merkezler son derece önem kazanmakta, bu Merkezlerin iyi donatılarak aktif olarak işlemesinin gerekliliği ortaya çıkmaktadır. Her iki kuruluşun da esnaf-sanatkar camiasına hizmet eden meslek kuruluşları olması, hedef kitledeki gençlerin de ağırlıklı olarak bu işletmelerde çalışıyor olmaları, söz konusu gençlerin en fazla destek almaya ihtiyaç duyan bir ekonomik ve sosyal yapıdan gelmeleri Merkezlerin önemini ayrıca ortaya koymaktadır.
- 9) Ankete katılan gençler kariyer planlaması, mesleki gelişim ya da iş hayatında başarı denildiğinde ya ihtiyaç duydukları konuları açıkça belirtememişler ya da daha çok kişisel gelişime ilişkin bazı konu başlıklarını dile getirmişlerdir. Bazı sorulara net cevaplar alınamaması “Kariyer” kavramının bilinmemesi, kariyer bilinci ve farkındalığının yaratılmamış olmasından kaynaklanıyor olabilir. Kariyer danışmanlığı, gençler arasında henüz bir ihtiyaç olarak kabul görmemiştir. Gençler genellikle aile, usta ya da benzeri yönlendirmeler ve çevre şartları ile ilintili olarak mesleklerini belirlemede ve kariyerlerini şekillendirmektedirler. Genel olarak sonuçlara bakıldığında, kişisel gelişim desteği ihtiyacı öne çıkan danışmanlık hizmeti olarak gözlemlenmektedir. Mentorlük, koçluk, rehberlik, psikolojik danışmanlık vb. destekler katılımcılar için öncelikli ihtiyaç duyulan hizmetler olacaktır.
- 10) Gençlerin yoğun olarak internet kullanmaları, sosyal medya ile iç içe olmaları da önemli bir göstergedir. Artık hedef gruplara ulaşmak da, bilgiye ulaşmak da son derece kolay bir hale gelmiştir. Bu gençlerin zaman kısıtları da dikkate alındığında, bu tür elektronik platformlar kullanılarak da mesleki eğitim, rehberlik ve kariyer danışmanlığı hizmetleri sunmak mümkün olabilecektir. Kurulacak Merkezlerde on line hizmetlere önem verilmeli, gençlere her yoldan ulaşmak için çaba sarf edilmelidir.

Sonuç olarak, bu anket alışması İSTESOB ve İMESOB bünyelerinde kurulacak Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Danışmanlık Merkezlerinin yapılandırılmasında bir temel oluşturacaktır. Yine bu anket sonuç raporu, bu alanla ilgili bulunan tüm kamu ve özel kurum ve kuruluşlar için de bir yardımcı kaynak oluşturacaktır.

V- TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ

A) TÜRK MİLLİ EĞİTİM SİSTEMİ

Türk Millî Eğitim Sistemimiz, 1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanununun çizdiği çerçeve ile şekillendirilmektedir. Bu çerçeve içinde “Örgün ve Yaygın Eğitim” olmak üzere iki ana bölümden oluşmaktadır.

I-ÖRGÜN EĞİTİM

Örgün eğitim, belirli yaş grubundaki ve aynı seviyedeki bireyler için, amaca göre hazırlanmış programlarla okul çatısı altında yapılan düzenli (4+4+4) olan kısmı zorunlu olan eğitimidir.

Örgün eğitim;

- > Okul öncesi,
- > İlköğretim (ilkokul ve ortaokul)
- > Ortaöğretim
- > Yükseköğretim kurumlarını kapsamaktadır.

1-Okul Öncesi Eğitim

Okul öncesi eğitim; isteğe bağlıdır ve 37-66 ay arasındaki çocukların eğitimini kapsar. Okul öncesi eğitim kurumları, bağımsız anaokulları olarak kurulabildikleri gibi, kız meslek liselerine bağlı uygulama sınıfları ile diğer öğretim kurumlarına bağlı ana sınıfları olarak da açılabilir.

2-İlköğretim (ilkokul-ortaokul)

İlköğretim, 6–14 yaş grubundaki çocukların eğitim-öğretimi kapsar. Kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır. İlköğretim kurumları 4 yıllık ilkokul ve 4 yıllık ortaokullardan oluşur.

3-Ortaöğretim (lise)

Ortaöğretim; ilköğretime dayalı, en az dört yıllık öğrenim veren 14-17 yaş grubu çocukların eğitimini kapsayan Yüksek Öğrenime hazırlayan liseler ile meslekî ve teknik orta öğrenim kurumlarından oluşur. Kız ve erkek bütün vatandaşlar için zorunludur ve devlet okullarında parasızdır.

3.1- Genel Ortaöğretim

Genel ortaöğretim kurumları çocuklarımızı ilgileri doğrultusunda yüksek öğrenime hazırlayan eğitim kurumlarıdır.

Genel ortaöğretim türleri:

- > Anadolu Liseleri
- > Fen Liseleri
- > Anadolu Öğretmen Liseleri
- > Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri
- > Sosyal Bilimler Liseleri
- > Spor Liseleri

Ortaöğretim kurumlarına giriş merkezi bir sınavla ve İlköğretimdeki başarısına göre olmaktadır. Anadolu Güzel Sanatlar liseleri ile Spor liselerine ise yetenek sınavıyla öğrenci alınmaktadır. 12 yıllık zorunlu eğitimini tamamlayan çocuklarımıza eğitimlerini tamamladıklarını gösteren “Diploma” verilir.

3.2- Meslekî ve Teknik Ortaöğretim

Amacı: Meslekî ve teknik ortaöğretim okulları; ülkemiz endüstrisinin ve hizmet sektörünün gereksinim duyduğu iş alanlarına orta kademe teknik insan gücü yetiştiren ve öğrencileri kendi alan ve dallarında yükseköğretime hazırlayan öğretim kurumlarıdır.

Türleri: Meslekî ve teknik ortaöğretim türleri:

- > Erkek Teknik Öğretim Okulları
- > Kız Teknik Öğretim Okulları
- > Ticaret ve Turizm Öğretimi Okulları
- > Din Öğretimi Okulları
- > Özel Eğitim Okulları
- > Sağlık Meslek Liseleri
- > Tarım Meslek Liseleri
- > Adalet Meslek Liseleri
- > Tapu ve Kadastro Meslek Liseleri
- > Anadolu Meteoroloji Meslek Liseleri

Erkek ve kız teknik öğretim okulları, başlangıçta geleneksel olarak kız ve erkek öğrenciler için uygun olduğu düşünülen programların izlendiği okullar olarak kurulmuştur. Ancak bu okulların bir kısmı süreç içindeki çeşitli gelişmeler doğrultusunda benzer programların izlendiği karma eğitim kurumları hâline gelmiştir.

Nüfusu az ve dağınık yerleşim birimlerindeki eğitim binaları, öğretmen, yönetici ve diğer personelden azamî derecede yararlanarak kaynak israfını önlemek, ilköğretimi tamamlayan öğrencilere ilgi, istek ve yetenekleri doğrultusunda ortaöğretimden yararlanma olanağını sağlamak amacıyla çok programlı liseler (ÇPL) faaliyete geçirilmiştir.

Belgelendirme: Mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarını bitirenlere “Lise Diploması ve İşyeri Açma Belgesi” birlikte verilmektedir.

Unvan ve Görevler: Meslek lisesi diploması alanlar teknisyen unvanına sahip olmaktadır.

Teknisyen ünvanına sahip kişinin görevleri:

- Öğrenimi ya da mesleğiyle ilgili olarak, planlanmış, projelendirilmiş imar ve montaj işlerini yürütmek veya yürütülmesini izlemek, bu işleri mevcut şartnamesine veya sorumlu mühendisin direktiflerine uygun olarak yapmak.
- Mevcut alet, cihaz ve makinelerin gerekli bakım ve onarımlarını yapmak veya yaptırmak, gerektiğinde bunları fiilen kullanmak.

- Konusuyla ilgili şartname, işletme ve bakım talimatlarını hazırlanarak.
- Verilen talimat gereğince mühendislik işleriyle ilgili krokiler ve planlar çizmek.
- Maliyet, malzeme hesapları ve çeşitleri yapmak, iş programlarının hazırlanmasında mühendise yardım etmek.
- Etüt, araştırma, ölçme, hesaplama ve projelendirme, uygulama, kontrol ve benzeri işlemleri yapmak.
- Konusu ile ilgili diğer görevleri yapmak.

4.Yükseköğretim

Yükseköğretim, milli eğitim sistemi içinde, ortaöğretime dayalı, en az dört yarı yılı kapsayan her kademedeki eğitim - öğretimin tümüdür.

Yükseköğretim kurumları: Üniversite ile ileri teknoloji enstitüleri ve bunların bünyesinde yer alan fakülteler, enstitüler, yüksekokullar, konservatuarlar, araştırma ve uygulama merkezleri ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı meslek yüksekokulları ile bir üniversite veya yüksek teknoloji enstitüsüne bağlı olmaksızın ve kazanç amacına yönelik olmamak şartı ile vakıflar tarafından kurulan meslek yüksekokullarıdır.

- > **Üniversite:** Bilimsel özerkliğe ve kamu tüzelkişiliğine sahip yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma, yayın ve danışmanlık yapan; fakülte, enstitü, yüksekokul ve benzeri kuruluş ve birimlerden oluşan bir yükseköğretim kurumudur.
- > **Fakülte:** Yüksek düzeyde eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve yayın yapan; kendisine birimler bağlanabilen bir yükseköğretim kurumudur.
- > **Enstitü:** Üniversitelerde ve fakültelerde birden fazla benzer ve ilgili bilim dallarında lisans üstü, eğitim - öğretim, bilimsel araştırma ve uygulama yapan bir yükseköğretim kurumudur.
- > **Yüksek okul:** Belirli bir mesleğe yönelik eğitim öğretime ağırlık veren bir yükseköğretim kurumudur.
- > **Konservatuar:** Müzik ve sahne sanatlarında sanatçı yetiştiren bir yükseköğretim kurumudur.
- > **Meslek yüksek okulu:** Belirli mesleklere yönelik nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan, yılda iki veya üç dönem olmak üzere iki yıllık eğitim-öğretim sürdüren, ön lisans derecesi veren bir yüksek öğretim kurumudur.

Yükseköğretimde eğitim-öğretim türleri olarak;

Örgün, açık, dışarıdan (ekstern) ve yaygın eğitimidir.

- > **Örgün Eğitim:** Öğrencilerin, eğitim - öğretim süresince ders ve uygulamalara devam etme zorunluluğunda oldukları bir eğitim - öğretim türüdür.
- > **Açık Eğitim:** Öğrencilere radyo, televizyon ve eğitim araçları vasıtasıyla yapılan bir eğitim - öğretim türüdür.
- > **Dışarıdan Eğitim (Ekstern Eğitim):** Yükseköğretimin belirli dallarında, devam zorunluluğu olmaksızın sadece yarı yıl içi ve sonu sınavlarına katılma zorunluluğu bulunan bir eğitim - öğretim türüdür. Bu eğitimi izleyen öğrenciler ortak zorunlu dersler ile gerekli görülen bazı dersleri, ilgili yükseköğretim kurumlarınca mesai saatleri dışındaki uygun saatlerde düzenlenecek derslerde alırlar.
- > **Yaygın Eğitim:** Toplumun her kesimine ve değişik alanlarda bilgi ve beceri kazandırma amacı güden bir eğitim - öğretim türüdür.

Yükseköğretim Kurumlarına Giriş:

Yükseköğretim kurumlarına giriş ve yerleştirme işlemleri imkân ve fırsat eşitliğini sağlayacak tedbirleri almak kaydıyla, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) tarafından belirlenen usul ve esaslara göre yapılır. Yükseköğretim kurumlarına, esasları Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenen merkezî sınavlarla girilir.

Türkiye’de 2013 itibariyle 81 ilimizde 174 üniversite vardır. Bunlardan 107’si devlet üniversitesi, 60’ı vakıf üniversitesidir. 7 tanesi de vakıf meslek yüksekokuludur.

4.1- İki Yıllık Ön Lisans Programları (Meslek Yüksek Okulları)

Ortaöğretim yeterliliklerine dayalı, en az iki yıllık bir programı kapsayan nitelikli insan gücü yetiştirmeyi amaçlayan veya lisans öğretiminin ilk kademesini teşkil eden bir yükseköğretimdir.

Amacı: Üniversite kapılarında yığınları önlemenin dışında gerçek anlamda sanayinin ihtiyacı olan ara kademe teknik elemanlarının öğretimini gerçekleştirmektir.

Belgelendirme: MYO’larda iki yıl süreli eğitim verilmektedir. Mezun olma hakkı kazanan öğrencilere, bağlı bulunduğu üniversiteden ön lisans derecesinde diploma verilir. Teknik bölümlerden mezun olan öğrenciler tekniker unvanı kazanır.

Ünvan ve Görevler: Ön lisans diploması alanlar tekniker unvanına sahip olmaktadır.

Tekniker unvanına sahip kişinin görevleri:

- İnşaat, imar, makine, elektrik, elektronik, maden, tıp ve diğer meslek dallarında ilgili mühendis, diğer yetkili ve sorumluların direktifi ve gözetimi altında meslekleriyle

ilgili teknik görevleri yapmak.

- Meslekleriyle ilgili olarak atölye, laboratuvar, arazi ve ilgili görevleri istenilen nitelikte yapmak.
- Çalıştığı işyerinde gerekli düzenlemeyi yaparak işi ve personelin çalışmasını gözetmek.
- Etüd, araştırma, ölçme, hesaplama, projelendirme, uygulama, kontrol ve konusıyla ilgili diğer görevleri yapmak.

Meslek Yüksekokullarından Fakülte ve Yüksekokul Lisans Programlarına Dikey Geçiş:

Meslek yüksekokulu ve açık öğretim ön lisans programlarına devam ederek mezun olan öğrencilere ayrılacak kontenjanlara göre, alanlarındaki lisans programlarına dikey geçiş yapabilme imkânı bulunmaktadır.

Meslek yüksekokulu mezunları, dikey geçiş için örgün lisans programlarına başvurabileceği gibi açık öğretim lisans programlarına da başvurabilirler. Keza açık öğretim ön lisans mezunları da gerek açık öğretim lisans programlarına gerekse alanlarındaki örgün lisans programlarına başvurabilirler ve geçişler sınavlıdır.

4.2- Dört Yıllık Lisans Programları:

Ortaöğretime dayalı, en az sekiz yarıyıllık bir programı kapsayan bir yükseköğretimdir. Lisans programlarını tamamlayanlar bitirdikleri bölüme uygun lisans diploması almakta ve yine bitirdikleri bölüme uygun unvanlara, görev ve yetkilere sahip olmaktadır.

4.3- Lisansüstü programları:

Yüksek lisans, doktora, tıpta uzmanlık ve sanatta yeterlik eğitimini kapsar ve aşağıdaki kademelere ayrılır.

- > **Yüksek Lisans (Bilim uzmanlığı, yüksek mühendislik, yüksek mimarlık, master):** Bir lisans öğretimine dayalı, eğitim - öğretim ve araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir.
- > **Doktora:** Lisansa dayalı en az altı veya yüksek lisans veya eczacılık veya fen fakültesi mezunlarınca Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre bir laboratuvar dalında kazanılan uzmanlığa dayalı en az dört yarı yıllık programı kapsayan ve orijinal bir araştırmanın sonuçlarını ortaya koymayı amaçlayan bir yükseköğretimdir.
- > **Tıpta Uzmanlık:** Sağlık Bakanlığı tarafından düzenlenen esaslara göre yürütülen ve tıp doktorlarına belirli alanlarda özel yetenek ve yetki sağlamayı amaçlayan bir yükseköğretimdir.

- > **Sanatta Yeterlik:** Lisansa dayalı en az altı, yüksek lisansa dayalı en az dört yarı yıllık programı kapsayan ve orijinal bir sanat eserinin ortaya konulmasını, müzik ve sahne sanatlarında ise üstün bir uygulama ve yaratıcılığı amaçlayan doktora düzeyinde lisans üstü bir yükseköğretim eşdeğeridir.

II- YAYGIN EĞİTİM

Yaygın eğitim, örgün eğitim sistemine hiç girmemiş, herhangi bir eğitim kademesinde bulunan veya bu kademelerden birinden ayrılmış olan bireyleri kapsar.

Yaygın eğitimin amaçları:

- Yetişkinlere okuma-yazma öğretmek
- Temel bilgiler vermek
- Öğrencilerin en son devam ettikleri öğrenim kademesinde edindikleri bilgi ve kabiliyetlerini geliştirmek
- Hayatlarını kazanmalarını sağlayacak yeni imkânlar sunmak

Yaygın eğitim; halk eğitimi, çıraklık eğitimi ve uzaktan eğitim yoluyla gerçekleştirilmektedir. Ayrıca, ortaöğretim seviyesinde örgün eğitim veren meslekî ve teknik öğretim kurumlarında açılan meslek kursları ile de yaygın eğitim verilmektedir.

Genel ve meslekî teknik yaygın eğitim hizmetlerinin verildiği kurumlar aşağıda sıralanmıştır:

- Halk eğitimi merkezleri
- Meslekî eğitim merkezleri
- Pratik kız sanat okulları
- Olgunlaşma enstitüleri
- Endüstri pratik sanat okulları
- Yetişkinler teknik eğitim merkezleri
- Yetişkinler otelcilik ve turizm eğitimi merkezleri
- Turizm Eğitim Merkezleri
- Açık Öğretim Kurumları
- Özel kurslar
- Özel dershaneler
- Özel eğitim ve uygulama okulları
- Özel eğitim meslek okulları
- Özel eğitim meslekî öğretim merkezleri
- Özel eğitim bilim ve sanat merkezleri.

1- Halk Eğitimi

Örgün eğitim kurumları dışında düzenlenen eğitim faaliyetleri büyük ağırlıkla ülke genelindeki halk eğitimi merkezlerinde yerine getirilmektedir. Bu merkezlerde, her yaş ve eğitim düzeyindeki insanımıza yönelik olarak; okuma-yazma kursları, meslek kursları, sosyal kültürel kurslar, sosyal kültürel uygulamalar düzenlenmektedir.

Buradaki faaliyetler ücretsiz olup kursiyerlerin kendileri için yaptıkları/yapacakları (çeyiz, pano vb.) ürünlerin giderlerini kendileri karşılarlar.

2- Çıraklık Eğitimi

Amacı: Gerçek iş ortamında fiilen çalışmak suretiyle meslek öğrenmek isteyen (usta-çırak ilişkisiyle bir mesleği öğrenen) 15 yaş ve üzerindeki vatandaşlarımızın teorik ve pratik mesleki eğitimlerinin bir programa göre yapılmasını sağlayarak onları ülkenin ihtiyaç duyduğu becerili işgücü haline getirmek, çıraklık eğitiminin temel amacıdır.

Çıraklık eğitimi pratik eğitimin iş yerinde, teorik eğitimin de meslekî eğitim merkezinde gerçekleştirildiği ikili meslek eğitimi sistemidir. Gerekli şartları taşıyan herkes faydalanabilir ve ücretsizdir.

Çıraklık eğitimi; ilköğretimi bitirip bir üst öğretime gitmeyen veya gidemeyen ya da çeşitli nedenlerle örgün eğitimin dışında kalmış orta öğrenim çağındaki çocukların ve gençlerin eğitimini kapsamaktadır. En az ilköğretim okulu mezunu olanlardan, 14 yaşını tamamlamış olanlar çıraklık eğitimine devam edebilmektedir.

Çırak olabilmek için aşağıdaki şartlar aranır.

- 14 yaşını doldurmuş, 19 yaşından gün almamış olmak.
- En az ilköğretim okulu mezunu olmak.
- Bünyesi ve sağlık durumu gireceği mesleğin gerektirdiği işleri yapmaya uygun olmak.

Ancak, on dokuz yaşından gün almış olanlardan daha önce çıraklık eğitiminden geçmemiş olanlar, yaşlarına ve eğitim seviyelerine uygun olarak düzenlenecek mesleki eğitim programlarına göre çıraklık eğitimine alınabilir.

12 yıllık zorunlu eğitimle birlikte ilköğretimin ikinci bölümü olan ortaokulu bitiren gençlerin çıraklık eğitimine gidebilmeleri için aynı zamanda açık liseye de kayıt yaptırmaları gerekmektedir. Açık liseden mezun olup lise diplomasını aldıktan sonra çıraklık eğitimi gördüğü meslek dalındaki kalfalık ve ustalık belgesine sahip olabileceklerdir. Çıraklık eğitimi mezunları bu şekilde lise diplomasına da sahip olmuş ve yüksek öğretime devam etme imkanı da bulmuş olacaktırlar.

Çıraklık eğitimi; mesleğin özelliğine göre 2-4 yıl sürelidir. Çıraklık dönemi, teorik eğitim programlarının; % 30'u genel bilgi dersleri, % 70'i de meslek bilgisi dersleridir.

Çıraklar, teorik eğitimlerini haftada bir gün meslekî eğitim merkezi, meslekî ve teknik eğitim merkezi veya işletmelerce temin edilen eğitim yerlerinde, pratik eğitimlerini ise haftada 5 gün süreyle iş yerlerinde gerçek üretim ortamında görmektedir.

Bu eğitimi tamamlayanlar kalfalık sınavlarına girebilmektedir.

Eğitime devam etmeden kalfalık belgesi sahibi olmak isteyenler ise mesleğinin çıraklık eğitimi süresinin iki katı kadar mesleğinde çalıştıklarını belgelendirmeleri durumunda kalfalık sınavına girebilirler.

Kalfalık belgesi almaya hak kazananlar 2 yıl süre ile ustalık eğitimine devam etmeleri halinde ustalık sınavına girebilmektedir. Eğitime devam etmeyenler ise kalfa olarak 5 yıl mesleğinde çalıştıklarını belgelendirmeleri durumunda ustalık sınavlarına girebilmektedir.

3308 sayılı Kanun gereğince bir işletmeye çırak olarak mesleki eğitim verebilmek için işletmede usta öğretici veya bu şartlara haiz kişi (teknik öğretmen vb.) bulunması zorunludur. Ustalık belgesi sahibi olan kişiler Mesleki Eğitim Merkezleri tarafından verilen 40 saatlik usta öğreticilik (iş pedagojisi) eğitimine katılarak usta öğretici belgesi sahibi olabilmektedir.

Belgelendirme:

Bu eğitim uygulamaları sonucunda kişi, nitelikli ara insan gücü için belirlenmiş olan yeterlilik düzeyine ulaşabilmekte ve bu yeterlilik düzeyi için öngörülen kalfalık ve ustalık belgesini alabilmektedir.

Unvan ve Görevler:

Kalfalık belgesi sahibi olanlar kalfa, ustalık belgesi sahibi olanlar ise usta unvanına sahip olmaktadır.

Aday çırak: Çıraklığa başlama yaşını doldurmamış ve çıraklık döneminden önce kendisine işyeri ortamı tanıtılan, sanat ve mesleğinin ön bilgileri verilen kişidir.

Çırak: Çıraklık sözleşmesi esaslarına göre bir meslek alanında mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını iş içerisinde geliştirilen kişidir.

Kalfa: Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bu meslekle ilgili iş ve işlemleri ustanın gözetimi altında kabul edilebilir standartlarda yapabilen kişidir.

Usta: Bir mesleğin gerektirdiği bilgi, beceri ve iş alışkanlıklarını kazanmış ve bunları mal ve hizmet üretiminde iş hayatınca kabul edilebilecek standartlarda uygulayabilen; üretimi planlayabilen; üretim sırasında karşılaşılabilecek problemleri çözümlayebilen; düşüncelerini yazılı, sözlü ve resim ile açıklayabilen; üretimle ilgili pratik hesaplamaları yapabilen kişidir.

Usta öğretici: Ustalık yeterliliğini kazanmış; aday çırak, çırak, kalfa ile mesleki ve teknik eğitim okul ve kurumları öğrencilerinin işyerindeki eğitiminden sorumlu; mesleki eğitim tekniklerini bilen ve uygulayan kişidir.

3308 sayılı Kanunun çıraklık eğitimi uygulama kapsamında bulunan meslek dallarında, sadece ustalık belgesi bulunanlar ya da ustalık belgesi sahibi bir kişiyi yanında çalıştıranlar müstakil iş yeri açabilmektedir.

Piyasada bulunan küçük ve orta ölçekli işletme sahipleri incelendiğinde bunların çoğunluğunun mesleğini usta-çırak ilişkisi ile öğrenip meslek sahibi olmuş esnaf ve

sanatkâr olduğu görülecektir. Esnaf ve sanatkârımızın toplumumuzdaki saygınlığı dikkate alındığında çıraclık eğitiminin gençlerimizin iş ve meslek sahibi olmalarında en etkili ve verimli yol olduğu görülmektedir. Bu sebeple gençlerimizi yüksek öğrenime gönderebilmek için bütün şartları zorlamaya gerek yoktur. Gençlerimiz çalışma hayatı içine girince mesleki bilgi becerilerinde bulunan eksiklikleri tespit ettikçe kendisi için uygun kurumu bularak eksiklerini tamamlama yoluna gideceklerdir.

3- Açık/Uzaktan Eğitim

Türk vatandaşlarına, eğitimde fırsat eşitliği sağlamak, ilk, orta ve yüksek öğretim kurumlarında verilen eğitimi desteklemek ve hayat boyu eğitim ilkesini hayata geçirebilmek amacıyla uzaktan eğitim hizmetleri verilmektedir.

İlk ve ortaöğretim düzeyinde Açık İlköğretim Okulu, Açık Öğretim Lisesi ve Mesleki Açık Öğretim Lisesi hizmet vermektedir. Ayrıca, en az ilköğretim mezunu olmak şartıyla herkesin yararlanabileceği sertifikaya yönelik mesleki eğitim programları ise Meslekî ve Teknik Açık Öğretim Okulu tarafından sunulmaktadır.

B) 5362 SAYILI ESNAF VE SANATKÂRLAR MESLEK KURULUŞLARI KANUNU ÇERÇEVESİNDE YAPILAN MESLEKİ EĞİTİM VE BELGELENDİRME FAALİYETLERİ

7.6.2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkarlar Meslek Kuruluşları Kanununun 75 inci maddesinin (j) bendi ile 5.6.1986 tarihli ve 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanununun Geçici 10 uncu maddesi hükümleri çerçevesinde Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu tarafından hazırlanan 14 Ocak 2008 tarih ve 26756 sayılı **“Çıraklık Eğitimi Uygulaması Yapılmayan Meslek Dallarında Mesleki Belgelerin Verilmesine İlişkin Yönetmelik”** gereğince 5362 sayılı Kanuna tabi esnaf ve sanatkarlara ait işyerleri ve bu işyerlerinde çalışanlardan; meslekleri 3308 sayılı Kanunun çıraklık eğitimi uygulama kapsamı dışında kalanların eğitim, sınav ve belgelendirmesi bağlı buldukları meslek odaları tarafından yapılmaktadır.

I- ESNAF VE SANATKÂRLAR ODALARINCA MESLEKİ BELGELENDİRME YAPILAN MESLEK DALLARI

14 Ocak 2008 tarih ve 26756 sayılı “Çıraklık Eğitimi Uygulaması Yapılmayan Meslek Dallarında Mesleki Belgelerin Verilmesine İlişkin Yönetmelik”e göre belge verilecek meslek dalları; 3308 sayılı Kanunun çıraklık eğitimi uygulama kapsamına alınmamış meslek dallarıdır. Bu mesleklerle ilgili olarak odalar, eğitim, sınav ve belgelendirme yapabilirler. Kalfalık, ustalık ve esnaflık sınavlarına girecekler için odalar imkânları ölçüsünde sınava hazırlık kursları düzenleyebilirler.

Hâlihazırda esnaf ve sanatkarlar odalarının eğitim ve belgelendirme yapılan meslek dalları iki kısımdan oluşmaktadır.

II- ESNAF VE SANATKARLAR ODALARINCA VERİLEN MESLEKİ BELGELER

- a) TESK kalfalık belgesi,
- b) TESK ustalık belgesi,
- c) Esnaflık belgesi,

III- MESLEKİ BELGELERİN VERİLME KOŞULLARI

1- TESK Kalfalık Belgesi

TESK kalfalık belgesi, 14 Ocak 2008 tarih ve 26756 sayılı “Çıraklık Eğitimi Uygulaması Yapılmayan Meslek Dallarında Mesleki Belgelerin Verilmesine İlişkin Yönetmelik”in yürürlüğe girdiği tarihte 5362 sayılı Kanun kapsamında bir işyerinin sahibi olan ya da bu işyerinde çalışanlardan;

- En az ilköğretim mezunu olan, (yaşına uygun temel eğitimi almış olmak)
- On altı yaşını doldurmuş olan,
- Mesleğinde en az iki yıl çalışmış olduğunu belgelendiren, kişilere odaca düzenlenecek kalfalık sınavında başarılı olmaları halinde verilir.

2- TESK Ustalık Belgesi

14 Ocak 2008 tarih ve 26756 sayılı “Çıraklık Eğitimi Uygulaması Yapılmayan Meslek Dallarında Mesleki Belgelerin Verilmesine İlişkin Yönetmelik”in yürürlüğe girdiği tarihte 3308 sayılı Kanun gereğince mesleğinde ustalık belgesi almak isteyenlerde aranan asgari yaş ve öğrenim şartını taşıyanlardan;

- 5362 sayılı Kanuna tabi bir işyeri sahibi olan ve/veya bu işyerinde fiilen usta olarak çalışanlardan, Konfederasyonca belirlenecek süreler içinde başvuruda bulunanlara doğrudan,
- TESK kalfalık belgesi veya Bakanlıkça kabul edilmiş başka bir meslek kuruluşunca verilmiş kalfalık belgesi sahibi olup, mesleği ile ilgili işlerde en az beş yıl süreyle çalışmış olduğunu belgelendirenlerden odaca düzenlenecek ustalık sınavında başarılı olanlara sınav sonucunda,
- Mesleki ve teknik orta öğretim kurumlarından veya bu kurumların dengi yurtdışı kurumlardan mezun olanlardan odaca düzenlenecek ustalık sınavında başarılı olmaları halinde, TESK ustalık belgesi verilir.

3- TESK Esnafılık Belgesi

Esnafılık ve sanatkarlık mesleklerini ayırma komisyonunca belirlenen ustalık becerisi gerektirmeyen mesleklerde; 3308 sayılı Kanun gereğince mesleğinde ustalık belgesi almak isteyenlerde aranan asgari yaş ve öğrenim şartını taşıyanlardan;

- Bu 14 Ocak 2008 tarih ve 26756 sayılı “Çıraklık Eğitimi Uygulaması Yapılmayan Meslek Dallarında Mesleki Belgelerin Verilmesine İlişkin Yönetmelik”in yürürlüğe girdiği tarihte 5362 sayılı Kanuna tabi bir işyeri sahibi olan ve/veya bu işyerinde

çalışanlardan, Konfederasyonca belirlenecek süreler içinde başvuruda bulunanlara doğrudan,

- b) 14 Ocak 2008 tarih ve 26756 sayılı “Çıraklık Eğitimi Uygulaması Yapılmayan Meslek Dallarında Mesleki Belgelerin Verilmesine İlişkin Yönetmelik”in yürürlüğe girdiği tarihten sonra mesleğe girenlerden, mesleği ile ilgili işlerde en az iki yıl süreyle çalışmış olduğunu belgelendiren ve odalarca düzenlenecek sınavlarda başarılı olanlara sınav sonucunda, esnaflık belgesi verilir.

Odalar, günün şartlarına uygun olarak adaylardan eğitim ve sınav giderlerini karşılamak amacıyla harç alırlar.

IV- MESLEĞİN KAPSAMA ALINMASINDAN SONRA YAPILACAK UYGULAMA

3308 sayılı Kanun kapsamında bulunmayan bir meslek dalının kapsama alınma kararının Resmi Gazetede ilan edildiği tarihten itibaren bu meslekte bütün işlemler 3308 sayılı Kanun hükümlerine göre yürütülür.

Esnaf ve sanatkârlar odalarınca verilen TESK kalfalık, ustalık ve esnaflık belgesi belge defterlerinin onaylı kopyası otuz gün içerisinde ilgili oda tarafından İl Milli Eğitim Müdürlüğüne teslim edilir. Belge sahipleri bu aşamadan sonra sahip oldukları belgelerin, dengi MEB kalfalık ve ustalık belgeleri ile değiştirilmesini talep edebilirler. Mesleki Eğitim Merkezi başvuruları alır ve gerekli incelemelerden sonra usulüne uygun verilmiş belgeleri MEB belgeleri ile değiştirir.

İstanbul’da belge değişimleri Avrupa yakasında Küçükçekmece Mesleki Eğitim Merkezinde, Anadolu yakasında Neriman İrfan Akça (Kadıköy) Mesleki Eğitim Merkezince yapılmaktadır.

C) MESLEKİ YETERLİLİK KURUMUNUN YETKİLENDİRDİĞİ KURUM/KURULUŞLARCA YAPILAN EĞİTİM, SINAV VE BELGELENDİRME FAALİYETLERİ

Mesleki Yeterlilik Kurumu (MYK), 21/09/2006 tarih ve 5544 sayılı Mesleki Yeterlilik Kurumu Kanunu ile kurulmuş Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığına bağlı bir kamu kurumudur.

MYK; ulusal ve uluslararası meslek standartlarını temel alarak teknik ve meslek standartlarının ve yeterliliklerin geliştirilmesi, uygulanması ve bunlara ilişkin akreditasyon, yetkilendirme, denetim, ölçme, değerlendirme ve belgelendirmeye ilişkin kural ve faaliyetleri gerçekleştirmek üzere kurulmuştur.

Avrupa Birliği yeterlilik esaslarıyla uyumlu olarak Ulusal Yeterlilik Sistemini kurmak ve işletmek MYK'nın temel görevlerinden biridir.

Tabiplik, diş hekimliği, hemşirelik, ebelik, eczacılık, veterinerlik, mühendislik ve mimarlık meslekleri ile en az lisans düzeyinde öğrenimi gerektiren ve mesleğe giriş şartları kanunla düzenlenmiş olan meslekler 5544 sayılı Kanunun kapsamı dışında olup MYK'nın görev alanına girmemektedir.

1- Kurumun Görev ve Yetkileri MYK'nın Görev ve Yetkileri Şunlardır:

- > Standartları belirlenecek meslekleri belirlemek ve bu standartları hazırlayacak kurum ve kuruluşları tespit etmek.
- > Ulusal meslek standartlarını temel alarak, teknik ve meslekî alanlarda ulusal yeterliliklerin esaslarını belirlemek.
- > Ulusal meslekî yeterlilikler alanındaki eğitim ve öğretim kurumlarını ve programlarını akredite edecek kurumları belirlemek.
- > Sınav ve belgelendirme sistemi kapsamında; yeterliliği belgelendirecek yetkilendirilmiş kurumları belirlemek ve sınavlarda başarılı olanlara sertifika verilmesini sağlamak.
- > Ulusal meslekî yeterlilik standartlarını dünyadaki ve teknolojideki gelişmelere uygun olarak geliştirmek, yeterlilik standartlarını yükseltmek ve uluslararası alanda tanınmalarını sağlamak.
- > Meslekî alan ve sektörler arasındaki yatay ve dikey geçişler için gerekli yeterliliklerin belirlenmesini sağlamak.
- > Hayat boyu öğrenmeyi desteklemek ve teşvik etmek.

2- Kurumun Yönetimsel Yapısı

MYK 41 üyeden oluşan bir Genel Kurul ile Genel Kurul tarafından seçilen ve 6 kişiden oluşan bir Yönetim Kurulu marifetiyle yönetilmektedir. MYK Genel Kurulu, Kurumun en üst karar organı olup, eğitim ve istihdam alanında faaliyet gösteren kamu (19 kişi) ve özel kurum ve kuruluş (20 kişi) temsilcisinden oluşmaktadır.

MYK Yönetim Kurulu ise Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Yüksek Öğretim Kurumu ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları, işçi sendikaları konfederasyonları ve işveren sendikaları konfederasyonları temsilcileri arasından Genel Kurulca seçilecek 6 üyeden oluşur.

İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliğinin (İSTESOB) bağlı olduğu Türkiye Esnaf ve Sanatkarları Konfederasyonu (TESK) MYK Genel Kurulunda 4 üye ile temsil edilmektedir. Esnaf ve sanatkarlar teşkilatı TESK temsilcisi vasıtasıyla MYK'nın Yönetim Kurulunda da temsil edilmektedir.

3-MYK ile İlgili Temel Kavramlar

Ulusal meslekî yeterlilik sistemi: Teknik ve meslekî eğitim standartlarının ve bu standartları temel alan yeterliliklerin geliştirilmesi, uygulanması ve bunlara ilişkin yetkilendirme, denetim, ölçme ve değerlendirme, belgelendirme ve sertifikalandırmaya ilişkin kural ve faaliyetlerdir.

Ulusal yeterlilik çerçevesi: Avrupa Birliği tarafından benimsenen yeterlilik esasları ile uyumlu olacak şekilde tasarlanan ve ilk, orta ve yüksek öğretim dahil, tüm teknik ve meslekî eğitim/öğretim programları ile örgün, yaygın ve ilgili kurumların iznine dayalı programlarla kazandırılan yeterlilik esaslarıdır.

Ulusal meslek standartları: Bir mesleğin başarı ile icra edilebilmesi için, Kurum tarafından kabul edilen, gerekli bilgi, beceri, tavır ve tutumların neler olduğunu gösteren asgari normlardır.

Mesleki yeterlilik belgesi: MYK tarafından yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşlarınca düzenlenen ve Meslekî Yeterlilik Kurumu tarafından onaylanan kişinin yeterlilik seviyesini gösteren mesleki sertifikalardır.

Yetkilendirilmiş kurum: Türk Akreditasyon Kurumu veya Avrupa Birliği ile çok taraflı tanıma anlaşması imzalamış akreditasyon kurumlarından akredite edilmiş personel belgelendirme kurum ve kuruluşlarıdır.

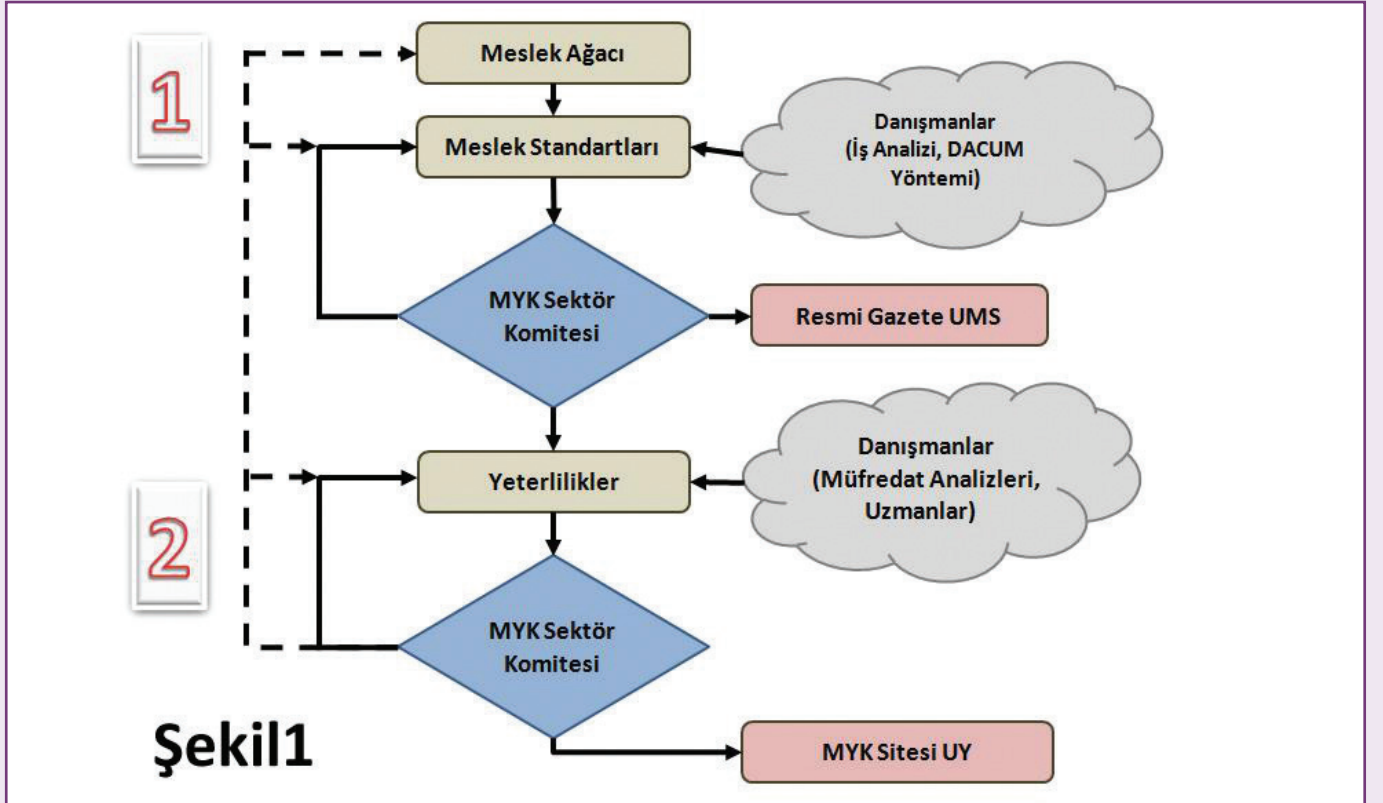
Eğitim ve öğretim kurumları: Genel orta ve yüksek eğitim-öğretim dahil, tüm teknik ve meslekî okullar ile örgün ve yaygın eğitim kurumları ve bunların dışındaki, izinle muhtelif programlar sunan ve meslekî yeterlilikler kazandıran kurumların tümüdür.

Sektör komiteleri: MYK tarafından görevlendirilen kurum ve kuruluşlarca hazırlanan meslek standartlarının ulusal meslek standardı olarak kabul edilebilmesi için gerekli incelemeyi yaparak Yönetim Kurulunun onayına sunmak üzere oluşturulan sektörel komitelerdir. Sektör komiteleri; Millî Eğitim Bakanlığı, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Yükseköğretim Kurulu, meslekle ilgili diğer bakanlıklar, işçi ve işveren kuruluşları, meslek kuruluşları ve Kurumun birer temsilcisinden oluşur. Ayrıca çalışmalara üniversitelerin ilgili bölümlerinden öğretim üyeleri de danışman olarak davet edilebilir.

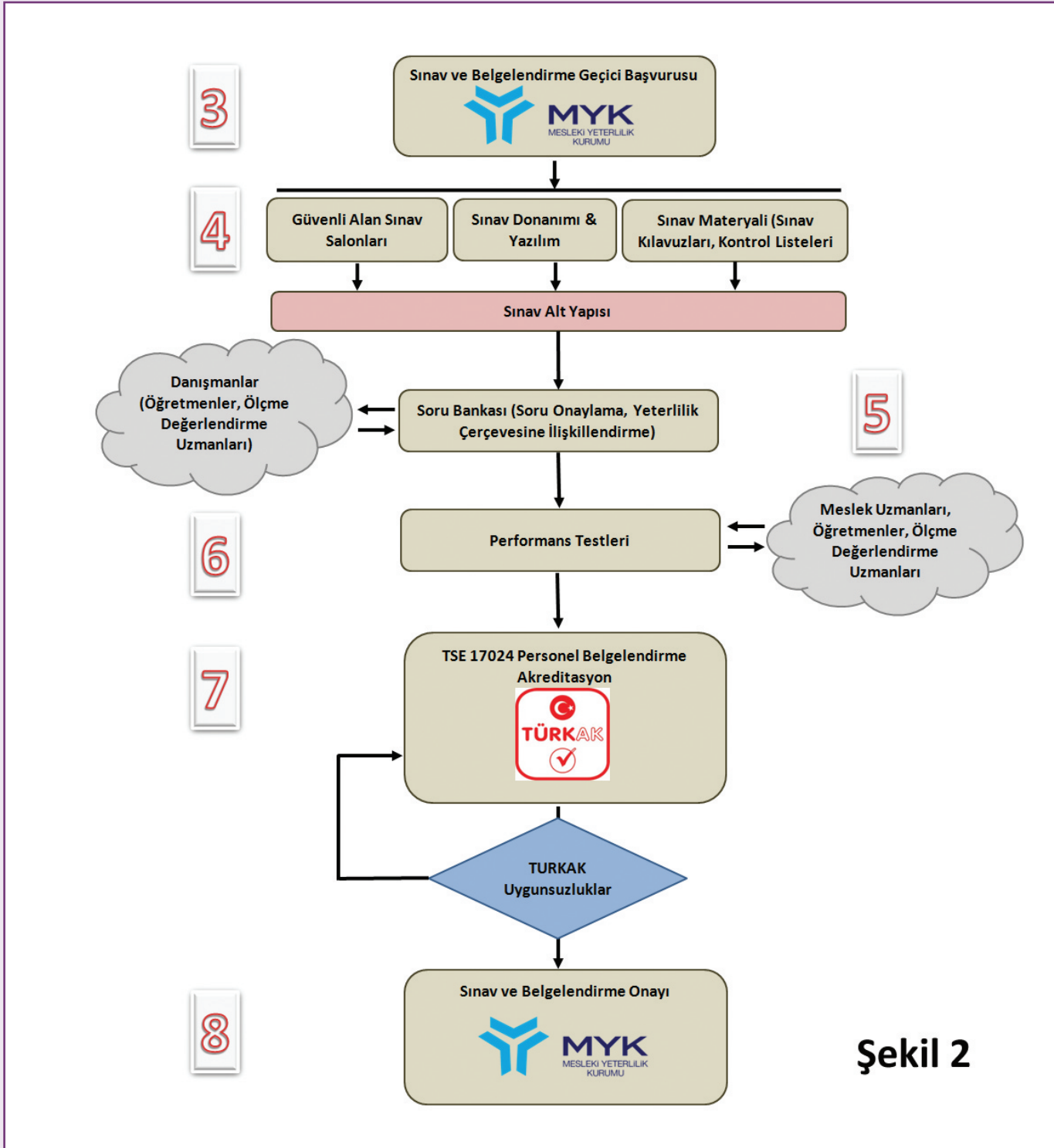
4-Sınav ve Belgelendirme Süreci

Sınav ve belgelendirme süreci, belirlenen ulusal yeterliliklerde akredite olmuş ve MYK tarafından yetkilendirilmiş kurum/kuruluşlarca yürütülmektedir. Belgelendirme için gerekli tüm işlemler MYK'nın gözetim ve denetimi altında, ilgili yeterlilikte yetkilendirilmiş belgelendirme kuruluşu tarafından yürütülmektedir. Yetkilendirilmiş kuruluşun yapacağı ölçme ve değerlendirme sonucunda belgelendirilmesi uygun olan kişilere MYK Yönetim Kurulu'nun onayı ile MYK Mesleki Yeterlilik Belgeleri verilmektedir.

Mesleki Yeterlilik Belgesi almak için gereken şartlar ise her meslek için geliştirilen Ulusal Yeterliliklerle belirlenmektedir. Buna göre MYK Mesleki Yeterlilik Belgesi almak isteyen adaylar ilgili yeterlilikte yetkilendirilmiş personel belgelendirme kuruluşlarından birine başvururlar. Bu konuda yürütülen işlemlerin detayları MYK tarafından çıkarılan Mesleki Yeterlilik, Sınav ve Belgelendirme Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

1. Aşama: Meslek Standartlarının ve Yeterliliklerin belirlenmesi,
2. Aşama: Sınav ve Belgelendirme alt yapısının kurulması, TÜRKAK Akreditasyonunun alınması ve MYK'dan onay alınması.

Şekil 2

Sonuç olarak;

Meslekî Yeterlilik Kurumu, belirlenmiş meslek standartlarını yerine getirecek kişilerin ister teknik ister meslekî alanlarda ulusal yeterliliklerinin neler olduğunu kademeli (Seviye) olarak belirler. Meslek standartlarını ve seviyeleri belirlerken oluşturduğu komiteler aracılığıyla ilgili sektörlerin görüşlerinden de faydalanır. Yapılan bu çalışmalarda esas yol gösterici uluslararası belirlenmiş standartlardır. Aksi durumda verilen sertifikaların uluslararası geçerliliği olmayacaktır.

MESLEKİ EĞİTİM, REHBERLİK VE KARIYER DANIŞMANLIĞI MERKEZİ PROJESİ

“Mesleki Eğitim, Rehberlik ve Kariyer Danışmanlığı Projesi”; İSTKA/2012/GNC-299 Sözleşme numarası ile İstanbul Kalkınma Ajansı tarafından “Çocukların ve Gençlerin Girişimcilik, Beceri ve Geleceklerini Destekleme Mali Destek Programı” kapsamında desteklenmektedir. Proje yararlanıcısı İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği (İSTESOB), Proje ortağı İstanbul Bilumum Madeni Eşya Esnaf ve Sanatkarları Odaları Birliğidir (İMESOB).

359.692,80 TL olan proje bütçesinin %90 oranındaki 323.723,52- sini İstanbul Kalkınma Ajansı finanse etmektedir. 12 ay sürecek olan proje 15/12/2012 tarihinde başlamış olup 14/12/2013 tarihinde bitecektir.

Bu mali destek programı kapsamında İstanbul Kalkınma Ajansına toplam 277 adet proje başvurusu yapılmış olup projemiz Ajans tarafından desteklenen 61 proje arasında yer almaktadır.

Mesleki eğitime ilişkin faaliyetler İSTESOB ve İMESOB’a yasayla verilen görevlerdir. Esnaf ve sanatkar kesimi meslek öğretecek gençler aramakta, gençler ise kendilerine iyi bir gelecek sağlayacak bir meslek edinmek için çaba sarf etmektedir. Projemiz bu iki kesimin de beklentilerine cevap vermek ve mesleki eğitim ve kariyer danışmanlığı alanlarında bilgiye erişimde güçlük çeken gençlere rehberlik etmeyi hedeflemektedir.

Proje; İstanbul ilindeki esnaf ve sanatkar işletmelerinde stajyer, çırak ve kalfa olarak istihdam edilen gençlerin mesleki eğitim, mesleki rehberlik, kariyer danışmanlığı ve girişimcilik konularında desteklenmesi yoluyla iş hayatında başarılarını arttırmak ve hayat boyu öğrenme kültürünü gençler arasında yaygınlaştırmak, bunun yanında ilk ve ortaöğretimde bulunan çocuk ve gençlere meslekleri tanıtarak bilinçli meslek seçimlerine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Proje ile;

- 1 İstanbul ilinde sayısal olarak en fazla işletmenin üye olduğu İSTESOB ve İMESOB’da stajyer, çırak ve kalfalar ile meslek seçimi aşamasında bulunan ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine Proje kapsamında bulunan alanlarda danışmanlık desteği verilmesi konusunda kurumsal kapasite gelişecektir.
- 2 Stajyer, çırak ve kalfaların mesleki eğitim, kişisel gelişim ve kariyer danışmanlığı hizmetlerine daha etkin ve ihtiyaç odaklı ulaşmaları sağlanarak iş hayatında yaşadıkları sorunlar azaltılacaktır.
- 3 Çocukların meslekleri tanınması sağlanarak bilinçli meslek seçimine katkıda bulunulacaktır.
- 4 Gençlerin danışmanlık desteklerine zaman ve mekan sınırlaması olmaksızın elektronik ortamda erişimleri sağlanarak, bu hizmetlerden çalışma koşulları nedeniyle yararlanamayan gençlere ulaşılması sağlanacaktır.
- 5 Gençlerin iş hayatında başarılı olma yönündeki beklentileri tespit edilerek bu alandaki bilgi ve veri eksikliği giderilecektir.

Proje kapsamında;

- > İSTESOB ve İMESOB’da iki danışmanlık merkezi kurulmuş,
- > Gençlerin iş hayatında daha başarılı olmak yönündeki beklentilerini tespit etmek amacıyla anket yapılmış,
- > Danışmanlık verilecek alanlarda bilgi bankası oluşturulmuş,
- > Danışmanlık verilecek alanlarda broşür, kitapçık, film vb. yazılı ve görsel dokümanların hazırlanmış,
- > Danışmanlık hizmetlerinin internet ortamında verilmesi amacıyla web sayfası tasarlanmış,
- > İlköğretim ve ortaöğretim okullarında mesleklerin çocuklara tanıtımı faaliyetleri gerçekleştirilmiş,
- > Toplam 1500 öğrenci bilgilendirme etkinliklerine katılmış,
- > Gençlere kariyer danışmanlığı sunumları yapılmıştır.

İstanbul Esnaf ve Sanatkarlar Odaları Birliği

Adres: Kartal Tepe Mahallesi Alpay İzer Sk. No: 12
İncirli - Bakırköy / İstanbul

Telefon : 0 212 660 60 20
Faks : 0 212 660 29 97

İnternet Sitesi: <http://istesob.org>
Elektronik Posta Adresi: istesob@istesob.org